THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES
OFFICIAL REPORT.

Twenty-fifth day of the Second Session of the Andhra Pradesh Legislative Assembly

---

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Friday, the 8th March, 1963.

The House met at Half-past Eight of the Clock.

(Mr. Speaker in the Chair)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

INTER-CASTE MARRIAGES.

1123—

*1342 (2779) Q.—*Sri M. Pitchaiah [Put by Sri P. V. Ramana (Kondakarla)]* : Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

(a) the number of registered intercaste marriages that took place during 1960–61; and

(b) whether any help has been rendered by the Government to the persons who had inter-caste marriages?

The Chief Minister (Sri N. Sanjeeva Reddy) : (a) 25.

(b) No, Sir.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ (మంగళగిరి) : వర్ణాంతర వివాహాలను ప్రోత్సహించడంలో సాంఘిక వ్యవస్థలకేకాక ప్రభుత్వానికి కూడా బాధ్యత ఉన్నది. కాబట్టి వారి పిల్లలకు విద్య మొదలైన ప్రత్యేక సౌకర్యాలు ఏమైనా కలిగించే ఆలోచన ఉన్నదా?

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి : అలాంటి ఆలోచనలు ఇప్పటికి జరుగలేదు. అవసరాన్ని బట్టి చూస్తాము.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ (పెనుగొండ): జాతియోద్యమం నాటినుంచి చాలా మంది పెద్దలు ఆదర్శ వివాహాలు చేసుకున్నారు. వారి బిడ్డలు ఏ కులంవారో వ్రాయవలసి వచ్చినపుడు చిక్కు వస్తోంది. మా ప్రాంతంలో కొంతమంది బ్రాహ్మణ యువకులు నాన్ బ్రాహ్మణులను పెండ్లి చేసుకున్నారు. పిల్లల సమస్య వచ్చేసరికి వారు వెనుకబడిన జాతులక్రింద రావడంలేదు. బ్రాహ్మణులని అంటే రావలసిన న్యాయం రావడంలేదు. జాతీయ ఉద్యమ కాలంలో ఆదర్శ వివాహం చేసుకున్నవారి పిల్లలవిషయంలో బాధ్యత తీసుకుంటారా?

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి : కులం వ్రాయవలసిన పనిలేదు. జాతిగురించి వ్రాస్తారు హిందువు, ముస్లిం అని. అంతవరకే కాని, కులంగురించి sub-castes గురించి వ్రాయవలసిన పనిలేదు. కాబట్టి అది arise కాదు.

శ్రీ టి. పోతరాజు (విజయవాడ–నార్త్) : కులతత్వం మన అభివృద్ధికి ప్రతిబంధకంగా ఉన్నది. అందువల్ల వర్ణాంతర వివాహాలను ప్రోత్సహించడానికి, ఆ విధంగా వివాహాలు చేసుకున్నవారికి ఆర్థిక సహాయం చేస్తామని ప్రభుత్వం ప్రోత్సహిస్తే బాగుంటుందని ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి: లేదండి. చాలా costly అవుతోంది. వేరే taxation పెట్టి funds సంపాదించుకోవాలి. మంచిదే కావచ్చు. మనకు ఆర్థికసహాయం ఇవ్వగలిగిన స్థోమత లేదు అనుకుంటాను.

శ్రీ టి. బాలకృష్ణయ్య (సత్యవీడు) : వంకా సత్యనారాయణగారికి సందేహం వచ్చింది. తండ్రి ఏ జాతికి చెందితే బిడ్డ ఆ జాతికే చెందుతుంది.

THEFTS IN MARKAPUR TALUK.

1124—

*2497 Q.—*Sri P. Subbaiah (Put by Sri P. V. Ramana) :* Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

(a) how many thefts have occured in Markapur taluk, Kurnool district, from January 1962 up to 15th October 1962; and

(b) how many cases have been detected and how many offenders convicted ?

Sri N. Sanjeeva Reddy : (a) 30 (Thirty).

(b) Cases detected. 18

Number of Offenders convicted. .. 5

THEFTS IN KURNOOL.

1125—

*2499 Q.—*Sri P. Subbaiah (Put by Sri P. V. Ramana)* : Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

(a) whether it is a fact that broad-day light thefts have been committed in Kurnool in the months of August, September and October 1962; and

(b) if so, the steps taken to investigate the offences?

Sri N. Sanjeeva Reddy : (a) Six day-light thefts were committed in Kurnool during September and October 1962; there were no such thefts during August, 1962.

(b) Out of the six cases, three cases ended in conviction; the properties involved in which have all been recovered. One case was compounded and the other two cases are still under investigation.

శ్రీ టి. కె. ఆర్. శర్మ (కర్నూలు) : ఈ సందర్భంలో అక్కడ పోలీసులు, పోలీసు ఉన్నత అధికారులు తగిన చర్యలు తీసుకోవడంలేదని వకీళ్ళు, నరసింగరావు పేటలోనివారు రిప్రజెంటేషన్ చేసారు. దానిపై పోలీసువారిపై చర్యతీసుకున్నారా?

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి : రిప్రజెంటేషన్ చేసారో లేదోకాని చర్యతీసుకోబట్టే తగ్గాయి.

శ్రీ టి. పోతరాజు : పోలీసువారి దృష్టికి రాకుండానే చాలా high cases ఉంటున్నాయని ప్రభుత్వానికి తెలుసా? కంప్లయింట్ ఎవరిమీద అనుమానం ఉన్నది చెప్పమని అడుగుతారు. చెప్పలేకపోతే ఏమిచేస్తాం అంటారు. ఏమీ చెప్పలేని పరిస్థితులలో రిపోర్టు చేయడమే జరగడంలేదు. వాస్తవమేనా?

శ్రీ యన్. సంజీవరెడ్డి : విజయవాడలో అయితే కావచ్చు. కర్నూలులో అలాంటిదేమీ లేదు.

ANDHRA PRADESH DEVELOPMENT LOAN.

1126—

* 1936 Q.—*Sri Vavilala Gopalakrishnayya* (*Sattenapally*) : Will hon. Minister for Finance and Co-operation be pleased to state :

(a) whether the Government issued Andhra Pradesh Development Loan, 1964 with the guarantee of the consolidated fund of the Andhra Pradesh under Article 293 (1) of the Constitution; if so, how much from each district and at what rate of interest and whether the sanction of the State Legislature was obtained as per the above Article ?

The Minister for Finance and Co-operation (*Sri K. Brahmananda Reddy*) : (a) In accordance with Article 293 (1) of the Constitution of India, the Loan, viz., 4½% Andhra Pradesh State Development Loan, 1974 (but not 1964, Sir) is secured on the Consolidated Fund of the State of Andhra Pradesh. The consent of the Government of India has been obtained to the floatation of this loan as required by Article 293 (3) of the Constitution of India. The amount of issue was Rs. 10 crores, interest being at 4½% per annum. A statement showing the collections in each district is placed on the Table of the House. The sanction of the State Legislature was not obtained.

Statement showing the Districtwise Collections for 4½% Andhra Pradesh Development Loan : 1974 as reported by Collectors, placed on the Table of the House.

Name of the District.	Collections as reported by Collectors.
	Rupees.
1. Visakhapatnam.	56,63,400
2. Krishna.	1,70,20,200
3. Nellore.	53,70,100
4. Kurnool.	53,54,100
5. East Godavari.	1,12,39,700
6. West Godavari.	60,73,300
7. Adilabad.	8,09,900
8. Karimnagar.	5,48,400
9. Medak.	13,34,100
10. Khammam.	20,31,400
11. Cuddapah.	57,25,500
12. Chittoor.	66,95,500
13. Anantapur.	67,01,900
14. Mahboobnagar.	31,42,200
15. Nizamabad.	24,26,100
16. Guntur.	1,40,87,500
17. Srikakulam.	46,00,000
18. Warangal.	20,00,000
19. Hyderabad.	7,02,200
20. Nalgonda.	11,09,000
Total	10,26,34,500

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : స్టేటు లెజిస్లేచరు శాన్‌క్షన్ ఎందుకు పొంద లేదు. రాజ్యాంగం ప్రకారం obligation ఉందికదా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి : Obligation కాదు. ఇదివరకే consider చేయబడ్డాది in consultation with the Government of India ఇండియా గవర్నమెంటు వారు చెప్పినారు—it is only a permissive legislation; obligatory కాదు అని. స్టేటు గవర్నమెంటు చేసివుంటే దాని పరిమితి లోపలనేచేసి ఉండాలి తప్ప వేరేలేదని చెప్పారు.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం (మాదుగుల) : Permissive legislation అన్నారు; నిజమే. రాజ్యాంగంలో—"Subject to any such limits as may from time to time be fixed by the Legislature of a State by law" అని వ్రాశారు. అంటే Constitution ఊహా తొందరలోనే అటువంటి legislation తీసుకురావలెనని కదా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి : తీసుకురావాలని ఎక్కడా లేదు. No compulsion, Sir, as I have already said ఇంతవరకు ఏ స్టేటుగవర్నమెంటు తీసుకురాలేదు, సెంట్రల్ గవర్నమెంటు తీసుకురాలేదు.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం : నిజమే. తీసుకురాలేదు, Government కు convenientగా ఉంది కాబట్టి తీసుకురాలేదు. Constitution spirit satisfy చేయాలంటే 'may' అంటే as soon as possible, 1950 నుంచి 1963 వరకు వచ్చింది, ఇతర రాష్ట్రాలు తీసుకురాకపోతే ఆ విషయం అటుంచండి. మనమే మార్గదర్శకంగా ఉండవచ్చునుకదా, మనం ఏమైనా limits పెట్టుకుంటే prudent managementకు అవకాశం వస్తుంది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : Accountant General final accountsలో ప్రతి తడవ విధిగా చెప్పవలసి వస్తోంది, ఎందుకు చేయడంలేదు అంటున్నాను. 1960–61 final accountsలో నుంచి చదువుతున్నాను. The State Legislature has not fixed any limit under Article 293 (1) of the Constitution within which the Executive Power of the State Government would extend to borrowing upon the security of the Consolidated Fund of the State. 1959లో కూడా వారు చెబుతూనే వచ్చారు.

The Legislature of the State has not yet laid down any limit under the provisions of Article 293 (1) of the Constitution of India on the borrowing of the State.

Article 293 (1) reads thus: "Subject to the provisions of this Article, the executive power of a State extends to borrowing within the territory of India upon the security of the Consolidated Fund of the State within such limits, if any, as may from time to time be fixed by the Legislature of such State by law and to the giving of guarantees within such limits, if any, as may be so fixed. Constitution ప్రకారము మన పర్మిషన్ కావాలి. Consolidated Fund ఎప్పుడు hypothecate చేస్తారో విధిగా కావలసిన అవసరం ఉంచని రాజ్యాంగంలో ఉన్నది.

Article 293 (2) says: The Government of India may, subject to such conditions as may be laid down by or under any law made by Parliament, make loans to any State or, so long as any limits fixed under Article 292 are not exceeded, give guarantees in respect of loans raised by any State, and any sums required for the purpose of making such loans shall be charged on the Consolidated Fund of India. దానిని ఇంతవరకు satisfy చేయలేదు. ఇందాక చదివింది (2) లోనిది (3) లో ఏమి ఉందంటే—

Article 293 (3) reads: A State may not without the consent of the Government of India raise any loan if there is still outstanding any part of a loan which has been made to the State by the Government of India or by its predecessor Government or in respect of which a guarantee has been given by the Government of India or by its predecessor Government. అందువల్ల అప్పుచేయవలసి వుంటే సెంట్రల్ గవర్నమెంటు అయినా ఈ గవర్నమెంటు అయినా విధిగా పర్మిషన్ తీసుకోవాలి. నేను చెప్పడం కాదు, ఎ. జి. ప్రతి సంవత్సరం దృష్టిలోనికి తెస్తున్నాడు. ఇతర రాష్ట్రాలు చేయకపోతే అది excuse కాదు.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి: Fresh point ఏమీ రాలేదు, వారి అభిప్రాయం ప్రకారం legal position చెప్పారు. We do not agree with that interpretation. A. G. mentioned it as a fact.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య: అనేటండి—మేము అనేదికూడా. Fact మీదనే మేము ఆధారపడుతున్నాం. Fact ఎప్పుడు వస్తుంది? Defective గా

ఉన్నప్పుడే factను mention చేయడం జరిగింది. Comptroller and Auditor Generalకు విశిష్ట స్థానం ఉంది. ఆయన ఒక్కడే రాజ్యాంగ చట్టం ప్రకారం జరిగిందా కదా, అసెంబ్లీ ఇచ్చిన appropriation ప్రకారం జరిగిందా Executive powersకు సరియైన ఆర్డర్సు ఉన్నాయా లేవా అని చూస్తారు. అట్లాంటి ఆయన mention చేసిన fact మంత్రిగారుకూడా ఒప్పుకొన్నారు. Fact తీసుకు వచ్చినప్పుడు defectsను ఎందువల్ల rectify చేయకూడదు.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి : Fact, defect అంటు confusing argument చేస్తున్నారు. స్టేటు లెజిస్లేచరు ఏమీ limitను fix చేయలేదని చెప్పినారు. దానిని గురించి ఏదో చెప్పినారంటే అర్థంకాదు. దానిలో ఏమీలేదు.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం : వారు debt positionలో పేరాగ్రాఫు ఆరంభంలోనే మొదటి వాక్యం వ్రాశారు. కారణం ఏమయి ఉంటుంది? State చేయవలసిన వ్యవహారం చేయలేదు. మిగిలినవి ఉన్నమాదిరిగా accounts వ్రాస్తున్నాం అని వ్రాయడంలో అర్థం ఏమిటి?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి : ఆ అర్థంలేదు.

PRIZE BOND SCHEME

1127—

* 2239 Q—*Sri K. V. Narayana Reddy (Kamalapur)* : Will the hon. Minister for Finance and Co-operation be pleased to state :

(a) whether the State Government was consulted by the Prize Bond Committee headed by Mr. Ganga Saran Sinha with a view to popularise the Prize Bond Scheme;

(b) the efforts made by the Government in this regard since the inception of the above scheme ; and

(c) the expenditure incurred by the Government for its participation in the scheme?

Sri K. Brahmananda Reddy :—(a) No, Sir.

(b) Folders, Hand Bills, and a monthly periodical devoted to National Savings have been printed in Telugu,

Urdu and English and distributed to Departments of Government and the public, besides special publicity through the Press and All India Radio. Special Drives have been organised.

(c) The expenditure incurred by the State Government is met, out of the grant given by the Government of India for publicising the National Savings movement. The total expenditure in 1961–62 was Rs. 10,334.59 nP.

శ్రీ కె వి. నారాయణరెడ్డి: ఈ పథకం అమలు జరపడంవల్ల రాష్ట్రానికి కలిగిన లాభం ఏమిటో చెబుతారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి: లాభం అంటే లాభమే. Prize Bonds తీసుకోవడంలో స్కీము కొంచెం మారింది. ఇదివరకు డబ్బు యిస్తారుగాని interest యివ్వరు. ఇప్పుడు 2% intrest యిస్తారు Prize money కొంచెం పెంచు చేశారు. Prize పెంచు చేశారు.

GIRLS' HIGH SCHOOL, ADILABAD

1128 —

* 594 (2374) Q—*Sri Vittal Rao (Adilabad)*:—Will the hon. Minister for Education be pleased to state:

(a) whether the Government are aware that there is no sufficient staff for high school section in Girls' High School, Adilabad, since the last one year; and

(b) if so, the measures taken by the Government in the matter?

The Minister for Education (Sri P. V. G. Raju):-(a) & (b) The existing posts sanctioned for the high school section in Girls High School, Adilabad are sufficient to handle the existing sections, but there has been some difficulty as some of the posts could not be filled up. Inspite of the best efforts, it has not been possible to fill up all the vacant posts of School Assistants as the women candi-

dates appointed either by promotion or fresh recruitment decline the promotion or appointment when they are posted to Government Girls High School, Adilabad.

† Q. No. 1129 (*754)—

BIOGRAPHY OF Mr. C. P. BROWN BY SAHITYA AKADEMI

1130—

* 1039 Q—*Sri P. Rajagopal Naidu (Put by Sri Ramachandra Rao Deshpande):* Will the hon. Minister for Education be pleased to state :

(a) whether there is any proposal with the Andhra Pradesh Sahitya Akademi to bring out the biography of Mr. C. P. Brown ;

(b) if so, to whom the writing is entrusted ; and

(c) the amount allotted for the purpose ?

Sri P. V. G. Raju : (a) Yes, Sir.

(b) Dr. K. Veerabhadra Rao, Reader, Department of Modern Languages, University of Delhi.

(c) The Government of India have sanctioned Rs. 1,000 as grant and the State Sahitya Akademi has sanctioned Rs. 1,500.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : అది యిప్పుడు ఏ stage లో ఉంది ?

Sri P. V. G. Raju: The book is being published by Dr. Veerabhadra Rao. It is expected to come to about 350 pages of 1/8th crown size. I do not think he has com-

† Not put and not answered in the House. Hence the question and answer are included in the proceedings at the end of the question hour.

pleted the book. May be, it would be finished soon. The author is still writing the book. Money has been sanctioned and we are expecting about 1,000 copies to be printed in the first edition.

శ్రీ ఎ. వెంకటేశ్వరరావు (నర్సంపేట): Work entrust చేసినది ఎప్పుడు? పూర్తి చేయడానికి time limit పెట్టారా?

Sri P. V. G. Raju: I do not know when the Government of India or the Sahitya Akademi has entrusted that work to Dr. Veerabhadra Rao. He is a very great scholar. I know him personally, Sir. I do not know when the work is entrusted to him. There is no time-limit when authors are asked to write literary works.

TRANSLATION OF THE SCIENTIFIC WORKS INTO TELUGU

1131—

* 2620 Q—*Sri V. K. Adinarayana Reddy* (*Put by Sri V. Visveswara Rao*): Will the hon. Minister for Education be pleased to state:

(a) whether any steps have been taken by the Government for the translation of the scientific works into Telugu;

(b) if so, the nature of the steps taken; and

(c) if not, the reasons therefor?

Sri P. V. G. Raju: (a) Yes, Sir.

(b) Under the Scheme of "Development of Modern Indian Languages," Southern Languages Book Trust, Madras was requested to undertake the publication of some popular books on science.

(c) Does not arise.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : విద్యావిధానంకూడ తెలుగులోకి మార్చడానికి పుస్తకాలు లేవుకనుక ఆగామంటారు. పుస్తకాలు ఎప్పుడు వస్తాయి ? దానిని గురించి స్కీము పదయినా ఆలోచనలో ఉన్నదా ?

Sri P. V. G. Raju : We are trying to help in the publication of books. We are helping all sorts of institutions. There is a Society here, Akademi of Sciences and History. Late Sri Kaleswara Rao was the Ex-Chairman of that Akademi. Other associations also are producing books. In this particular instance of scientific works, with the support of UNESCO the Southern Language Book Trust is producing scientific books. Now UNESCO is giving a lot of support to this particular project. There are 12 books which are to be published. I think I can read out the list....

Mr. Speaker : Not necessary.

Sri K. V. Narayana Reddy : Are any text books included in the programme of translation or only purely general type of books are included ?

Sri P. V. G. Raju : I do not know, why this distinction between the two. Text books are printed by the Government of Andhra Pradesh by our Text Book Committee. We have got a special Committee appointed for supporting the development of sciences in high school level. This is general sciences at a higher level which is being supported by UNESCO.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు : Regional languages లో ఇంతవరకు ప్రకటించిన పుస్తకాలేమైనా ఉన్నాయా ?

Sri P. V. G. Raju : Till now there are a number of books in Telugu for various sciences. If a special question is put, I shall enquire how many such books exist covering various fields of sciences and what particular

field of sciences is required to be translated. This is a general question pertaining to the question of development of sciences. Telugu Bhasha Samithi has brought out an Encyclopaedia on sciences also. I think hon. Members have seen that. It covers physics, chemistry and various other branches of science.

Sri Pillalamarri Venkateswarlu (Nandigama) : How many books for sciences have been produced under this project ?

Sri P. V. G. Raju : None, so far in Telugu. The proposal is that the Southern Language Book Trust in co-operation with UNESCO should produce the works. The proposal is there. Government of India is financing the proposal. The question of Andhra Pradesh Government financing the proposal is under consideration.

Sri T. K. R. Sarma : In the day to day new policy of education of introducing English from III Standard onwards, does the Government think that it is necessary to proceed with the proposal that is there, viz., the policy of publishing scientific books in Telugu?

Sri P. V. G. Raju : There is no question of this problem of English in III standard coming in the way. We want science books in Telugu more and more. It does not mean that we are introducing English only for scientific purposes, because it is world language and because we have got previous contact with it. We are encouraging development of science literature in the regional language.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ : ఆంధ్రదేశంలోఉన్న publishing houses ఏవయినా popular sciences ను translate చేసే బాధ్యతను తీసుకుని publish చేస్తే మన రాష్ట్రంలో లైబ్రరీలు, విద్యాసంస్థలు ఉపయోగించేటట్లు చేసి ప్రభుత్వం ప్రోత్సహిస్తుందా ?

Sri P. V. G. Raju: Certainly, Sir, I agree with the hon. Member. We must encourage the development of science in regional language.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాధం : U. N. E. S. C. O. వారు తెలుగులో scientific works ను encourage చేస్తున్నారన్నారు. U.N.E.S.C.O. వారికి ఉన్న interest మన ప్రభుత్వానికి ఉండకూడదా ?

Sri P. V. G. Raju : Why this assumption and insinuation ? We certainly have as much interest in our own language as any other person.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాధం : Insinuation కాదు. మంత్రిగారు చెప్పిన దానినిబట్టి చెప్పాను. ప్రభుత్వం ఏమీ చేయడంలేదు, వారు చేస్తున్నారన్నారు. Book Trust Publications మంత్రిగారు చూస్తే అవి general popular exposition కోసం intend అయినవని తెలుస్తుంది. శ్రీ గోపాలకృష్ణయ్యగారు అడిగిన మోస్తరుగా కళాశాలలకు పనికివచ్చే పుస్తకాలను ప్రచురించలేదా అని అడిగారు. చేయలేదని వారు చెప్పారుకాబట్టి అడిగాను. Insinuation అనుకుంటే కష్టం.

Sri P. V. G. Raju : I am sorry, Sir. Hon. Member has got a wrong impression. These are not popular books. For instance, James Jean's Universe is not a popular scientific book. Such books are being translated by UNESCO. Some of the highest best publications in the world are being popularised by UNESCO. They are not popular books. They are very high works in sciences.

Sri Tenneti Viswanadham : It is a popular exposition on science. Popular book అంటే అర్థం అది. కళాశాలలకు కావలసినవి మరొకరకం పుస్తకాలు వారికి తెలిసే ఉంటుంది. వాటి ప్రచురణ మనం ఎందుకు చేసుకోకూడదు ?

Sri P. V. G. Raju : We certainly encourage, Sir, development of science literature in our own State. There is the National Book Trust in Delhi, with Dr. Keskar as Chairman. There is Central Science Akademi. All these bodies are developing science literature,—also other types of literature. Government of Andhra Pradesh

is supporting the development of such literature and giving special grants also.

శ్రీ పిల్లలమఱ్ఱి వెంకటేశ్వర్లు : అధ్యక్షా, U. N. E. S. C. O. వారి సహాయముతో different southern languages లో ఎన్ని books publish అయినవో చెపుతారా ? తెలుగులో none అని చెప్పారు. తమిళములోగాని, మళయాళములోగాని books ని publish చేశారా ?

Sri P. V. G. Raju : It is the subject matter of a separate question. We will have to write and enquire. We are not concerned with the number of books that have been published by the Southern Language Trust Book in other languages. We are concerned with the development of their programme as far as our language is concerned.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya: Is the Government satisfied with the publication of scientific books so far as to be useful to be introduced into classes with regional language medium, or does the Government want to do anything further to get all the science books published ?

Sri P. V. G. Raju : To get "all the science books" published is a very tall order, Sir. I do not know what the hon. Member means by saying "all scientific books". A large number of scientific books are being translated into the Telugu language. Whenever an author translates a book into Telugu, he has got the right to apply to Government for a special grant for printing and publishing of that particular book. We send that book to the D. P. I. or the D. T. E. A special committee is there to review the quality of the book and the value of the book as it is written by a particular author ; and it is on the strength of the advice of that Committee, a grant is made by the Government of Andhra Pradesh for the printing and publishing of that particular book.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు : అధ్యక్షా, UNESCO వారి సహాయముతో పుస్తకాలు ప్రకటించండని Southern Book Trust వారికి ఇచ్చాము అని చెప్పారు. తెలుగులో ఒక్క పుస్తకముకూడ publish కాలేదని చెప్పారు. వీరు ఎంతకాలమునుంచి పనిచేస్తున్నారు ? ఒక్క పుస్తకాన్నికూడ తెలుగులో ఎందుకు ప్రకటించలేకపోయారో చెపుతారా ?

Sri P. V. G. Raju : I do not know why they have not so far printed the books in the language, Sir. I have no information with me. For the answer to this particular question whether we were supporting the development of scientific works, the Southern Language Book Trust, I mentioned is one of the important agencies which is undertaking the work. We except that UNESCO's support goes a long way in ensuring a standard of publication of the books that this particular organization is undertaking to print.

Sri Pillalamarri Venkateswarlu : Since when is this organization functioning and in how many years can we expect it to produce atleast one single book in Telugu ?

Sri P. V. G. Raju : I cannot tell you, Sir, since when this organization is functioning. But as far as our State is concerned, we have our own .....

Sri Pillalamarri Venkateswarlu : My request is to know in how many years we can expect atleast a single Telugu book to be published under the auspices of this organization ?

Sri P. V. G. Raju : How can I say, Sir? The Government of India finance the publication of these books. The Government of Andhra Pradesh has not got the financial wherewithal to finance the publication of these books. The estimated cost is Rs 27,600 for 3000 copies. The scheme has been recommended to the Government of India as we have no financial resources available at our hands to foot the bill.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు : UNESCO వారి సహాయముతో Southern Book Trust వారు regional languages లో books publish చేయడానికి పూనుకొంటున్నారని మంత్రిగారు చెప్పారు. కాని ఒక్క పుస్తకముకూడ తెలుగులో publish కాకపోవడానికి కారణము మన ప్రభుత్వము 27,000 రూపాయలు ఇవ్వకపోవడమువల్లనా ? లేక తెలుగులో publish చేయాలనే అభిప్రాయం వారికి కలగడము లేదా ?

Sri P. V. G. Raju : I cannot say for sure, Sir, why the books in Telugu have not come out. There may be many reasons for it. We have not been able to give a grant for it Government of India may have given a grant or may not have given a grant. Now information is not available. I do not know for how long this particular association has been functioning. I will have to make special enquiries. I only stated facts that it was doing this particular work in the South. I do not think there is any attitude of opposition or dislike or in any other manner down grading of the view as for as development of Telugu language is concerned. I see no reason to feel apprehensious that they are not interested in development of this particular language. The only thing is that our statement has not been able to give them any grant, so far.

శ్రీ టి. కె. ఆర్. శర్మ : అధ్యక్షా, Book Trust కాక ఇతర సంస్థల ద్వారా తెలుగులో produce చేయడానికి ప్రయత్నముచేస్తున్నారా ?

Sri P. V. G. Raju : Yes, Sir. I have already said. For instance the Akademy of Science and History which late Sri Kaleswara Rao Panthulugaru was the Chairman of has produced a number of works. They are already there. I think hon. members might have seen copies of those books. Various other Akademies also have produced scientific books also.

Sri T. Viswanatham : Were science books also published ?

Sri P. V. G. Raju : Yes. The hon. Member may kindly see them. A number of books have been written by various authors under Urdu and Telugu History and Science Akademy.

Mr. Speaker : Government also I think have given some grants to them ?

Sri P. V. G. Raju : We have given a lot of grants to them, Sir.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ : ఇంతకాలమునుంచి ఈ Book Trust ఒక్క పుస్తకాన్ని తెలుగులో publish చేయలేకపోయినది. కాని ఇతర publishing houses చాల books ని publish చేసి వున్నవి. కాని science పుస్తకాలు popular గా కొనే అవకాశము వుండదు కాబట్టి అన్ని publishing houses కి ప్రభుత్వము ఒక circular జారీచేసి, ఆ పుస్తకముల లిస్టు తెప్పించి, వాటిలో పనికి వచ్చే వాటిని institutions కి పంపించే ఏర్పాటుచేస్తారా ?

Sri P. V. G. Raju : We are not going to circulate anything to any private publishers. If there are any private publishers who want special grant from Government because they feel that a good author has translated a work which is of great scientific value, they can certainly approach the Government directly and Government will encourage the development of such publications, and will also go into merits of the book. Special grant can be given. Whether it is a private publisher or an Akademy, it does not make any difference as far as development of science ts concerned.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : సైన్సుపుస్తకాలు తెలుగులోవచ్చినవి అని అన్నారు. సంతోషం. అందువల్ల ఈ సైన్సు సబ్జెక్టుకూడ క్లాసులలో తెలుగులో పెట్టడానికి వీలయిన పుస్తకాలు వచ్చినవని అనుకొంటున్నారా ? కాకపోతే ఏ యే పుస్తకాలు publish చేయడానికి ప్రయత్నము చేస్తున్నారు ?

Sri P. V. G. Raju: That is a very subtle question, Sir. It takes us to a different field completely. I am not

prepared to give an opinion whether these books are science books in Telugu or are sufficient and proper to warrant development of science in our Universities or in our schools and so on. Therefore I cannot talk of quality of these books. That would have to be placed before same highest academic council. But I assume that today the regional language has not sufficiently developed in science. This is a general opinion of mine, Sir.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : ఏమి attempt చేస్తున్నారు ? What are the attempts they are doing to popularise other science books ?

Sri P. V. G. Raju: We are making attempts to finance, wherever possible the authors who have produced good works.

Sri K. V. Narayana Reddy: What sort of co-ordination is expected from the State Government and where is this association located ?

Sri P. V. G. Raju: The Southern Book Trust is located in Madras city.

Mr. Speaker : Hon Sri Tenneti Viswanatham may put the supplementary.

Sri K. V. Narayana Reddy : What is the co-operation the State Government has given so far ?

Mr. Speaker : This question may not be answered. When I call a particular hon. Member, certainly the hon. Minister can answer his question if that particular hon. Member puts the question. But if the hon. Member himself gets up and the hon. Minister goes on replying, I do not like that kind of a thing. When I called hon. Sri Viswanatham, hon. K. V. Narayana Reddy got up

and put the question. I am sorry. Let us avoid such things in future.

Sri Tenneti Viswanatham : It is not a mere academic encouragement that is wanted. Very soon there is a desire in this country that all our education including science education should be given in our own regional languages. What are the steps Government are taking to encourage publication of books which can be used as text books as we introduce regional language progressively into higher forms and classes of University ?

Sri P. V. G. Raju: I have answered it, Sir. Hon. Members are fully aware that Government is encouraging the development of science in the regional language wherever an author translates a book into regional language and approaches the Government to finance such a book and its publication. Government is supporting that publication if it is found to be of the quality required by our expert committees.

Mr. Speaker : The question is whether Government by itself is taking any steps by giving aid, etc.

Sri P. V. G. Raju: We are giving aid, Sir. We have a committee. I can read out the names of the committee:

1. Sri Govindarajulu
2. Dr. Vaman Rao
3. Dr. Ramanuja Rao
4. Saheb Nawaz Hussain Razvi
5. Sri P. Gopal Rao and
6. Sri Gupta

This committee goes into the question from preparation to publication of books on science and so on.

Sri Pillalamarri Venkateswarlu: How far has that committee progressed till now ?

Sri P. V. G. Raju: Sir, I mean if a general question....

Sri Pillalamarri Venkateswarlu: It is not a general question, Sir. All the while we are trying to obtain information.

Mr. Speaker: If he has got the information he will certainly furnish.

Sri P. V. G. Raju: It is a continuous process, Sir. We cannot say anything on a given point. If a specific question is put such as "How many books on science have been published ; give their names and so on" I shall try and collect the information and place it before the House.

Dr. T. V. S. Chalapathi Rao (Vijayawada-south): The hon. Minister was pleased to say that the policy of the Government was to encourage books in science. I wish to know whether the Government is satisfied with their present policy and whether it is sufficient to achieve the object mentioned by hon. Sri Tenneti Viswanatham ?

Sri P. V. G. Raju: Where is the question of satisfaction or otherwise, Sir. It is a continuous process. As and when books have to be published they will be published. Government of Andhra Pradesh is not the publisher of books. It can only support publication of books and whenever such books are coming we are actively supporting the development of science.

EXPENDITURE FOR THE CONSTRUCTION OF RAVINDRA BHARATHI THEATRE

1132—

* 2774 Q—*Sarvasri S. Jagannadham (Narasaraopet) and A. Sarveswara Rao (Eluru):* Will the hon. Minister for Education be pleased to state :

the cost at which the building Ravindra Bharati was constructed at Hyderabad ?

Sri P. V. G. Raju: An expenditure of Rs. 13,78,952.00 was incurred towards the construction of Ravindra Bharati Theatre upto the end of November, 1962.

Sri A. Sarveswara Rao : What is the original estimate and the revised estimate ? Are there any instances where the balcony was found defective and demolished and re-constructed ?

Sri P. V. G. Raju : The original estimate was Rs. 11 lakhs – proforma estimate. Subsequently the estimate was revised to Rs. 16.40 lakhs. At the present moment we have spent only about Rs. 13.78 lakhs. There is still some liability which has to be cleared. That is the position.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ : కట్టిన తరువాత బాల్కని క్రాక్ ఇచ్చిందా అని పడిపోయే ప్రమాదం వుందా అని, దానిని బాగుచేయటం జరిగిందా అని సర్వేశ్వర రావు గారు అడిగారు. దానికి సమాధానం రాలేదు.

Sri P. V. G. Raju : I do not carry any information as to that particular thing. In the process of building, may be there are so many things that come up from time to time. I do not have any information in the matter.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న (ఉరవకొండ) : మొదటి ఎస్టిమేషన్‌కంటే రెండవ ఎస్టిమేషన్‌లో 5 లక్షలు పెరిగింది. ఏ ఐటమ్స్‌లో పెరిగిందో వివరిస్తారా?

Sri P. V. G. Raju : The cost of the design must have gone up, Sir. The design might have been altered and changed. I do not carry any information.

శ్రీ పిల్లలమఱ్ఱి వెంకటేశ్వర్లు : ప్లైనలైజ్ అయ్యేటప్పటికి ఎంత ఖర్చు అవుతుందో అంచనా వుందా ?

Sri P. V. G. Raju : I have said that we have spent Rs. 13,78,952 upto November, 1962. I have also said that there are a few standing bills which have to be still cleared. When they are cleared and if another question is put later on after the whole amount has been spent and the project has been completed, I can give the information.

Sri C. D. Naidu : Is this let out to private parties ?

Sri P. V. G. Raju : It is a theatre and it is certainly let out to private parties. We have a special committee which manages the affairs of the theatre which is used for dramas, musical performances and so on.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు : సత్యనారాయణగారు, సర్వేశ్వరరావుగారు బాల్కనిని క్రాక్ ఇచ్చిందని పడగొట్టారని చెప్పారు. కట్టిన సంవత్సరంలోనే క్రాక్ ఇవ్వటం ఏమిటి, పడగొట్టటం ఏమిటి ?

Sri P. V. G. Raju : It is a wrong thing. No cracks are there. If the hon. Member repeats it it becomes a fact. I request the hon. Members not to repeat qnestions which are not factually correct. Otherwise, just as we know, if you tell a non-fact ten or fifteen times, it becomes a fact. There are no cracks or anything in the building. It is a perfectly sound building.

శ్రీ పిల్లలమఱ్ఱి వెంకటేశ్వర్లు : పదహారు లక్షలు ఖర్చవుతుందని, ఇంకా మూడు లక్షలు ఇవ్వాలని మంత్రిగారు చెప్పారు. పని ఇంకా చేయవలసింది చాలా వుంది. అది అంతా పూర్తి అయ్యేటప్పటికి ఎంత అవుతుందో అంచనా వున్నదా ?

Sri P. V. G. Raju : How can I say, [Sir. The building can go on being improved. The estimate for building it was Rs. 16.40 lakhs. We have just completed the building. For instance, lighting, airconditioning, improvement of stage facilities etc. are there. These are all not within the cost of the building as such. These are the costs that go for dramatic productions and various other aspects of the works in that particular building.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : క్రాక్ అయినమాట నిజమే మళ్ళీకట్టారు అది అందరకూ తెలుసు. ఉన్నది దాచిపెడితే ఎలా ? మంత్రిగారికి ఇన్ఫర్మేషన్ రాలేదు కాబట్టి లేదంటే ఎలా ? విచారిస్తామంటే సంతోషిస్తాం.

Sri Tenneti Ciswanatham: May I know the agency that is created for its control and management and what are the charges for the public for any dramas to be conducted ?

Sri P. V. G. Raju : We have appointed a committee which manages the affairs of the theatre. The members of the committee are (I am speaking from memory) :

Dr. M. Chenna Reddy, Chairman

Sri M. R. Appa Rao, Member

Sri Gopalaswamy, Member
(Registrar of Andhra University).

Sri M. Anandam, Member
(from Upper House)

Sri Suryachander Rao, Member
(one of our leading experts and Secretary of Sangita Natak Academy)

Secretary of the P. W. D., Member
(Building is under the P. W. D.)

And one of the Executive Engineers is also there. They look after the management of the theatre. I think they

charge some where between Rs. 100 and 150 per evening to any association which asks for the theatre.

Sri Tenneti Viswanatham: Does that Committee meet to sanction the applications ?

Sri P. V. G. Raju : I have given this information because I know, but subject to correction of details and accuracy. Certainly they meet and go through various applications if any association asks for the theatre. They certainly go into the applications and give the theatre if it is free.

Sri Sarveswara Rao: I wish to know who that wonderful designer is who designed the building ; whether any ballet can be enacted there and whether it will fit in with the name of 'Ravindra Bharati' ; whether the post of a manager is vacant and whether it will be filled very shortly.

Sri P. V. G. Raju : It is not right to say 'wonderful designer' and so on. The design was felt to be very fine and very good. The site is a wonderful site and therefore it has been developed. The Government decided to select this particular design after studying many other designs that were placed before the Government. The theatre is working very successfully, Sir. I have nothing further to add.

LABORATORY ASSISTANTS

1133—

* 607 (2571) Q—*Sri G. C. Kondiah (Nellore):* Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

(a) whether it is a fact that some people were trained as Laboratory Assistants for the period of one year between 1958 and 1960 ;

(b) if so, the number of them trained ;

(c) whether they have been appointed as such in the scale of Rs. 125-220 ; and

(d) if not, the reasons therefor ?

The Minister for H alth and Medical (Sri Y. Sivarama Prasad) : (a) The answer is in the affirmative.

(b) Three candidates in the year 1958, five candidates in 1959 and five candidates in 1960.

(c) The answer is in the negative.

(d) This scale of pay had not been introduced when these Laboratory Assistants were appointed.

MEDICAL FACILITIES FOR TEACHERS

1134—

*810 (2812) Q—*Sri M. Pitchayya [Put by Sri K. Govinda Rao (Anakapalli)]:* Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

(a) whether any proposal is under consideration of the Government to provide free medical facilities for the teachers ; and

(b) if so, the categories of teachers to whom the same will be provided and the areas in which they will be provided ?

Sri Y. Sivarama Prasad: (a) and (b) Teachers in Government Schools as well as those managed by the local bodies are already eligible to free medical facilities.

The question of extending these facilities to the teachers in Aided Schools is under consideration.

BUSINESS OF THE HOUSE

(Q—1135—was put by Sri T. K. R. Sarma but the hon. Minister for Industries was not present to answer the question. Hon. Speaker called for the next question to be answered, i.e., Q—1136).

Sri T. K. R Sarma: The earlier question was put by me, Sir, it was not answered.

Mr. Speaker: I know; the Minister is not here. I will find out what the matter is and I know how to deal with it. I have noted it.

Sri K Brahmananda Reddy: Sir, I want to beg the pardon of the House. The Minister for Industries went to Delhi and entrusted this question to me. Just now I was called for an urgent work; I did not expect the question to come up. I am very sorry; I am prepared to answer the question if the hon. Speaker wants.

Mr. Speaker: In the usual course I expect the concerned Minister to be present when the question is asked. But, if for any reason he is not able to be present in the House he can send intimation to me previously saying that he has entrusted that to some other Minister. That may be done for the convenience of everybody. If for some reason or the other, the Minister is not able to be present in the Head-quarters to answer the question he can entrust it to some other colleague of his, at the same time giving previous intimation to me. That would be better.

Sri K. Brahmanandu Reddy: While it is so, at certain times it may become a little difficult for this reason - supposing the Minister has got to leave suddenly, there may not be time for him to intimate the hon. Speaker also. But the procedure followed in this House is that on behalf the Government anybody can reply. In this particular case, it is not the mistake of the Industries Minister. He has entrusted the question to me. I was expecting the question to come up a little later. The Chief Minister has called me urgently for some important work. I went out and that is why the delay. I beg the pardon of the House for not being present at the time when the question was put. It is my fault and not the fault of the Minister for Industries.

Mr. Speaker: That is all right. It is only for the future that I am putting forward my suggestion. Now Mr. Appa Rao will answer the next question. Question No. 1135 will be answered in the end.

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

LOANS TO POOR STUDENTS TO PROSECUTE THEIR STUDIES IN PROFESSIONAL COURSES

1136—

* 364 (1910) Q—*Sri P. O. Satyanarayana Raju (Kosigi)*: Will the hon. Minister for Excise and Prohibition be pleased to state :

(a) whether the Government is contemplating to give loans to the deserving poor students belonging to Backward and Scheduled Communities to prosecute their studies in professional courses and recover the loan after they join service ; and

(b) if so, when the scheme will be introduced ?

The Minister for Excise and Prohibition (*Sri M. R. Appa Rao*): (a) A scheme has already been sanctioned by the Government to grant interest free loans to poor students of more than average ability studying in professional Colleges or Polytechnics.

(b) Members of Scheduled Castes and other Backward Classes are also eligible for the benefit under this scheme.

శ్రీ టి. కె. ఆర్. శర్మ : 1962—63 లో ఎంత మొత్తం కేటాయించారు ?

Sri M. R. Appa Rao: An amount of Rs. 4 lakhs was provided for the loans for the year 1961—62 and the same amount has been provided for the current year 1962—63 also.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు : గత సంవత్సరం నాలుగు లక్షలు కేటాయించామన్నారు. అందులో ఎంత loans క్రింద grant చేశారో చెప్పగలరా ?

Sri M. R. Appa Rao: That information is not given here, Sir. I will get the information later.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు : మన రాష్ట్రి విద్యార్థులు ఇతర రాష్ట్రాలలోని Professional Colleges లో చదువుచున్నచో వారికి కూడ ఈ అవకాశం ఇస్తారా?

Sri M. R. Appa Rao: No, Sir. It is only under the Andhra Pradesh Educational Loan Rules that loans are granted for Engineering, Medical, Agriculture and Veterinary courses for domiciled students of Andhra Pradesh.

శ్రీ పి. బావయ్య (తిరువూర్) : అప్పు ఎప్పుడు తీర్చవలసి ఉంటుంది ? దాని మీద వడ్డీ ఇవ్వవలసి ఉంటుందా ?

శ్రీ యం. ఆర్. అప్పారావు : దానికి వడ్డీ లేదు. వారు ఉద్యోగంలోకి వచ్చిన తర్వాత, డాక్టరు కోర్సు, ఇంజనీరింగు కోర్సు చదివిన వారు నెలకు Rs. 50/- పాలిటెక్నిక్ కోర్సు చదివిన వారు నెలకు Rs. 30/— చెల్లించవలసి ఉంటుంది

శ్రీ టి. ఎన్. చలపతిరావు : డిగ్రీ కోర్సు చదివే బీద విద్యార్థులకు మాత్రమేనా ? లేక డిప్లోమా కోర్సు చదివే విద్యార్థులకు కూడ ఈ స్కీము వర్తిస్తుందా ?

శ్రీ యం. ఆర్. అప్పారావు : వారికి కూడ వర్తిస్తుందండి.

Sri T. Balakrishnaiah: Mr. Speaker, Sir, how many applications have been received from backward communities students and how many applications from scheduled caste students have been received for the year 1961—62 for obtaining these loans and how many have been sanctioned?

Sri M. R. Appa Rao: Scheduled castes are given freeship. No loan is necessary for them: It is intended for the forward communities; there is no necessity for them; almost all the scheduled caste candidates get free scholarships; they need not pay anything.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : షెడ్యూల్డు జాతులకు చెందిన విద్యార్థులందరికి ఉచిత వేతనం ఇస్తున్నారనుట యథార్థం కాదు. నూటికి 20 మందికి మాత్రమే ఇస్తున్నారు. కాబట్టి వారికి కూడ ఈ స్కీము వర్తిస్తుందా ?

శ్రీ యం. ఆర్. అప్పారావు : వారు కూడ eligible.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : ఈ అవకాశం ఎంత మంది షెడ్యూల్డు తరగతుల విద్యార్థులకిచ్చారు ?

శ్రీ యం. ఆర్. అప్పారావు : షెడ్యూల్డు తరగతుల విద్యార్థులకివ్వ లేదండి. అసలు వారి దగ్గరి నుండి అప్లికేషన్సు ఎక్కువ ఉన్నట్లు లేదు. Backward Classes కు చెందిన వారికి 1962—63లో పది మందికిచ్చారు. If particular information is wanted. I will get it.

శ్రీ టి. కె. ఆర్. శర్మ : షెడ్యూల్డు జాతుల విద్యార్థుల నుండి ఎన్ని అప్లికేషన్సు వచ్చినవి ? ఎందరికి grant చేశారు. ఎంత మొత్తం sanction చేశారు ?

Sri M. R. Appa Rao : I d'ont have information.

Mr. Speaker : He will get the information.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు : domiciled residents అయి ఉండాలని మంత్రిగారన్నారు. ఆంధ్ర residents ఇతర రాష్ట్రాలలో చదువుకొంటున్నచో వారికి loans ఇస్తారా ?

శ్రీ యం. ఆర్. అప్పారావు : మన రాష్ట్రంలో చదివే వారికే ఇస్తారు.

శ్రీ టి. ఎస్. చలపతి రావు : Economically backward గా ఉన్న వారి నుండి ఎన్ని అప్లికేషన్సు వచ్చినవి ? వాటిలో ఎంత మందికి శాంక్షన్ చేశారు ?

శ్రీ యం. ఆర్. అప్పారావు : 61—62 లో animal husbandry లో 10 స్కాలర్‌షిప్పులు; మెడికల్ కాలేజీలో నాలుగు; టెక్నికల్ ఎడ్యుకేషన్‌లో 41 ఇచ్చాము. 62—63లో అసలు ఇవ్వలేదు. ఎన్ని అప్లికేషన్సు వచ్చినవో చెప్పుటకు నా దగ్గర information లేదు. వేరే ప్రశ్న వేసినచో తెప్పించి చెప్పగలను.

WATER SUPPLY TO NIZAMABAD

1137—

*967 Q.—*Sri Hari Narayana (Nizamabad)* :—Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state :

(a) when the remodelling scheme of water supply to Nizamabad will be completed; and

(b) whether it is a fact, that the Municipality has financed the scheme by obtaining loans from the Government, at a high rate of interest ?

The Minister for Municipal Administration (*Sri A. Venkataramayya*) (a) It is expected to be completed by the end of March, 1964.

(b) No.

అధ్యక్షా, (ఎ) ఈ పని 1964 మార్చి అంతానికి పూర్తి కాగలదని ఆశించబడుతున్నది.

(బి) వాస్తవము కాదు.

No Supplementaries.

SCARCITY OF DRINKING WATER IN ADILABAD TOWN.

1138—

*2360 Q.—*Sri S. Vemayya* (*Butchireddypalem*) :—Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the citizens of Adilabad town are put to much inconvenience from 20th September 1962 due to scarcity of drinking water; and

(b) if so, the action taken thereon ?

Sri A. Venkataramaiah : (a) Yes, Sir.

(b) The Chief Engineer (Buildings and Public Health) has been asked to arrange for the immediate repairs of the Storage Reservior. As the Municipality is not in a position to meet the expenditure, a loan of Rs. 1.00 lakh has been sanctioned by the Government and Public Health Engineering Department are attending to the work.

(ఎ) వాస్తవమే.

(బి) Storage reservior ను వెంటనే మరామత్తు చేయించవలెనని Chief Engineer ను కోరడమైంది. మ్యునిసిపాలిటీ ఖర్చులు భరించే స్థితిలో లేనందువల్ల

ప్రభుత్వంవారు లక్ష రూపాయలు మంజూరు చేశారు. పబ్లిక్ హెల్త్ Engineering శాఖవారు యీపనిని నిర్వహించుచున్నారు.

శ్రీ టి. విఠల్‌రావు : అధ్యక్షా, ఈ tank కు September లో breaches పడినాయి. అసలు ఆగస్టులోనే అక్కడ watchman యీ విషయాన్ని చెయిర్మన్ దృష్టికి తెచ్చినప్పటికి అతడు శ్రద్ధ వహించనందున యీవిధంగా జరిగింది. అతనిపై ప్రభుత్వానికి petitions పెట్టారు. Enquiry చేసి ప్రభుత్వం ఏమి action తీసికున్నదో చెప్పగలరా.

శ్రీ ఎ. వెంకటరామయ్య : ఇది department వారి mistake కాదు. వర్షాలు అధికంగా రావడంవల్ల మట్టి కొట్టుకురావడంవల్ల కట్ట తెగిపోతుంది.

శ్రీ టి. వి. విఠల్‌రావు : అధ్యక్షా, ప్రభుత్వం దీనిని temporary basis పైన 20 వేల రూపాయల ఖర్చుతో బాగు చేస్తున్నట్లు తెలిసింది? Permanent basis పైన ఎందులకు చేయరాదు?

శ్రీ ఎ. వెంకటరామయ్య : Temporary basis పైన కాదు. Permanent చేయగా ఉండడానికి కావలసిన ఏర్పాట్లు చేస్తున్నారు.

INCOME OF TIRUMALIA TIRUPATI DEVASTHANAMS

1139—

**1366* Q.—*Sri E. Ayyapu Reddy (Put by Sri T. K. R. Sarma*: Will the hon. Minister for Religious and Chartable Endowments be pleased to state :

(a) the income of the Tirumalai Tirupati Devastanams for the financial year 1961–62 and

(b) the amount allotted by the Devasthanam in the same year to the Venkateswara University and other educational institutions ?

The Minister for Religious and Charitable Endowments (Smi T. N. Sadalakshmi) :—

(a) Rupees One crore, seventy four lakhs, sixty three thousand one hundred and twenty five and Naya Paise thirty eight only.

(b) Rupees Twenty four lakhs, seventy four thousand, six hundred ninety eight and naya paise seventy one only.

Sri C. D. Naidu (Chittoor) : What are the institutions maintained by Tirupati Devasthanam outside our State ?

Smt. T. N. Sadalakshmi : Secondary School Vellore and one College in Delhi.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : అధ్యక్షా, వెంకటేశ్వరా University వారు నడుపుతుండేటటువంటి యీ కాలేజీ ఉద్యోగుల విషయం వచ్చేటప్పటికి అక్కడి principal కు యిష్టం లేకుండా గవర్నమెంటు High court కు వ్యతిరేకంగా ఎందుకు చేసింది ? ఎందుకు interfere అయిందో చెప్పుతారా ?

శ్రీమతి టి. ఎన్. సదాలక్ష్మి : అది sparate question అధ్యక్షా,

Sri Vavilala Gopalakrishniah : No Sir, It concerns the Management.

మిస్టర్ స్పీకర్ : అది వారు చెప్పారు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : Management సరిగ్గావుందని ప్రభుత్వం సంతృప్తి పడిందా ?

Mr. Speaker : It is not that way. The orginal question relates to the income of the Devasthanam whereas you are going to the management of the institution.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : Naturally, ఆ income సరిగ్గా విని యోగించబడుతుందా లేదా అని తెలుసుకోవాలని వుంది.

Mr. Speaker : I am not allowing that question.

Mr. C. D. Naidu : What are the other temples patronised by the Devasthanam.

శ్రీమతి టి. ఎన్. సదాలక్ష్మి : అది కూడా sepatate question, అధ్యక్షా. ఇది income కు సంబంధించిన ప్రశ్న. కాని వారు other templesను గురించి అడుగుతున్నారు.

Mr. Speaker : Don't take the cue from me and give the same answer to each question that it is a separate question. If you have precise information you may furnish, otherwise you can plead inability. Other tcmplesకు ఏమైనా సహాయం చేస్తున్నారా అని అడిగారు.

శ్రీమతి టి. ఎన్. సదాలక్ష్మి : Other temples కు సహాయం గురించిన information నాదగ్గర లేదు, అధ్యక్షా.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న : అధ్యక్షా, ఆ యూనివర్శిటీకి ఎంత ఖర్చు పెట్టారు ? Salaries క్రింద ఎంత ఖర్చు పెట్టుతున్నారు

Mr. Speaker : That information was just read out now, I think.

Smt. T. N. Sadalakshmi : 3 laks for Tirupathi University.

శ్రీ కె. గోవిందరావు : అధ్యక్షా, Tirupathi దేవస్థానానికి వస్తున్నటువంటి income గురించి చెప్పారు. ఈమధ్యను ద్రవ్య అపహరణ జరుగుతున్నదని వింటున్నాము ? అదే మాత్రమో approxmate గా చెప్పగలరా ?

Smt T. N. Sadalakshmi : I dont have that information Sir.

శ్రీ టి. కె. ఆర్. శర్మ : అధ్యక్షా, తిరుపతి దేవస్థానానికి వచ్చే ధనము దుర్వినియోగం అవుతోందని పత్రికలలో చదివాము, వాటి విషయం విపులీకరించి చెప్పమంటే నాదగ్గర information లేదంటే we will be helpless in the matter.

Mr. Speaker : If you want information, you can put a specific question and get the answer. In this case, questions as to how all the funds are spent, whether they are properly spent or not, whether there is mismanagement are being asked.

Sri T. K. R. Sarma : The question relates to the income of the temple and how it is spent on certain educational institutions; then the question arises whether things are being done properly; it arises as a supplementary.

Mr. Speaker : That is all right; you can put a separate question because the Minister has no information.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు : అధ్యక్షా దేవస్థానం వారిచే నడపబడుతుండేటటువంటి డిల్లీ కాలేజీక్రింద ఎంత ఖర్చు పెట్టమన్నారు ?

Sri T. N. Sadalakshmi : Rs. 8,69.130—90Np.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : అధ్యక్షా, దేవస్థానం కమిటీ చెయిర్మెన్ బొంబాయి వెళ్ళినప్పుడు అక్కడి Multi-Purpose High School వారు ధనసహాయం కోరగా సహాయం చేస్తామని చెప్పారు. ఆవిషయం ఎంతవరకు వచ్చింది ?

శ్రీమతి టి. ఎన్. సదాలక్ష్మి : అధ్యక్షా తిరుపతి దేవస్థానానికి వచ్చేటటువంటి incomeను మన state అవసరాలకు వినియోగించిన తరువాత మిగిలిన రాష్ట్రా అవసరాలు చూడవచ్చని అభిప్రాయం కలిగింది. నేను మొన్న statements కూడా ఆవిధంగానే యిచ్చాను. అందుచేత Bombay కు సహాయంచేసే విషయం నేను ఒప్పుకోలేదు. ఒప్పుకోను అని కూడా చెప్పుతున్నాను.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం : అధ్యక్షా చెప్పిన సమాధానము ఎవైక భాగానే కనిపిస్తున్నది. కాని అన్ని రాష్ట్రాలనుంచి యీ దేవాలయానికి యాత్ర వస్తుంటారు. అందుచేత సూత్రపాయంగాచెప్పేకంటె చేతనైనసహాయం చేస్తామనిచెప్పితే బాగుంటుందని నా అభిప్రాయము. రెండవది Delhi Education College కు యిచ్చిన సహాయం (8 లక్షలు) అని చెప్పారు. అది capital expenditure అనుకుంటాను. Recurring కాదనుకుంటాను.

శ్రీమతి టి. ఎన్. సదాలక్ష్మి : అధ్యక్షా, గత సంవత్సరం 8 లక్షల ఇచ్చాము.

Sri Tenneti Viswanatham : That means every year ?

Smt. T. Sadalakshmi : Yes Sir.

INCOME UNDER LEVY OF TOLLS ON GHAT ROAD LEADING TO TIRUMALAI

1140—

*2549 Q.—*Sri P. Rajagopal Naidu (Put by Sri Ramachandra Rao Deshpande)*: Will the hon. Minister for Religious and Charitable Endowments be pleascd to state:

the income derived by the Tirumalai-Tirupati Devasthanams under levy of tolls on Ghat Road leading to Tirumalai during 1961—62.

Smt T. N. Sadalakshmi: Rs. 26,002–87 np. Sir, (Rupees twenty six thousand two and naya paise eighty seven only.)

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య: అధ్యక్షా, ఈ తిరుపతి ఘాట్‌లో అప్పుడప్పుడు ప్రమాదాలు సంభవిస్తున్నాయి. ఆ విధంగా జరుగకుండా వుండేందుకు యీ డబ్బు ఎంతవరకు సద్వినియోగం చేస్తున్నారు?

శ్రీమతి టి. ఎన్. సదాలక్ష్మి: దుర్వినియోగం అంటూ యీ విషయంలో ఏమీ లేదు. ప్రతి మాసంయొక్క లిస్టు నా దగ్గర ఉంది. తమరు అనుమతిస్తే చదువుతాను అధ్యక్షా.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య: Accidents జరుగుతున్నాయి. అది జరుగకుండా ఉండేందుకు డబ్బు ఎంతవరకు సద్వినియోగం చేస్తున్నారు అని అడిగాను.

శ్రీమతి టి. ఎన్. సదాలక్ష్మి: సాధ్యమైనంత వరకు వేయు care తీసుకుంటున్నాము.

శ్రీ టి. కె. ఆర్. శర్మ: అధ్యక్షా, యీ తిరుమల కొండకు పోవడానికి యిప్పుడు వుండేటటువంటి ghat road కాంట్రక్టు యింకొక రోడ్డు వేయడానికి proposals వుండెను. ఆ విషయం యింతవరకు ఎందుకు examine చేయలేదు. ఇప్పుడైనా చేయడానికి పూనుకుంటారా?

శ్రీమతి టి. ఎన్. సదాలక్ష్మి: అధ్యక్షా, యీ క్లిష్ట పరిస్థితులలో క్రొత్తగా construction ఏమీ తీసుకోకూడదని అనుకున్నాము, అందుచేత ఆ proposalను pendingలో పెట్టాం.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాధం : గవర్న మెంటుకు క్లిష్ట పరిస్థితి అంటే బాగున్నదిగాని దేవస్థానానికి ఏమి వచ్చింది. దేవస్థానానికి రాబడి హెచ్చుగా వస్తోందికదా?

శ్రీమతి టి. ఎన్. సదాలక్ష్మి :ఈ క్లిష్ట పరిస్థితులలో దేవస్థానాలు అధికభారం వహించి ప్రభుత్వానికి సహాయం చేస్తోంది. యీ విషయం సభ్యులందరికి తెలుసును. నేను పదేపదే మనవి చేయవలసిన అవసరం లేదనుకుంటాను.

COMMON GOOD FUND UNDER ENDOWMENTS ACT

1141—

* 2591 Q—*Sri P. Rajagopal Naidu (Put by Sri Ramachandra Rao Deshpande)* :— Will the hon. Minister for Religious and Charitable Endowments be pleased to state :

the amount available in Common Good Fund under Religious Endowments Act as not 1st July 1962 ?

Smt. T. N. Sadalakshmi :—Rupees One Lakh Thirteen thousand and five hundred and sixty five and Naiye Paise three, Sir.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : అధ్యక్షా, ఆ డబ్బునుంచి ఏ దేవాలయానికి ఎంత డబ్బు యిచ్చారు.

శ్రీమతి టి. ఎన్. సదాలక్ష్మి : ఒక దేవాలయం అనికాదు, అధ్యక్షా—వాటి తరపున నిర్వహింపబడు కొన్ని institutesకు సహాయం చేస్తున్నాము. అలాగే కొన్ని Destitute Homesకు సహాయం చేస్తున్నాము. వివరాలకు మాత్రం నా దగ్గర ప్రస్తుతం information లేదు.

MANGAPURAM TEMPLE

1142—

* 2592 Q—*Sri P. Rajagopal Naidu (Put by Sri Ramachandra Rao Deshpande)* :—Will the hon. Minister for Religious and Charitable Endowment be pleased to state :

(a) whether Mangapuram Temple has been atthched to Tirumalai-Tirupati Devasthanams; and

(b) if so, whether daily pooja is made in that temple?

Smt. T. N. Sadalakshmi :—(a) No, Sir.

(b) Does not arise.

SILK COTTON FROM NALLAMALAIS

1135—

* 859 Q—*Sri E. Ayyapu Reedy (Put by Sri T. K. R. Sarma)* :—Will the hon. Minister for Industries be pleased to state:

(a) the efforts made to collect Silk Cotton (booruga doodi) from the Nnllamalais; and

(b) whether the Kuppam Quilt Industry is importing silk cotton from other States ?

[The Minister for Finance and Co-operation deputised the Minister for Industries and answerd the question]

Sri K. Bramhananda Reddy: (a) The Forest Department report that at present only a few trees are scattered over the forest in the Nallamalais and no regular silk cotton (Booruga doodi) plantations have been made. As it is not sconmical to collect the small quantities of silk cotton available, due to high cost of collection, no commercial collection is being made.

(b) Yes, mainly from Kerala.

శ్రీ టి. కె. ఆర్. శర్మ : అధ్యక్షా. బూరుగుదూది విషయంలో ప్రభుత్వం చాన్ని సేకరించడం అంత economicalగా వుండదు అని మంత్రిగారు తలవిచ్చారు. చిల్లర వస్తువులు వేలంపెట్టడం సహజమే కదా? ఆ విధంగా ఈ బూరుగుదూది నుంచి ఏమైనా లాభం వస్తోందా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి : అది చాలా negligible. అంటే 1959-60లో 37½ పొస్లు 15-25 nP. 1961-62 లో 139 పొస్లు 61రూ.లు; 1061-62 లో ఏమీలేదండి.

SCHOOLS UNDER THE MATAGEMENT OF ZILLA PARISHADS IN TELANANA AREA

1129—

* 754 (2704) Q—*Sri K. Sreeramamurthy (Kowithi)* :— Will the hon. Minister for Education be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the High Schools and Elementary Schools located in the Municipalities on the Telangana side of our State are under the management and control of the Zilla Parishads concerned ; and

(b) if so, will the Government consider to extend the same system to Andhra region also?

A.—(a) No Sir, The Municipalities in the Telangana Region are not maintaining any schools either before or after the formation of Zilla Parishads. Government schools in Town Municipalities were transferred to Zilla Parishads. Government schools located in the City Municipalities still remain under the control and management of Government. Besides Government schools there are aided schools in these areas which are under private management.

(b) Does not arise.

BUSINESS OF THE HOUSE

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : Public Debt గురించి ఒక విషయం అడుగుతాను. శాసనసభకు ఉన్నటువంటి అధికారం—దీనిమీద legislation చేయుటకు consitution మాకు అధికారం యిచ్చింది. Accountant General ప్రతి సంవత్సరం కూడా ప్రభుత్వదృష్టికి తీసుకువస్తున్నారు. కాని, ఖాతరు చేయడంలేదు.

అట్లాంటప్పుడు మా హక్కులను రక్షించవలసినవారు మీరు తప్ప ఎవరూ కాదు. Constitution లో provision కూడా వుంది. దానిని చూపించమంటే చూపిస్తాను. Public Debt ను గురించి శాసనం చేస్తారా ? చేయకపోయినా పరవాలేదు అంటారా ?

Mr. Speaker : You will please discuss that question with me in the Chamber and we will leisurely go through and see what can be done. We will get it examined

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : శాసనం తీసుకురావడానికి constitution లో provision వుంది. దాన్ని మేము ఎవరూ note చెయ్యడం లేదు. Accountant General ప్రతిసడవా Finance Accounts వచ్చినప్పుడు Constitution Provision ను ప్రక్కకు నెట్టివేస్తోంది.

Mr. Speaker : We will get it examined.

POINT OF INFORMATION

re: Report of the Gulhathi Commission

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు : ఆంధ్రప్రభలో ఒక వార్త పడింది– నిన్నటిరోజున మన irrigation శాఖ మంత్రి సుబ్బారెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ కృష్ణా, గోదావరి రివర్సు పైన బోర్డు అంగీకరించలేదని చెప్పారు. కాని గుల్హాతీ మద్రాసులో మాట్లాడుతూ అంతర్రాష్ట్రీయ నదులకు River Boards ఏర్పాటుచేయడం అనివార్యమని ఆయా రాష్ట్రీ ప్రభుత్వాల యిష్టాయిష్టాలతో నిమిత్తంలేదని special officer గా నియమితులైన శ్రీ N. D. Gulhathi నేడు యిక్కడ ప్రకటించారు అని పడింది. ఒక ప్రక్క రాష్ట్రీప్రభుత్వం అంగీకరించలేదని చెప్పారు. కాని ఆయా రాష్ట్రాలతో సంబంధం లేకుండా పెట్టబోతున్నామని వారు తెలిపారు, ఇది ప్రభుత్వానికి తెలుసునా ? ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చిందా ? అసలు యిట్లా రాష్ట్రీప్రభుత్వాలతో సంప్రదించకుండా కేంద్రం ఎలా బోర్డులు నిర్మించడానికి పూనుకున్నది. దీనిపైన ఒక ప్రకటన చేయవలసిన అవసరం వుంది. కృష్ణా, గోదావరి నదీజలాల విషయంలో ప్రభుత్వం ఒక ప్రకటన చేసింది, మైసూరు ప్రభుత్వం స్పష్టంగా- నాగార్జునసాగర్ ప్రారంభిస్తే కృష్ణా upper నదులపై ప్రాజెక్టులు కట్టుకుంటామని బెదరిస్తున్నారు. ఇటువంటి ప్రకటన వచ్చినప్పుడు ప్రభుత్వం పై విషయాలను దృష్టిలో వుంచుకొని వీరి పైఖరి ఏమిటో చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

*శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం : River Boards విషయంలో చెన్నపట్టణంవారు మరొక ప్రకటన చేసినట్లుకూడా పడింది. కావేరికి River Boards అక్కర

లేదు. కాని ఆంధ్రకు River Board ఏర్పాటుచేస్తే అంతులో మాకుకూడా స్థానం యివ్వాలని అన్నారు. కావేరికి River Board ఏర్పాటుచేయడం సంగతి గుల్హాతీ గారు ఆలోచిస్తున్నారా? ఇందులో ఒక లాపాయింటుకూడా వారు చెప్పారు. State కు ప్రవక్తి లేకుండానే చేస్తాము అన్నారు. ఇదికూడా గవర్నమెంటు దృష్టిలో వుంచుకొని ఎటువంటి యిబ్బంది లేకుండా తమ విద్యుక్తధర్మాన్ని అంటే మాకు River Boards అక్కరలేదు అని చెప్పే విషయాన్ని విరమింపచేసుకునేట్లుగా చేయాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : ముఖ్యమంత్రిగారు వారి ఉపన్యాసంలో ప్రభుత్వవిధానం ఏమిటో కొంతవరకూ విశదంగా చెప్పారు. కాని దానిపైన మైసూరు అసెంబ్లీలో కొన్ని వ్యాఖ్యానాలు వచ్చాయి. రోజూ పేపర్లో ఒక Statement వస్తూనే వుంటుంది. 11, 12 తేదీల్లో dicussion జరుగనే ఉన్నది. ప్రతి statement ను జాగ్రత్తగా చదివి మీ అభిప్రాయాన్ని Irrigation మంత్రిగారికి చెబితే ఆ విషయమై చర్య తీసుకుంటారు. ఈ విషయంలో ముఖ్యమంత్రిగారు ఒక ప్రకటన చేస్తే బాగుంటుందని అనుకుంటాను.

*శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం : ఇప్పుడు మేము చర్య ఏమీ కోరడంలేదు.

Mr. Speaker : Instead of raising this subject everyday, you can raise all these points. On the 11th and 12th when we discuss the Demand on Irrigation.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు : ఆ రోజు డిమాండ్లు వస్తే తప్పకుండా అడుగుతాము. ఈ విషయంలో రాష్ట్రప్రభుత్వాల ప్రమేయంలేకుండా మేము చేసి చూపడానికి అవకాశం ఉందని legal position తీసుకుంటున్నారు, దీనిపైకూడా స్పష్టమైన అవగాహన లేకపోయినట్లయితే ఎవరికివారు ప్రకటనలు చేస్తూ వుంటారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఆ విషయాన్ని గురించి రేపు ప్రస్తావన చేయవచ్చు. ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకురండి.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు : దీనిపై అంటే legal aspect పై ప్రభుత్వం ఒక ప్రకటన చేయవలసి వుంటుంది. మంచేమిటో చెడేమిటో అన్ని గవర్నమెంటు తెలియజేయాలి.

Mr. Speaker : They will certainly get it exmined.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : ఈ విషయం గులాబీ విషయం ఎంతమాత్రం కాదు. Central Government Final decision తీసుకున్నప్పుడు ఆ రిపోర్టు అందరికి అందజేయాలని చెప్పారు. అఫీజ్ మహమ్మద్ ఇబ్రహీమ్‌గారు ఒక ప్రకటన చేసినట్లు తెలుస్తున్నది. దీన్నిబట్టి ప్రభుత్వాన్ని కోరేది ఏమిటంటే రిపోర్టు publish చేయాలని కోరుతున్నాము. గవర్నమెంటు publish చేసేలోగా అసెంబ్లి మెంబర్లకు అందించే ఏర్పాటు చేయాలి. లేకపోతే Assembly members కు ఏమీ తెలియని స్థితిలో ఉండిపోతారు. అందుకు Reaction ముందుగా చెప్పడానికి వీలుండదు. Simultaneous గా అసెంబ్లి మెంబర్లకు అందేలాగున ప్రభుత్వం చేయాలని కోరుతున్నాను.

Mr. Speaker: Now, the House will take up discussion on the Demand for Planning and Developmet.

ANNUAL FINANCIAL STATEMENT (BUDGET) FOR THE YEAR, 1963-64.

Voting of Demands for Grants

Demand No. XXV	*Community Development Projects, National Extension Service and Local Development Works*	*— Rs. 5,96,54,000*
Demand No. XXVII	*Other Miscellaneous Social and Developmental Organisations*	*— Rs. 38,96,400*

శ్రీ ఇ. బలరామిరెడ్డి (గిద్దలూరు) : అధ్యక్షా, గౌరవనీయులైన ప్రణాళికా శాఖ మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టినటువంటి ఈ ప్రణాళికా పద్దుమీద కొన్ని సూచనలు చేయదలచుకొన్నాను. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో వికేంద్రీకరణ పద్ధతి చాలా అభ్యుదయకర పంథాలో విప్లవాత్మకమైన మార్పులు ప్రవేశపెట్టినందుకు సంతోషించాలి. కాని ప్రజాస్వామిక set-up లో కొన్ని అవకతవకలు జరుగకుండా ఉండే విషయంలో అంతగా శ్రద్ధ వహించినట్లులేదు. ఈ విషయం సభ్యులకు తెలియనిది కాదు. ముఖ్యంగా విద్యావిధానం విషయంలో హక్కు సమితులకు, పరిషత్తులకు అప్పగించారు. ఈ సమితులు ఉపాధ్యాయుల యెడ ఎటువంటి నిరాదరణ చూపుతున్నది, ఉపాధ్యాయులు ఎంత యిబ్బంది పడుతున్నది మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకవస్తున్నాను.

సమితిల్లో ఉపాధ్యాయులకు సక్రమంగా, సరిగా వేతనాలు యివ్వడంలేదని ప్రశ్నల పందర్భంలోకూడా వచ్చాయి. ముఖ్యంగా వారిని మార్చుచేయడంలో ఓక కనీప time

లేకుండా సమితి అధ్యక్షులు వారియెడల నిరాదరణభావంతో ఎప్పటికప్పుడు మార్పులు చేయడం చాలా అన్యాయమైన విషయం. వారికి చాలా యిబ్బందులు కలుగజేసిన సందర్భాలుకూడా ఉన్నాయి. ఎన్నికలసందర్భంలో అనేక విషయాలు దృష్టిలో పెట్టుకొని సమితి అధ్యక్షులు, జిల్లాపరిషత్తు అధ్యక్షులు వారిని తరుచు దూరప్రాంతాలకు మార్పులు చేస్తున్నందువల్ల ఈ ఉపాధ్యాయులు అనేక కష్టనిష్టూరాలకు గురిఅవుతున్న విషయం సభ్యులకు తెలిసిందే. ఇటీవల సందర్భాలలో మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకుని వచ్చాము. వారుకూడా అంగీకరించారు. సరైన, కట్టుదిట్టమైన ఉత్తర్వులు జారీచేసినట్లు వారు ఉపన్యాసంలోకూడా చెప్పారు. మనం దానికి వారిని అభినందించవలసి వుంది. ఇక ముందుకూడా ఈ ప్రభుత్వ ఉత్తర్వులు జిల్లా పరిషత్తు అధ్యక్షులు, సమితి అధ్యక్షులు కట్టుదిట్టంగా అమలుపరిచేటట్లు చూడాలి అని నేను మనవిచేస్తున్నాను.

రెండవది ఆరోగ్య విధానం. ఈ Primary Health Centre ను సమితులకు వప్పచెప్పారు. అదికూడా చాలా సంతోషమయిన విషయం అయితే మారుమూల గ్రామాలలో ఉన్నటువంటి Primary Health Centre కు సరి అయిన రాక పోకలు లేక డాక్టర్లకు ఒక విధమయిన నిరుత్సాహం కలుగుతున్నది. ప్రజలకు సేవ చేసేందుకు వారికి సంతోషదాయకంగా, ఉత్సాహకరంగా లేదు. కలవులమీద వెళ్ళిపోవడమో లేక duty కి రాకుండా పోవడమో జరుగుతున్నది. అక్కడ ప్రజలు వైద్యసదుపాయం లేక చాలా బాధపడుతున్నారు. అక్కడక్కడ డాక్టర్లు వుంటున్నప్పటికీకూడా సమితుల ద్వారా జరిగేటటువంటి మందుల సరఫరా సక్రమంగా లేనందువల్ల అడవిప్రాంతాల్లో వుండే ప్రజలు నానాబాధలు పడుతున్నారు అనే విషయం మంత్రిగారి దృష్టికి మేము తీసుకురావలసి వుంది. అందువల్ల అలాంటి Primary Health Centre లో ముఖ్యంగా డాక్టర్లు ఎక్కడయితే లేరో అక్కడ వారిని వెనువెంటనే నియమించాలని మంత్రిగారిని నేను కోరుతున్నాను. సమితుల ద్వారా సరాఫరా చేసేటటువంటి మందులను ఎప్పటికప్పుడు వెనువెంటనే సరిఅయిన time లో అందజేస్తూ అక్కడ వుండే డాక్టర్లు సరిఅయిన వైద్యసదుపాయాలు ప్రజలకు కల్పించేదానికి సహాయంచేయాలి అని నేను మంత్రిగారికి మనవిచేస్తున్నాను.

ముఖ్యంగా గ్రామప్రాంతాలలో కుటీరపరిశ్రమలకు ఎక్కువ ప్రాధాన్యం ఇవ్వాలి అని మంత్రిగారు వారి ఉపన్యాసంలో మనవిచేసినారు. వారిని ఆ విషయంలో అభినందిస్తున్నాను. అయితే సమితుల ద్వారా నిర్వహించే ఈ కుటీరపరిశ్రమలు కుమ్మరి, కమ్మరి, వడ్రంగం మొదలయిన విషయాల్లో ఎక్కువ ప్రోత్సాహకరంగా లేదని మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకొనిరావలసి వుంది. దాని విషయంలో మంత్రిగారు ఎక్కువశ్రద్ధ తీసుకొని ఈ సమితుల్లో, గ్రామాల్లో ఎక్కడెక్కడ ఉత్తేజకరంగా ఇది కేంద్రీకరణ

పద్ధతితో గ్రామపరిశ్రమలను ఎక్కువగా ప్రోత్సహించాలనే విషయాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని దానిని అభివృద్ధిలోకి తీసుకురావాలని నేను మనవిచేస్తున్నాను.

ఇంకో విషయం, ఈ సమితుల్లో manures సరఫరా విషయంలో చాలా అవకతవకలు జరుగుతున్నాయి. మన వ్యవసాయం వాటిమీదనే ఆధారపడివుంది. ఈ manures ను న్యాయంగా సరఫరా చేయించేటట్లు చూడాలని నేను మంత్రిగారికి మనవిచేస్తున్నాను. ఎక్కడెక్కడ బుల్ డోజర్స్ అవసరమో జిల్లాపరిషత్తు meetings ల్లోను, సమితుల meetings లోను దరఖాస్తులు మనం పెట్టుకుంటున్నాం. కాని దానికి ఏవిధమయిన సమాధానంగాని, ఏ stage లో వున్నది గాని తెలియడంలేదు. ఎవరికి పెట్టుకోవాలనే విషయం కూడా తెలియడంలేదు. ఇటీవల కర్నూలు జిల్లా పరిషత్తు meeting లో దాని విషయం చాలా దూరంగా చర్చించడం జరిగింది. కాని అక్కడ ఉద్యోగులు కూడా ఎవరికి దరఖాస్తులు పెట్టుకోవాలో నిర్ధారణ చేయలేక పోతున్నారు. అందువల్ల ఈ బుల్ డోజర్సు విషయంలో ఎవరికి దరఖాస్తులు పెట్టుకోవాలి, ఎవరిని ఆశ్రయించాలి, ఎవరితో మనం చర్చలు జరపాలి అన్న విషయం వ్యవసాయ మంత్రిగారితో అయితేనేమి, యింజనీరింగు డిపార్టుమెంటులో అయితేనేమి విచారించి ఈ విషయంలో నిర్ధారణగా జిల్లాపరిషత్తులకు తెలియజేయాలని నేను మనవిచేస్తున్నాను.

ఈ వికేంద్రీకరణ పద్ధతిని వారు వచ్చిన తరువాత శ్రద్ధగా అన్ని సమితులు తిరుగుతూ ఈ set-up ను కట్టుదిట్టంతో సఫలీకృతంచేయడానికి కృషిచేస్తున్నారు. దానికి వారిని అభినందిస్తున్నాను, ఈ ఉపాధ్యాయుల విషయంలో, Primary Health Centres విషయంలో, మందులవిషయంలో, కుటీరపరిశ్రమలవిషయంలో పూర్తిగా శ్రద్ధతీసుకుని సఫలీకృతం చేస్తారని మనవిచేస్తున్నాను. నాకు ఈ అవకాశాన్ని యిచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు అర్పిస్తున్నాను.

*శ్రీ జి. వెంగళరావు (వేంసూరు) : నిన్న ఈ demand పెడుతూ Planning మంత్రిగారు చాలా విపులంగా మాట్లాడారు, నిన్న, ఈరోజున కూడా కొంత మంది సభ్యులు మాట్లాడారు. నేను కొన్ని విషయాలు మీద్వారా మంత్రిగారి దృష్టికి ఆ department కు కూడా మనవిచేస్తున్నాను. 10 సంవత్సరాల క్రితం C. D. programme ను 1952 సంవత్సరంలో అఖిలభారతంలో ప్రారంభంచేసుకున్నాము. 3½ సంవత్సరాల క్రితం ఆంధ్రరాష్ట్రంలో అధికార వికేంద్రీకరణ పెట్టుకొని జిల్లా పరిషత్తులను, పంచాయితీ సమితులను ప్రారంభం చేసుకుని కార్యక్రమం వేసుకున్న తరువాత, నిన్న మంత్రిగారి ఉపన్యాసంలో, యింత అనుభవం తరువాత, కొన్ని కుదింపులు, మార్పులు చేసుకోవలసిన అవసరం ఉన్నది అన్నారు. లేకపోతే ఈ కార్య

క్రమం విజయవంతంగా సాగదని ఒక అభిప్రాయానికి వచ్చారు. అట్లా అనుకునేవారిలో నేను ఒకడిని. 24 లక్షల రూపాయలు, కొంతమంది ఉద్యోగులను తగ్గించి, పొదుపు చేసుకునే కార్యక్రమాన్ని కూడా మనం పెట్టుకున్నాం. అదే సందర్భంలో రాష్ట్రంలో జిల్లాపరిషత్తులనుంచి, సమితులనుంచి ఒక ఆందోళన లేకపోలేదు. Deputy Secretaries, Managers వుండాలని ఆందోళన వున్నమాట నిజం. అయినా ఈ అత్యవసర పరిస్థితుల్లో కొంత పొదుపు చేయవలసి వున్నది గనుక మనం అంగీకరించక తప్పదు.

రెండోవిషయం Minister గారు చెప్పారు. ఇప్పుడు వున్నటువంటి Blocks stage-2 అయిన తరువాత వాటికి ఆర్థికంగా వనరులు ఏలా అనే విషయం మనం ఆలోచించుకోవాలి. అలా ఆలోచించినట్లయితే stage-1 లో గాని, stage-2 లో గాని పంచాయితీ సమితుల Head quarters కు ఖర్చు సంవత్సరానికి 1 లక్ష 10 వేల రూపాయల వరకు అవుతున్నాయి. Stage-2 లో Government of India నుంచి grants రానప్పుడు ఈ Blocks ఎట్లా నిర్వహణ చేయాలి? General Revenue నుంచి ప్రతి Block కు ఒక లక్షరూపాయలు వస్తున్నాయా అని ఆలోచిస్తే యే కృష్ణా, గోదావరి జిల్లాలలో ఉన్నటువంటి Blocks కో తప్ప సామాన్యంగా మిగతా Blocks కు 60, 70 వేలు కన్నా రాదని, వాటి నిర్వహణ ఎట్లా సాధ్యమో Minister గారు చెప్పారు. ఈ blocks ను మనం కుదింపు చేసుకుంటే 2 కోట్లు పైచిలుకు దానినినుంచి ధనాన్ని మిగల్చవచ్చు.

ఇదే సందర్భంలో Minister గారికి, Department వారికి నేను ఒకటి మనవిచేస్తున్నాను. ఈ పొదుపు చేసినప్పుడు జాగ్రత్తగా ఆలోచించుకోవాలి. Government of India వారు C. D. programme ప్రకారం ఇచ్చేటటువంటి డబ్బు ఏమైనా మనకు ఈ రెండుకోట్ల కంటె తగ్గుతుందా, ఎక్కుతుందా ఆ లెక్క కూడా ఒకసారి చూడవలసిందని నేను కోరుతున్నాను. రెండుకోట్లు savings అయినా వస్తుందని మనము లెక్క వేసుకొన్నాము. కాని ఈ Blocks తగ్గించుకోవడంవల్ల, Government of India వారి grant ఎంత తగ్గుతుందని లెక్కవేయాలని వారిని కోరుతున్నాను. అంతేకాకుండా బొంబాయిలో, మైసూరులో రెండు Blocks ను ఒక administrative unit గా పెట్టిన సందర్భాలుకూడా ఉన్నాయి. అది మంచిదేమో ఒకసారి పరిశీలించాలి. ఏమైనప్పటికి అనేక మార్పులు అతిత్వరగా చేయడం కూడా అంత మంచిది కాదేమో అనిపిస్తుంది. కానేపు managers ను పెట్టడం, కానేపు Deputy Secretaries కు పెట్టడము, తీసివేయడము లేకపోతే Commissioner Panchayat Raj అని పెట్టడము, మళ్ళీ Deputy Commissioners పెట్టడము, వారిని తీసివేయడము ఈవిధంగా కాలము గడిపితే లాభము లేదేమోనని అనుకొనేవాళ్ళలో నేను ఒకడిని. ఏదైనా ఒకపద్ధతిని అవలం

వించినప్పుడు 3, 4 సంవత్సరాలైనా దానిని చూడండి, దానిలో defects ఏమైనా ఉంటే అప్పుడు మనము మార్చుకోవచ్చు. మరి ఈనాడు కొన్ని మార్పులు చేశామంటే వాటిని గురించి మనము చేసేదేమీలేదు. కాని Blocks delimitation విషయంలో మరొకసారి పునరాలోచించుకోవాలి. Stage-II Blocks కు వాటి కాలము అయిపోయిన తరువాత, వాటికి ఆర్థికవనరుల గురించి ఇప్పుడే మనం ఆలోచించుకోవాలి. Fourth plan లో ఏమి provision ఉంటుందో అర్థం కావడంలేదు. తరువాత జిల్లాపరిషత్తుల విషయం కూడా ఆలోచించాలి. ఎందుచేతనంటే, రేపు అక్టోబరు తరువాత అన్ని సమితులు అయినప్పుడు, జిల్లాపరిషత్తులు చేసేటటువంటి functions ఏమిటి ? సంవత్సరానికి ఒకకోటి పై చిల్లర రాష్ట్రంలో ఉన్నటువంటి జిల్లాపరిషత్తులకు establisment charges కు అవుతున్నది. ఇంత మొత్తము పెట్టుకొని జిల్లాపరిషత్తులను నడిపితే, ఇవి చేసేటటువంటి పని 1, 2 నెలల కొక పర్యటన co-ordination చేసుకోవడము. High Schools, middle schools నడపడానికి ఇంత పెద్ద సంస్థలు కావాలా ? లేకపోతే, వాటికి ఇంకేవైనా విధులను అప్పగించడానికి ప్రయత్నం చేయాలి. ఇవి తీసివేయాలని ఎవరో అంటున్నారు. నాకు కూడా దాంట్లో అభ్యంతరం లేదు. నేను అవి ఉండాలని పట్టుపట్టేవాడిని కాను. ఎందుచేతనంటే, కోటిరూపాయల పైన establisment charges కు భర్తు పెట్టేటప్పుడు, వారికి కొన్ని కార్యక్రమాలు మనం అప్పగించాలి. చిన్నచిన్న కార్యక్రమాలు సమితులకు hand over చేయాలి. ఇదివరకు ఒకసారి చెన్నా రెడ్డిగారు అన్నట్లుగా rural electrification, industrial estates, roads మొదలైనటువంటి వన్నీ జిల్లాపరిషత్తులకు ఇచ్చి, వారు కొన్ని కార్యక్రమాలు చేస్తే బాగుంటుంది. అంతేకాకుండా వాటికి కొన్ని Departments, Veterinary Departments, Agricultural Departments ఇటువంటివి కలపవలసిన అవసరం కూడా ఉన్నది. District Educational Officer separate గా ఉన్నందువల్ల లాభములేదు. ఈ కార్యక్రమా లన్నింటిని జిల్లాపరిషత్తులకు అప్పగించినప్పుడు, వాటిని కూడా కలిపే ఆ కార్యక్రమాలు చేసుకొంటే బాగుంటుందని అనుకొనేవాళ్ళలో నేను ఒకడిని. తరువాత ఈ జిల్లాపరిషత్తులు ఉపాధ్యాయులను విపరీతంగా transfer చేస్తున్నాయని, council లోను, ఇక్కడ కూడా కొంతమంది చెప్పారు. దీనివల్ల పెద్ద గందరగోళము వస్తుందనేది ఇదివరకు నుంచి వింటున్నాము. Minister గారు కూడా అందరికి D. O. letters వ్రాసినారు. నేను అనుకొనేది, ఇది కొద్దిగా జరిగినా, ఇది ఒక ప్రచారముగా చేయడానికి పూనుకొని ఆవిధంగా చెప్పుతున్నారేమో అనిపిస్తుంది. ఇది ఈ మూడు సంవత్సరాల నుంచి ఇచ్చినటువంటి కొత్త అధికారము కాదు, ఇప్పుడైతే జిల్లాపరిషత్తులు ఉన్నాయనుకోండి, ఇంతకుముందు 40 సంవత్సరాల నుంచి జిల్లా బోర్డులకు ఉన్నటువంటి అధికారమే ఇది. Primary Education, Secondary Education కూడా జిల్లాబోర్డులే నడిపేటటువంటివి. అందువల్ల, దీనికి

ఇంత పెద్ద బ్రహ్మాండమైన ప్రచారం ఎందుకు జరుగుతుందో నాకు అర్థం కావడంలేదు. నేను ఈ సందర్భంలో ఒకటి మనవి చేయదలచుకొన్నాను. జిల్లాపరిషత్తులకు ఈవిధంగా teacher ను transfer చేయడం ఒక సంతోషకరమైన విషయమూ, దానివల్ల వారికి ఒక పెద్ద ఘనత వస్తుందని నేను అనుకోను, D. P. I. లెవెల్‌లోను, గవర్నమెంటు లెవెల్‌లోను జరిగే transfers కంటె, జిల్లాపరిషత్తులలో తక్కువే జరుగుతున్నాయని మనవిచేస్తున్నాను. కావాలంటే, figures కూడా చూపించి రుజువు చేయగలను. ఈ transfers చేసినందువలన జిల్లాపరిషత్తులకు చెడ్డపేరు రావడం తప్ప మంచిపేరు రావడానికి వీలులేదు. అధికారులైతే ప్రజానీకానికి వ్యతిరేకంగా చేసినా, ఆయన transfer అయిపోతాడు. ఇక ఆయనను అడిగేవాళ్లు లేరు. కాని జిల్లాపరిషత్తు అధ్యక్షుడు transfer అయ్యేటటువంటివాడు కాదు ఆ పదవి పోయినా, ఆ జిల్లాలోనే ఉంటాడు. అధికారులైతే, దేశమంతటికి వ్యతిరేకం అయినప్పటికి, తన superior officer కు చాలా obedient గా ఉంటే, అతనికి confidental report బాగా వ్రాయబడుతుంది. అతనికి promotion వస్తుంది. జిల్లాపరిషత్తు అధ్యక్షులకు confidental reports వ్రాసేవారు ప్రజలే. వోటర్లు దగ్గరకు వెళ్లినప్పుడు, అవి పనికివస్తాయి. ఆయన ఏ పొరబాటు చేసినాగాని దానిని ఆయన అనుభవించక తప్పదు. అందువల్ల వారు జాగ్రత్తగా ఉంటారు. అందువల్ల కొంతమంది కేవలం ప్రచారంకోసం ఈవిధంగా చెప్పుతూఉంటే, దానికి ప్రాముఖ్యత ఇవ్వవలసిన అవసరంలేదు. వాళ్లు అంత అజాగ్రత చేయరు అని నేను మనవిచేస్తున్నాను. తరువాత minor irrigation, జిల్లా పరిషత్తులకు స్వాధీనం చేశారు. ఈ మధ్యనే కొత్తగా ఒక G. O. issue చేశారు. The executive services అన్నీ కూడా Chief Engineer, Local administration కు అప్పగించారు. ఒక విషయం మాత్రం మంత్రిగారికి మనవిచేయ దలచుకొన్నాను. minor irrigationకు funds సరిగా దొరకకుండా, staff సక్రమంగా లేకుండా జిల్లా పరిషత్తుకు చెడ్డపేరు ఎందుకు తీసుకొని వస్తారో నాకు అర్థంకావడం లేదు. Works transfor చేసినప్పుడు, దానికి డబ్బు కావాలి. Work laod ప్రకారం staff ఇవ్వకుండా, staff అంతా P. W. D. వాళ్ళ దగ్గర పెట్టుకొని కాగితాలు మాత్రం అన్నీ వాళ్ళ చెత్తిమీదపడవేస్తే దానివల్ల చెడ్డపేరు రాక ఏమవుతుంది? Funds కొరకు Board of Revenueకు వ్రాస్తే, ఇంతవరకు releases లేవు. ఇట్లాంటి అవకతవకలు ఉంటే, ప్రజాస్వామిక సంస్థలకు, స్థానిక సంస్థలకు చెడ్డపేరు తీసుకురావడం తప్ప మరేమికాదు. Funds ఇచ్చినప్పటికి, మరి, ఇందాక Minister చెప్పినట్లుగా, ఈ కార్యక్రమాలు ఇచ్చేటప్పుడు staff కూడా కావాలి. Staff విషయం గురించి, ఒకటి మనవిచేస్తున్నాను. జిల్లా పరిషత్తులకు వీటిన్నిటికి కూడా separate staff ఉండాలి. ఇప్పుడు అరువు తెచ్చుకొన్నటువంటి services పనికి

రావు. లేకపోతే పంచాయితీ రాజ్ services కే engineering staff వారందరిని కూడా పెట్టుకోవాలి. అదే రకంగా ఇంకొకటి కూడా మనవిచేయక తప్పదు. ఈ servicesలో ఉన్నటువంటి Village Level Workers ఎంతకాలమైనా Village Level Workers గానే పనిచేయాలంటే, వాళ్ళకు incentive ఏమిటి అని అడుగుతున్నాను. వారికి incentive ఇవ్వాలంటే, పంచాయితీ రాజ్‌లో Executive officer గా వారిని promote చేయడానికి కూడా అవకాశాలు ఉండాలి. నిన్న మంత్రిగారు మాట్లాడుతూ, Co-operative ఉద్యోగులను, Section Officerను, వాళ్ళందరిని కూడా రెండవ బ్లాకులకు ఒక్కొక్కరిని పెట్టే కార్యక్రమం కూడా ఉన్నదని చెప్పారు. అదే రకంగా ముఖ్య సేవికలు గురించి, S. E. Os గురించి కూడా ఆలోచిస్తే బాగుంటుంది. వారి ప్రయోజనం కన్న, వారిని రెండేసి Blocks కు ఒకరినివేస్తే కొంత డబ్బు మిగల్చగలుగుతాము. తరువాత Volunteer దళాల విషయంలో కూడా నిన్న చాలా రాజకీయమైనటువంటి ఉపన్యాసము జరిగింది. నిజంగా అందరికి దేశభక్తే ఉంటే, ఈ Volunteer దళాలే అక్కరలేదు. శ్రీకృష్ణగారు జిల్లా పరిషత్తులు గురించి ఎప్పుడు చెప్పినా, అల్లూరి బాపినీడుగారు West Godavari, వారి దృష్టిలోకి కనపడుతారు.

శ్రీ ఎ. శ్రీకృష్ణ : అల్లూరి బాపినీడుగారిది మాజిల్లా కాదండి.

శ్రీ జె. వెంగళరావు : పొరబాటు, మీరు కాదండి, వంకా సత్యనారాయణ గారు చెప్పింది. ఈ సింధ్రీ ఎరువుల బస్తాల విషయం ఏదో పక్షపాతంగా చేస్తున్నారని అన్నారు. ఈ బస్తాలు ఏ ప్రాంతాలకు ఎక్కడ పంపించుకొనేది Chairman చేయడు. వారు చదివారో లేదో తెలియదు. ఏ బ్లాకుకు ఎన్ని టన్నులు అనేది Standing Committee తీర్మానం చేస్తుంది. ఈ సింధ్రీ బస్తాల విషయంలో అసలు తలనొప్పి వస్తుంది. Marketing వాళ్ళ తోడ్పాటుతో Deputy Registrar, District Agriculture officer వాళ్ళంతా ఈ వ్యవహారం చూస్తారు. ఇట్లా తెలుసుకోకుండా జిల్లా పరిషత్తు నెత్తిమీద దుమ్ముపోసేస్తే లాభంలేదు.

కమ్యూనిస్టులు తాము దేశభక్తితో పనిచేస్తున్నట్లు చెబుతున్నారు. వారికి నిజానికి దేశభక్తి ఉన్నదో లేదో నాకు తెలియదుగాని వారు ఒక ప్రక్క దేశభక్తితో పనిచేస్తున్నామని చెబుతూనే మరో ప్రక్క "రక్త కన్నీరు" డ్రామాలు వేస్తున్నారు–వట్టికన్నీరు కూడా కాదు–రక్తకన్నీరు. కన్నీటి దగ్గరనుండే వాళ్ళకు రక్తమే. ఆ డ్రామాలో దేశరక్షణనిధికి ఇవ్వవద్దని ప్రజా వ్యతిరేక ప్రచారం చేస్తున్నారు–కాబట్టి రక్షణ కమిటీలలో వారిని మినహాయిస్తూ ప్రభుత్వం తీసుకొన్న నిర్ణయం సమంజసమైనది. మన ప్రణాళికలు విజయవంతం చేయటానికి ప్రభుత్వం కొత్త నిర్ణయాలు తీసుకొనేటప్పుడు–బాగా ఆలోచించి తీసుకోవాలని ప్రార్థిస్తున్నాను.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం : అధ్యక్షా, పంచాయితీ రాజ్యం మూడేళ్ళ క్రిందట ఆరంభమైంది. "Some thought it was an experiment, some others felt it was a tamasha while the far-sighted saw in it a revolutionary change in the administration at the block and district level.

అని మంత్రిగారు వాడిన భాషలో ఉంది–పంచాయితీ రాజ్యం దేశంలో కావాలనుకొన్న రోజుల్లో–మనం పరిపాలనలో నిజమైన విప్లవం తీసుకురావాలనే ఉద్దేశంతో మాట్లాడుకొన్నాము–ఇప్పుడు నిజమైన విప్లవం వచ్చిందా? విలేజిలెవెల్‌లో ప్రజలకు అధికారం ఉన్నదా? కేంద్రీకరించబడిన సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ పరిపాలనా పద్ధతే, రాష్ట్రములోను, జిల్లాలలోను, చివరను పంచాయితీలవరకు తీసుకువెళ్ళి ఒకే మూసలో పోసిన విఘ్నేశ్వరుని మోస్తరుగా తయారైందని చెప్పవలసి వస్తున్నది. పంచాయితీ రాజ్యానికి సంబంధించి ఇపుడు ఉన్నటువంటి ఏర్పాట్లు, పంచాయితీ రాజ్యం ద్వారా మనం ఆశించిన లక్ష్యాలు సాధించటానికి వీలుకావని మనవిచేస్తున్నాను. మన అధికారం స్థిరీకృతం అయ్యే మోస్తరుగా జిల్లా పరిషత్తులను, పంచాయితీ సమితులను ఏర్పాటు చేసినట్లయితే పంచాయితీ రాజ్యం యొక్క లక్ష్యాన్ని సాధించలేము–అది వట్టికలక్రింద ఉండి పోతుందని మనవిచేస్తున్నాను. పంచాయితీ సిమితిలో మెంబర్స్ గ్రామ పంచాయితీ ప్రెసిడెంట్స్–ఎంతమంది గ్రామ పంచాయితీ ప్రెసిడెంట్స్‌కు పంచాయితీ సమితిలో జరుగుతున్న వ్యవహారాలు తెలుస్తున్నవి? స్టాండింగ్ కమిటీలలో మెంబర్స్ కానటువంటి ప్రెసిడెంట్స్ తమ ఏరియాలో ఏమి జరుగుతున్నదో గుమ్మందగ్గర నిలుచుని బంట్రోతు గుమస్తాలను అడిగి తెలుసుకో వలసిందేగాని పంచాయతీ సమితులలో ఇవన్నీ రావు. పంచాయితీ సమితులలో అయితేనేమి, జిల్లా పరిషత్తులలో అయితేనేమి, స్టాండింగ్ కమిటీలలోలేని వారికి అసలు ముఖ్యంగా మంత్రిగారు ఆలోచించవలసిన విషయము. జిల్లా పరిషత్తులు పోయినా పరవా లేదు–పోవలసిందేనని నేను ఇదివరలో మనవిచేశాను. జిల్లా పరిషత్తులు అనవసరమని–జిల్లా పరిషత్తువట్టి "ఇంటర్ మీడియేటరీ" బాడీ. అది కో ఆర్డినేటింగ్ బాడీ అనే ఉద్దేశంతో మొట్టమొదట మన వాళ్ళు దీనిని సూచనచేసి ఉండ వచ్చును. అది కో ఆర్డినేటింగ్ బాడీ కాదు–అది శాంక్షనింగ్ బాడి. శాంక్షన్స్ ఆపుచేసే బాడి. పీకమీదకు "Damocles Sword" గా ఉండే బాడీగా, అది ఇప్పుడు తయారైనది. కాని సమితులు గ్రామాలకు సంబంధించి గ్రామాల దగ్గర ఉంటాయి. సమితి మెంబర్స్ గ్రామాల మధ్య ఉంటారు–అందుచేత సమితిలో ఉన్న గ్రామ పంచాయితీ ప్రెసిడెంట్స్ యావన్మందికే అన్ని వ్యవహారాలు తెలిసే మోస్తరుగా ఏర్పాట్లు జరిగినట్లయితే కొంతవరకు గ్రామాలలో ప్రజారాజ్యం ఏర్పడిందని మనం చెప్పటానికి అవకాశం ఉంటుంది. నిజమైన ప్రజారాజ్యం ఇది అన్న భావం గ్రామాలలో విస్తరణ కాకపోవటానికి ఉన్నవద్ధతులు ఎమిటో చూడండి–వాళ్ళకి

ప్రజాస్వామ్య భారం ఉండాలని చెబుతూ మనం ఏమి చేశాం? అప్పుడుచేసిన సంస్కరణలు 36వ పేరాగ్రాఫ్‌తో ప్రారంభిస్తారు—

The salient features of the reorganisation are the abolition of the offices of the Commissioner of Panchayatraj at Hyderabad, Kurnool and Kakinada, taking over of the revisional and appellate powers vesting in the Commissioner of Panchayatraj by the Government in the Planning and Local Administration Department or by an officer of the Planning and Local Administration Department (Now Planning and Panchayatraj Department) designated for that purpose, delegation of powers and functions vesting in the Deputy Commissioners of Panchayati Raj and the Assistant Commissioners of Panchayatiraj to the Colltctors and the Revenue Divisional officers and functioning of the District Panchayat Officer as a distinct wing in the Collectorate with the District Panchayat Officer working as Personal Assistant to the Collector in all matters relating to Panchayats and allied institutions.

గవర్నమెంటు అంటే మంత్రి పదవి. అది పొలిటికల్ పార్టీ అవుతుంది. నిత్య వ్యవహారంలో, కంట్రోలులో, డిసిప్లినరీ కార్యక్రమంలో, పొలిటికల్ ఇన్‌ఫ్లుయన్స్ ఉండకూడదు అని ఇందులో ఉన్న ముఖ్యమైన ఉద్దేశం ఇపుడు దీనివల్ల చెడిపోయింది. అపలేట్ పవర్స్, రివిజనరీ పవర్స్ గవర్నమెంట్ తీసుకొన్నప్పుడు అది పేరుకు మాత్రమే అపలేట్, రివిజన్ అవుతుంది. అది ఎగ్జిక్యూటివ్ యొక్క పార్టీ యొక్క, గ్రూపు యొక్క లక్ష్యాలను, పద్ధతులనుబట్టి పోతుందని నేను ప్రత్యేకంగా చెప్పనక్కర లేదు. ఎగ్జిక్యూటివ్ పార్టీ జ్యుడిషియల్ పార్టీ అవటం సమాజంకాదు— రివిజనరీ పవర్స్, ప్రభుత్వం (అంటే మంత్రిగారు) తీసుకోవటం- డిమాక్రసీయొక్క నాళనానికి విత్తనాలు బాగావేసి నీళ్ళుపోసినట్లు అవుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. అంతేగాక "Taking over the revisionary and appellate powers vested in the Panchayatiraj by the Government" చేశారు— కలెక్టరు అన్నది జిల్లాలో ఎగ్జిక్యూటివ్ అథారిటీయొక్క చిహ్నము. ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇన్‌ఫ్లూయన్స్ లేకుండా పంచాయితీలు సెపరేట్‌గా, ఇండిపెండెంట్‌గా ఉండాలి— డెమాక్రటిక్ ఇన్‌ఫ్లూయన్స్ పంచా

యితీలలోకి బాగా వెళ్ళేమో స్తరుగా ఉండాలి. కాని ఇప్పుడు కొసకు ఆ పంచాయితీ ఆఫీసర్సును "as a district wing of the Collectorate" చేశారు. దీనితో పంచాయితి రాజ్యలక్ష్యము పూర్తిగా పోయింది. పంచాయితీ ఆఫీసరు కలెక్టరు క్రింద శాఖాదారు అయిపోవటం– ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆర్డర్స్ పాస్ చేయడం– ఈ ఏర్పాటు ఎప్పుడైతే జరుగుతున్నదో అప్పుడే గ్రామాలలో ప్రజారాజ్యం తీసుకురావాలనే మన విప్లవ లక్ష్యం– పంచాయితీ రాజ్యలక్ష్యం– చెడిపోయింది. ఇదివరకు గ్రామాలలో ఏవైనా తగాదాలు వచ్చినపుడు గవర్నమెంటుతో సంబంధంలేని కోర్టులద్వారా పరిష్కరింపబడే అవకాశం ఉండినది. But Civil Courts cannot now grant any permanent or temporary injunctions or make any interim orders in the conduct of elections. అని మార్పు చేస్తున్నారు. అనేక రకాలుగా ఎలక్షన్స్‌లో తగాదాలు వస్తాయి. అధికారం అన్నది ప్రతివారికి వాంఛనీయం అయినది. వారికి తగినా, తగకపోయినా అందరూ అధికారం కోరుతున్నారు– ఇటువంటి సందర్భంలో ఎలక్షన్స్‌లో తగాదాలు రావడం సహజము. దీనికి గవర్నమెంట్ పవర్ తీసుకొని, కోర్టులకు ఉన్నా యీ చిన్న అధికారంకూడా ఎప్పుడైతే తీసివేశారో, అప్పుడు ఎలక్షన్స్ ఆపటానికి కోర్టులకు వీలులేకుండాపోతున్నదని మనవి చేస్తున్నాను. అపలేట్ పవర్స్ రివిజరీ పవర్స్ ప్రభుత్వం తీసుకొని ఎప్పుడైతే పంచాయితీఆఫీసర్సును కలెక్టర్ యొక్క శాఖాదార్లుగా మార్చారో అప్పుడే మన యొక్క లక్ష్యం చెడిపోయిందని మనవి చేస్తున్నాను. పంచాయితీరాజ్యం లక్ష్యం సాధించటానికి వీలుకానటువంటి ఏర్పాట్లు ఇప్పుడు జరుగుతున్నవి– కారు వెడుతుంటే దారికడ్డంగా బ్రేక్ జామ్ అయిపోయిన మోస్తరుగా యీ కొత్త పద్ధతులు ఇందులో వచ్చాయి. వీటిని మనం ఎంత శ్రమగా తప్పించుకొంటే అంతమంచిదని మనవి చేస్తున్నాను. ఒక యాక్టు అప్పుడే pass చేశారు– ఆ యాక్టులో యీ ఏర్పాట్లన్నీ చేశారు. కొన్ని ఎక్జిక్యూట్ ఆర్డర్సుద్వారా చెప్పారు. మనం అనుకొన్న లక్ష్యం ఒకవైపున ఉంది. మనం అనుసరిస్తున్న మార్గం మరొక వైపున ఉంది. ప్రజలరాజ్యం ప్రజలకు అప్పగించాలనే ఉద్దేశం మంత్రిగారు సాధించాలనుకొన్నట్లయితే ఇటువంటివన్నీ తీసివేయాలి. ఆ గ్రామ ప్రజల పరిపాలనా వ్యవహారాలలో ఇక్కడి మంత్రిమండలికి సంబంధంలేని మోస్తరుగా చేసుకోవాలి. జిల్లా పరిషత్, సమితి వ్యవహారాలతో మాకేమీ సంబంధం లేదంటారు. కాని జిల్లా పరిషత్ ప్రెసిడెంటును ఏర్పాటు చేసుకోవాలంటే ఇక్కడ మంత్రిగారు ఆపరిషత్ మెంబర్స్‌ను రప్పించి, ఎవరు జిల్లాపరిషత్ ప్రెసిడెంట్‌గా ఉండాలి అన్నది ఇక్కడ ఏర్పాటు చేస్తున్నారు. ఇక్కడ ఏర్పాటుచేసి, అక్కడకు పంపిస్తున్నారు– ఇక్కడ చేయబడిన నిర్ణయం అమలు కావటం కొరకు వారి మనిషిని కూడా పంపిస్తున్నారు. అయితే ఒకసారి వీరు అనుకొన్నట్లు అవుతుంది. లేదా– దాని యొక్క లాభం రెండవ గ్రూపువారికి కలుగుతుంది. ఇది నిన్నగాక మొన్న శ్రీకాకుళం జిల్లాలో జరిగిన వ్యవహారము.

మాకు గ్రూపులు లేవు అంటాడు. బహుశః మంత్రిగారి దృష్టిలో గ్రూపులు లేవు. కాని orders పడుతూఉంటాయి, ఒకప్పుడు ఒకజిల్లాలో ఒక వ్యవహారం జరిగింది. సమితియొక్క head quarters ఫలానా స్థలంలో ఉండాలని 3rd majority pass చేస్తే అది తప్పించేసి మరొకచోట head quarters వారు అనుకొన్న మోస్తరుగా యిచ్చిన ఉదంతం విశాఖ జిల్లాలో జరిగింది. గ్రూపులు లేవు అంటే మనవి చేస్తున్నాను. ఏకారణంచేతనో group effect కనిపిస్తుంది. బహుశః వారిఉద్దేశ్యంలో ఉండకపోవచ్చును. మరొక జిల్లాలో no confidence motion pass చేస్తే సమితి ప్రేసిడెంటును remove చెయ్యాలి. ఎన్ని నెలలు అయింది. ఒకప్పుడు యిక్కడ ప్రశ్నలు కూడ వచ్చాయి. ఎన్నో నెలలక్రిందట no confidence motion pass చేస్తే సమితి president ను remove చేయడంలేదు. 300 సమితులలో 2 చోట్ల జరిగినాయి. మిగిలినచోట్ల ఎక్కడా జరగలేదు అనుకోండి. మనయొక్క పంచాయితీ రాజ్య లక్ష్యాన్ని పాడు చేయడానికి రెండే చాలు అంటాను. పంచాయితీరాజ్యం నడిపించాలనే ఉద్దేశ్యంతో నేను మనవి చేస్తున్నాను. మంత్రిగారు personalగా తీసుకోవద్దని మనవి చేస్తున్నాను. ఎప్పుడైతే power ఈ విధంగా మన చేతులలో పెట్టుకుంటామో అప్పుడు యిటువంటి ordersఏవైనా వస్తాయి. ప్రజలకు రాజ్యం అప్పజెపుతున్నామని చెపుతూకూడ యిదంతా యిక్కడనుంచి నడిపిద్దామనే ఉద్దేశ్యం ఎప్పుడైతే ఉంటుందో అప్పుడు యిటువంటివి జరగడానికి అవకాశాలు ఉంటాయి. కొంతమంది తీవ్రంగా విమర్శిస్తున్నారు. ఒకప్పుడు తీవ్రమైన భాష మాట్లాడినట్లయితే మనకు కష్టంగా ఉంటుంది. గాంధిమహాత్ముడు, ప్రకాశం పంతులుగారు చెప్పిన మోస్తరుగా స్వయంపోషకమైన గ్రామస్వరాజ్యం సంస్థాపన చేయడానికి, మనయొక్క లక్ష్యం సాధించడంకోసం యివన్నీ అడ్డు వస్తున్నాయి. త్వరలో యివన్నీ మార్పించడానికి మంత్రిగారు ప్రయత్నం చేస్తారని నేను ఆశిస్తున్నాను. ఆయన మాట్లాడుతున్నప్పుడు ఆవేశంతో మాట్లాడుతున్నారు, ఆయన ఆ లక్ష్యం మనస్సులో స్థిరీకృతం చేసుకొని మాట్లాడుతున్నారు. ఆ లక్ష్యం నెరవేరుద్దామనే ఉద్ధేశ్యం ఆయన గొంతుకలో, వాక్కులో కనిపిస్తున్నది. అందుకోసం చెపుతున్నాను. కానటువంటి వారికి నేను చెప్పి లాభంలేదు. చెప్పనుకూడ. ఈ విధంగా చెప్పడంవల్ల విమర్శనాపూర్వకంగా తీసుకోక, ఈ మోస్తరుగా అడ్డంకులు త్రోవలో ఉన్నాయి. మనం నడుస్తున్న త్రోవ శిలావృతమై, కంటకావృతమైన త్రోవ మోస్తరుగా ఉన్నది. కాబట్టి ఇటువంటివన్నీ తప్పించవలసిందని చెప్పడంకోసం యివి మనవిచేస్తున్నాను. వెంగళరావుగారు చెప్పినట్లు ఎప్పటికప్పుడు చాల changes చేస్తున్నారు. ఇన్ని changes చేసినట్లయితే చాలాకష్టం అవుతుంది. ఎప్పుడూకూడ రాజ్యం బాగా నడవాలి అనేటట్లయితే 10 సంవత్సరాలవరకు ఫలానా anticipations ప్రకారం ప్రజలు నడుచుకొవచ్చుగదా అనే ఉద్దేశ్యం ఏర్పాటు కావాలి. లేకపోయినట్లయితే యిబ్బందులు వస్తాయి. Too many changes చేయకూడదని నేను

కూడ వారితో agree అవుతున్నాను. జిల్లా పరిషత్ విషయమైకూడ మనవి చేశాను. అవి తప్పకుండా abolish చేయవలసిందే. సమితులు ప్రజలకు బాగా దగ్గిరగా ఉన్నటువంటివి. సమితులకే మిగిలిన అధికారాలన్నియిచ్చి వారిచేతే అన్నిపనులు చేయించవలసింది ఆ పనులుకూడ వారు సక్రమంగా చేస్తారు. ఇవ్వాళ చేతకాదు అని మనం అనుకోనక్కరలేదు. ప్రజల్లో common sense చాలఉన్నది మనం ఇక్కడ భయపడిపోతూ ఉంటాము. హైదరాబాదునుంచి మనయొక్క guidance లేకపోయినట్లయితే అక్కడ సమితివాళ్లు ఏమి మాట్లాడలేరేమోనని, నాలుగురోజులు వదలివేసినట్లయితే తప్పకుండా చేస్తారు. తగిన ఉద్యోగస్థులు ఎలాగ ఉండనే ఉంటారు. ఇక్కడనుండి political guidance తప్పించివేస్తే ప్రజారాజ్యం స్థిరపడుతుంది. స్థానికంగా ఉన్నటువంటి officers, ఆరితేరినవారు advice యిచ్చినట్లయితే ఫరవాలేదుగాని ఇక్కడనుంచి political guidance ఎప్పుడైతే వెడుతుందో అప్పుడు ప్రజారాజ్యం మరో మోస్తరుగా ఉంటుంది. అందుచేత ఎంత శుద్ధి అయినటువంటి లక్ష్యం అయినప్పటికీ సాధించడానికి వీలులేదు అనే ఆవేదన మన అందరి మనస్సులలో ఉన్నది. ఎంత వేగిరం యిప్పుడు ఉన్నటువంటి political influence కు సంబంధంలేకుండా సమితులలో గ్రామాలలో రాజ్యం, దానియొక్క వ్యవహారాలు అన్నీ ఏర్పాటు చేస్తామో అంత వేగిరం మరకు constitution లో వ్రాసినటువంటి 'Village as the unit of self-Govenment' 'Village as the unit of Swaraj' అనే లక్ష్యం కూడ సాధించడం అవుతుంది. ఇక్కడనుంచి చుక్కలమోస్తరుగా సీసాలోనో funnel లోనో వేసి వారికి యిచ్చేది స్వరాజ్యం కాదు. వాళ్ళకు ఉన్నటువంటి స్వరాజ్యం వారు అనుభవించేలాగ వాళ్ళందరికి co-ordinate చేసే పద్ధతిలో పైనఉన్న కేంద్ర ప్రభుత్వం ప్రవర్తించే విధంగా మనం ఏర్పాటు చేసినట్లయితే నిజంగా మనం ఆరంభించిన పంచాయితీరాజ్యం, community development యివన్నీ బాగా జరుగుతాయి. లేకపోయినట్లయితే చాల యిబ్బంది అయిపోతుంది. ఎక్కడికి వెళ్ళినప్పటికి తాముకూడ వినేఉంటారు, మంత్రిగారుకూడ తప్పకుండా వినేఉంటారు. చాలా over-lapping of services అయిపోయి కొట్టుకొనకు విసుగువచ్చి, ఈ community development యిదంతా ఎందుకండి waste అంటున్నారు. మంచిపని చేసినప్పటికి పైవాళ్ళకు దురభిప్రాయం కలిగేవిధంగా మనం ఎందుకు ప్రవర్తించాలి అని మనవి చేస్తున్నాను. మన set up ఆ విధంగా ఉన్నది. ఈ over-lapping అంతా పోవాలి. ఎవరు ఏపని చేయాలో తెలుసుకోవడంకూడ చాల కష్టంగా ఉన్నది. ఇప్పుడు మాకు ఉన్నటువంటి ఏర్పాటులలో పేరు జిల్లా headquarter అని ఉంటుంది కాని ఇంజనీర్స్ అంతమంది ఒకచోటఉండరు. ఆ headఅంతా quarter అయిపోయింది. విశాఖపట్టణంలో ఒకరు ఉంటారు, అనకాపల్లిలో ఒకరు ఉంటారు, ఏలూరులో ఒకరు ఉంటారు. విజయనగరంలో ఒకరు ఉంటారు. ఉదాహరణకు మనవి చేస్తున్నాను. గౌరిపట్టణం అని ఒకగ్రామం ఉన్నది. దానిప్రక్కన పెద్ద ఏరు ఉన్నది. ప్రవాహం

వచ్చింది. వర్షాలలో ప్రవాహం రావడం మామూలు. అందులో మాజిల్లాలో కొండలు హెచ్చుగా ఉంటాయి. ప్రవాహం తొందరగా వస్తుంది. వచ్చినప్పుడు అక్కడ ఏటి కట్టు కొట్టుకుపోయింది. గ్రామంలోకి నీరు ప్రవహించి sand cast అయింది. అది నేనుపోయి చెప్పాను. చెపితే వారిద్దరికి చర్చ వచ్చింది. ఇది maintenance work లేక new investigation work అని P. W. D. దగ్గరకు వెడితే యిది maintenance work మేము చేయము అన్నారు. జిల్లా పరిషత్ శాలుకు ఇంజనీర్ గారు ఇక్కడ ఉన్నారని విశాఖపట్టణంలో Engineering Officeకు వెడితే ఆయన విజయనగరంలో ఉంటారు అన్నారు. విజయనగరానికి వెళ్ళి కనుక్కుంటే యిది flood repair లో వస్తుంది. కాబట్టి మీరు ఏఊరు వెళ్ళాలి అన్నారు. పోయినటువంటి గ్రామంకాదు. సుక్షేత్రమైనది. ఒక పల్లెటూళ్ళో ఇసుక మేటవేస్తే 4 డిపార్టుమెంటులు ఎవరు ఏపనిచేయాలో తెలియకుండా ముందుకు వెనక్కు పోతున్నాయి అటువంటి వాటిల్లో కూడ P. W. D. సమన్వయపరచి సమితులకు యిచ్చే అధికారాలు, అక్కడఉండే ఉద్యోగస్థులకు వాళ్ళకు ఉన్నటువంటి హక్కులు యింతకన్న బాగా కేటాయింపు చేసినట్లయితే అక్కడ బాగా పనిచేసుకునేందుకు అవకాశం ఉన్నదని మనవి చేస్తున్నాను. పంచాయితీరాజ్యం సుస్థిరంగా ఉండాలని చెప్పే వాళ్ళల్లో నేను ఒకడిని. కానిప్పుడు ఉండేటటువంటి రాజ్యంకాదు అదివేరు. ఇప్పుడు ఉన్నది పంచాయితీ అనే instrumentతో హైదరాబాద్ రాజ్యం చేస్తున్న వ్యవహారం అది తప్పించేసి, పంచాయితీ ప్రజలు ఎన్నుకొన్న President కు వాళ్ళయొక్క కష్ట నిష్టూరాల బాధ్యత అప్పజెప్పి మనతో సంబంధంలేకుండా సమితులలో, జిల్లా పరిషత్ లలో legislative members ఎవరూ ఉండకుండా వారిని వదలిపెట్టినట్లయితే అందులోనుంచి బ్రహ్మాండమైన సస్యఫలంవచ్చి దేశమంతా కలకలలాడుతూ ఉంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. నమస్కారం.

శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం (వుయ్యూరు) : అధ్యక్షా, ప్లానింగ్ మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన demand ను నేను బలపరుస్తున్నాను. ప్లానింగ్ మంత్రిగారు వారి demand ను ప్రతిపాదన చేస్తూ Manager పదవిని, జిల్లా పరిషత్ Assistant Secretaries ను తగ్గించాము అని చెప్పారు. చాల సంతోషం. కాని అంత మాత్రంతో చాలదు. కొన్ని కొన్ని చోట్ల బ్లాకులు హెచ్చుగా ఉన్నాయి, వాటిని తగ్గించాలనే proposal ఉన్నట్లు పత్రికద్వారా నిన్న వారి ఉపన్యాసం ద్వారా తెలిసినది. ఇప్పుడు ఉన్న బ్లాకులను ఆవిధంగానే ఉంచనైనా ఉంచాలి. లేదా ఆదాయం కలిసివస్తుంది. కొంత ఖర్చు తగ్గుతుంది అనుకుంటే నియోజక వర్గాలవారీగా చేస్తే మంచిది. అంతేగాని చిన్న చిన్నవి ఒకటో రెండో ఉద్యోగాలు తీసివేసినంత మాత్రాన ఆదాయం కొంత పొదుపు చేయడానికి అవకాశం ఉన్నదని అనుకోడానికి వీలులేదని మనవి చేస్తున్నాను. కృష్ణా జిల్లాలో 24 బ్లాకులు ఉన్నాయి. 15 బ్లాకులు అవు

తాయి, ఆదాయం హెచ్చుగా వస్తుంది. అక్కడ ప్రజలకు ఏదైన చేయడానికి ఎక్కువ అవకాశాలు ఉంటాయి. ఆవిధంగా చేసినా సంతోషమే అంతేగాని తాలూకాకు ఒకటివేస్తే ఏమీ ఉపయోగం లేదు. నియోజక వర్గాలవారిగా చేస్తే వాటివల్ల ఉపయోగం ఉంటుంది. నాకంటె ముందు మాట్లాడిన వెంగళరావుగారు జిల్లా పరిషత్ తగ్గించి వేయమని చెప్పారు. జిల్లా పరిషత్‌లు తగ్గించి దేనికి యివ్వాలి? జిల్లా పరిషత్‌కు ఉన్న బాధ్యతలన్నీ సమితులు తీసుకుంటాయా? ఆ విధముగా ఏర్పాటు చేసినట్లయితే సక్రమంగా ఎంతవరకు జరుగుతాయనేది చాల దీర్ఘంగా ఆలోచించాలి.

సమితులకు యీనాడు వారికి యిచ్చిన మైనరు యిరిగేషన్, రోడ్లు మొదలైన కార్యక్రమం నిర్వహించవలసినదిగా యిచ్చారు. అందులో రోడ్లుగూర్చి చూసినప్పుడు వాటికి ఏమాత్రం సంబంధంలేని రోడ్లను కూడా యిస్తున్నారు. ఈవిధానం వలన పనులు సకాలంలో సక్రమంగా జరగడానికి అవకాశ ముండదని మనవి జేస్తున్నాను. ఈ సందర్భంలో మరొక ముఖ్యవిషయం చెప్పవలసి వున్నది ప్రాథమిక విద్యావిధానం, మైనర్ యిరిగేషన్ మొదలైన కార్యక్రమాలు పంచాయితీ సమితులు నిర్వహిస్తు వుంటాయి. వాటిపై అజమాయిషీ చేయడానికి పరిషత్తులు వుండడం ఎంతయినా అవసరం. అంతగా కావలయుననుకుంటే సమితులును నియోజక వర్గాలవారిగా చేయండి, కొంతవరకు పొదుపు చేయడానికి వీలవుతుందని మనవి జేస్తున్నాను. తరువాత, ఖమ్మంమెట్టు జిల్లాలోని మధిర బ్లాకువారు విజయవాడ రావలయునంటే 75 మైళ్ళు చుట్టూ తిరిగిరావలసి వస్తున్నది. అట్లు గాకుండా ఆ దూరాన్ని 35 మైళ్ళకు తగ్గించి మధ్యలో ఒకరోడ్డు వేయవచ్చును. అక్కడక్కడ మధ్యలో వుండే వాగులు, చిన్న చిన్న నదులపై వంతెనలు ఏరాఎటుచేసి, రోడ్లువేస్తే యీ విధంగా చాలా దూరాన్ని తగ్గించి వేయవచ్చును. ఇటువంటి గ్రామాలవారు తమ పంటలను మార్కెటుకు తీసుకురావడానికి ఎన్నో యిబ్బందులను ఎదుర్కొనవలసి వస్తున్నది మధిర బ్లాకులో డెల్టాగ్రామాలు కొన్ని వున్నాయి. అక్కడ పండే పంటలను మార్కెటుకు తీసుకు రావాలంటే బస్తాకు రెండేసి రూపాయిలు చొప్పున బాడుగ తీసుకుంటారు. గమనాగమన సౌకర్యాలు సరిగా లేకపోవడంవలన రైతులు యీ విధమైన యిబ్బందులను నష్టాలను ఎదుర్కొనవలసి వస్తున్నది. ప్రభుత్వం యీ విషయాన్ని వెంటనే దృష్టిలోకి తీసుకుని యీ సౌకర్యాలు కల్పించడానికి ప్రయత్నించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

పంచాయితీ ప్రెసిడెంట్సు సక్రమంగా పరిపాలన చేయక పోయినట్లయితే వారిపై చర్య తీసుకొనడానికి కలెక్టరుకు, డిప్యూటీ కలెక్టరుకు అధికారాన్ని యిచ్చారు. ఇది సక్రమంగా అమలు జరిగే విషయంలో ప్రజాశిక్షా శాఖామాత్యులు చాలా గట్టిగా వుండాలి. ఇందులో వారేమి మొహమాటం చూడకూడదు. గ్రామంలో వచ్చే ఆదాయాన్ని దుర్వినియోగం చేసినప్పుడుగాని, యితర పరిపాలనా వ్యవహారాలు సక్రమంగా నిర్వహించనప్పుడుగాని వారిపై తప్పక చర్యలు తీసుకోవాలి. ఈ విషయంలో

మంత్రిగారు చాలా దృఢంగా వుండాలి. దీనికి సంబంధించి అనేక ఉదాహరణలు యివ్వవచ్చును, పంచాయితీలకు పంచాయితీ ఆఫీసర్ గాని, డిప్యూటీ పంచాయితీ ఆఫీసరుగాని ఎవరు వెళ్ళినా అక్కడ ఎవరూ కనిపించరు. వారు వచ్చి హైదరాబాదులలో కూర్చుంటారు. ఇలా ఒకసారి గాదు, రెండుసార్లు కాదు. సంవత్సరాల తరబడి. అటువంటి కేసులు పట్టుకుంటే వారికి stay order ఇవ్వడం జరుగుతున్నది. ఇది మంచిది కాదు. ఇటువంటి వ్యవహారాలేవీ జరగకుండా కట్టుదిట్టంగా పరిపాలన జరిగేట్లు చూడవలసిందిగా ప్రణాళికాశాఖ మంత్రిగారికి మనవి చేస్తున్నాను.

డా. ఎమ్. చెన్నారెడ్డి : వారు చాలా బాధపడుతూ చెబుతున్నారు. ఆ వివరాలేమిటో నాకు తెలియజేస్తే సమాధానం యివ్వడానికి వీలుంటుంది.

శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం : తప్పకుండా ఆ వివరాలు యిప్పుడే యిస్తాను. ఇక్కడ చెప్పడంకంటే మంత్రిగారి దృష్టికి ప్రత్యేకంగా తీసుకురావడం మంచిదనుకున్నాను. వారు అడుగుతున్నారు కాబట్టి తప్పక చెబుతాను, మల్లవల్లి నూజివీడు తాలూకా అనే గ్రామపంచాయితి వుంది. ఆ ప్రసిడెంటు అక్కడ పాస్ టాక్సు రు. 1279 లు, వెహికిలుటాక్సు రు. 868 లు, ఇతరంగా రు. 5,587 లు వసూలు చేయవలసి వుంది. కాని యింతవరకు ఒక్క రూపాయికూడా వసూలు చేయలేదు. పంచాయితి ఆఫీసర్ గాని డిప్యూటీ పంచాయితి ఆఫీసర్ ఎవరుగాని ఎప్పుడు వెళ్ళినా ప్రసిడెంటు వగైరాలు ఎవ్వరూ కనబడరు. సంవత్సరంనుండి నోటీసులు యిస్తున్నా అవి ఏమవుతున్నాయో తెలియదు. మొత్తంమీద ఆయన్ని రిమూవ్ చేశారు. ఇక్కడకు వచ్చి ఆయన మరొకరిద్వారా మంత్రిగారిని పట్టుకుంటే stay యిచ్చారు. అతనిపై చర్య తీసుకున్న తరువాత తిరిగి stay యివ్వడంలో వుద్దేశం ఏమిటి; వారు చేసిన తప్పులు ఏమిటో చూడడం పోయి యీవిధంగా చేయడంలో న్యాయమేమైనా వున్నదా, ఈ విషయాలన్నీ ఆలోచించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎ. రామచంద్రారెడ్డి (భోనగిరి) : అధ్యక్షా, ప్రణాళికా శాఖా మంత్రిగారు 5 కోట్ల 9 లక్షల 54 వేల రూపాయల మొత్తంతో డిమాండును శాసనసభ ఆమోదానికై ప్రవేశ పెట్టాడు. ఈ సమయములో పంచాయతీ రాజ్య నిర్వహణలో జరుగుతున్న కొన్ని లోపాలను ప్రభుత్వదృష్టికి ప్రత్యేకంగా ప్రణాళిక మంత్రిగారిదృష్టికి తీసుకురావలయు ననుకుంటున్నాను. రెండవ ప్రణాళిక పూర్తి అయింది. మనం మూడవ ప్రణాళికాంతానికి దేశాన్ని ఆహారం విషయంలో స్వయం పోషకం చేసుకోవాలని ప్రభుత్వం తన ఆశయంగా ప్రకటించింది. మొదటి ప్రణాళిక ముగిసింది. మన దేశం మాత్రం స్వయంపోషకం మాత్రం కాలేదు. రెండవ ప్రణాళికూడ ముగిసింది. మూడవ ప్రణాళికలో మూడు సంవత్సరాలు గడిచిపోవడంకూడ జరుగుతున్నది. కాని

ఇంతవరకు ఆ ఆశయం అట్లాగే వున్నది. స్వయం పోషకత్వాన్ని సాధిస్తామనే ఆస్కారంకూడ కనపడడం లేదు. ఈ ప్రణాళికాంతములోగా 301 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టవలయునని మన ప్రభుత్వం నిశ్చయించింది. అందులోనుండి 1961-62లో 48 కోట్ల 62 లక్షల రూపాయలు. 1962—63 లో 52 కోట్ల 54 లక్షల రూపాయలు 1963—64 లో 55 కోట్ల 27 లక్షలు ఖర్చుపెట్టడం జరిగింది. రాబోయే రెండు సంవత్సరాల్లో 73 కోట్ల 76 లక్షల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టవలసి వుంది. దీనిని ఏ విధంగా ఖర్చు పెడతారో మాత్రం తెలియడంలేదు గత సంవత్సరం శిస్తులు పెంచినప్పుడు అనేకవేలమంది మన శాసనసభ ఆవరణలోకి రావడం, అసభలో ముఖ్యమంత్రి గారు మన ప్రణాళికా కార్యక్రమాలు కుంటుపడకుండా చేసే నిమిత్తం యీ పన్నులు వేయవలసి వచ్చిందని చెప్పడం జరిగింది. దీనివలన ఆ రెండుకోట్ల రూపాయలు అదనంగా వస్తుంది. అంతేగాక యీ సంవత్సరం ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డునుండి కూడా కొంత అప్పు తీసుకొనడం జరుగుతున్నది. కాని ఆమేరకు విద్యుచ్ఛక్తి, పరిశ్రమలు మొదలైన వాటిపై ఖర్చుమాత్రం పెట్టలేదు. ఇది చాలా విచారకరమైన విషయమని మనవి జేస్తున్నాను.

ఈ వివరణతో కూడిన నివేదికలో గ్రామరక్షక దళాలకు సంబంధించివుంది. నేను జిల్లాలకు వెళ్ళి జిల్లా పరిషత్తు అధ్యక్షులతో, తక్కినవారితో మాట్లాడిన తరువాత గ్రామరక్షణ దళాలు జయప్రదంగా నడవగలవని ఆశిస్తున్నానని తెలిపారు. కేంద్ర ప్రభుత్వం దేశంలోని మానవ శక్తిసంపదను సద్వినియోగపరచి, గ్రామరక్షక దళాల నేర్పరచి, ఇంకా అధికాహారోత్పత్తి గావించుటకు, దేశంతో ఏర్పడిన ప్రత్యేక పరిస్థితులను జయప్రదంగా ఎదుర్కొడానికి గిఫ్ట్ బుక్ అని ఒక స్కీము తయారు చేసింది. అది కొంతవరకు బాగుంది. రాష్ట్రప్రభుత్వం దానిని అమలు పెట్టినట్లయితే కమ్యూనిస్టుపార్టీ అన్నివిధాలా సహకరిస్తుందని మాపార్టీ ప్రతినిధులు ముఖ్యమంత్రిగారి దగ్గరకు వెళ్ళి మెమోరాండం కూడ యిచ్చారు. ఈ స్కీమును మన రాష్ట్రప్రభుత్వం తలకిందులుచేసి, తమ పార్టీ ప్రయోజనాలను దృష్టిలో వుంచుకుందని నేను గంటాపథంగా చెప్పగలుగుతాను. కేంద్రప్రభుత్వ స్కీములో పంచాయతి సమితుల లెవెల్‌లో గ్రామాలలో గ్రామ పంచాయతీ లెవల్‌లో అత్యయిక కమిటీలు ఏర్పాటు చేయాలని వాటికి గ్రామపంచాయతీ అధ్యక్షులు,—సర్పంచిలు—అధ్యక్షులుగా వుండాలని వుంది. రాష్ట్రప్రభుత్వం తమకు యిష్టం వచ్చినట్లుగా మార్చి అన్‌సూటబుల్ అనే పదాలు పెట్టి పంపారు. ఈప్రభుత్వం పంపించిన స్కీము అయినా జిల్లా పరిషత్తులు, సమితులు సక్రమంగా అమలులో పెట్టడంలేదు. అన్‌సూటబుల్ అని సర్పంచివుంటే తగ్గించాలంటున్నారు. నల్లగొండజిల్లాలో 300—400 పంచాయతి కమిటీలున్నాయి. ఖమ్మం జిల్లాలో 200—300 పంచాయతి కమిటీలున్నాయి. ఆంధ్రలో 2, 3 వేల పంచాయతీలుంటే—ఒకొక్క కమిటీలో 6—0 మంది వుంటారు—వేలకువేల సంఖ్యలోవున్న పంచాయతి మెంబర్లను ఎమర్జన్సీ కమిటీలో సభ్యులుగా వేయలేదు. ముఖ్యమంత్రి

గారు, ప్లానింగు మంత్రిగారు సంకుచితవిధానం కాకుండా, విశాల దృక్పథంతో ప్రభుత్వ పనులు సక్రమంగా నిర్వహించుటకు కేంద్ర ప్రభుత్వపు స్కీమును కాబినెట్ లెవెల్‌లో ఆలోచించి అమలు చేయడానికి పూనుకుంటారని, ఆ పరిస్థితులలోనే మా సహకారం అన్నివిధాలా వుంటుందని మరొకసారి మనవి చేస్తున్నాను. చిన్న నీటివనర్ల గురించి మంత్రిగారు చెప్పారు. ప్రతిగ్రామంలో కొన్నివందల కుంటలు, చెరువులు వున్నాయి. నల్లగొండజిల్లాలో 800 చెరువులు, కుంటలు వున్నాయి. వాటిని జిల్లాపరిషత్తుకు అప్పగించవద్దు నేననడం లేదు, కాని వారిదగ్గర కావలసినంత స్టాఫ్ లేదు. వారికి కావలసిన మొత్తాలు యివ్వడంలేదు. మూడు సంవత్సరాలనుంచి గండ్లు పడిపోయి రిపేర్సు లేకుండా వున్నాయి. భువనగిరి తాలూకాలో ఒకచెరువు వుంది. దానికి సంబంధించి కార్యాయి—ఆ గ్రామంలో ఇద్దరు ఎం. ఎల్. ఎలు, ఒక ఎం. ఎల్. సి. వుంటారు. జె. వి. నరసింగరావుగారు మంత్రిగా వున్నప్పటినుంచి ప్రయత్నం చేసినప్పటికీ ఆ విషయంలో జిల్లా పరిషత్తు మాకు సంబంధం లేదంటుంది. రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటుకు వ్రాయడం, వారు సమితికి వ్రాయడం—ఇట్లా వ్రాతలతోనే 6 సంవత్సరాలనుంచి పెండింగులో వుంది. ఇటువంటి ఉదాహరణలు అనేకం ఇవ్వగలను. పి. డబ్లు. డి. లో స్టాఫ్ వుంది. జిల్లా పరిషత్తుల దగ్గర స్టాఫ్ లేదు. ఆ స్టాపును యిటు మరలిస్తే బాగుంటుంది. అట్లాచేస్తే బాగుంటుంది కాని జిల్లా పరిత్తులకు యీ కార్యక్రమం యిచ్చాంకదా యని సంతృప్తి వెల్లడిస్తే ప్రయోజనం లేదు. రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళిక పూర్తి అయినప్పటికీ కూడ మంచినీటి సరఫరా అన్ని గ్రామాలకు జరగలేదు. ఈ తృతీయ పంచవర్ష ప్రణాళిక అంతానికి చేస్తామని అన్నారు. చాల సంతోషము. ప్లానింగు మంత్రిగారు నల్లగొండజిల్లా పరిషత్తు సమావేశంలో ప్రత్యేకంగా జిల్లాపరిషత్తు అధికారులకు, కలెక్టర్లకు గట్టిగా చెప్పారు. ప్లాను పంపించండి, పంపితే ప్రభుత్వం కేటాయిస్తుంది అని చెప్పారు. ఆగ్రామంలో 4 బావులుండే సంకుచితదృష్టితో అలేరు సమితి అధ్యక్షుడు, బి. డి. ఒ. కలిసి వాటిని కట్టేశారు. ఒక్క బావి విషయం కూడ పంపలేదు. జిల్లాపరిషత్తులో కలెక్టరు రెండుబావులు అదనంగా చేరవలసింది అన్నారు. ప్రభుత్వస్కీము బాగుంది, కాని దానిని అమలు చేయడానికి ప్లానింగు మంత్రిగారు ప్రత్యేకంగా శ్రద్ధ తీసుకొని, తృతీయ పంచవర్ష ప్రణాళికలో అయినా త్రాగడానికి మంచినీళ్ళ ఏర్పాటు చేయగలిగితే చేయెత్తి దణ్ణంపెట్టే మానవలోకం కూడ వుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ జి. వెంకటేశ్వర్లు (జగ్గయ్యపేట) : అధ్యక్షా, మన ప్రణాళికా మంత్రి గారు ప్రవేశపెట్టిన పద్దును హృదయ పూర్వకంగా బలపరుస్తున్నారు. షెడ్యూల్డు కైబ్స్ వంద మంది వున్న గ్రామాలలో నుంచి ఒకరిని ఎన్నుకొనుటకు పంచాయతీ ఎన్నికలలోను, పంచాయతీ సమితి ఎన్నికలలోను, జిల్లా పరిషత్లు ఎన్నికలలోను ఒక సీటు రిజర్వు చేయవలసిందిగా నేను ప్రభుత్వాన్ని కోరుచున్నాము, వ్యవసాయం

అభివృద్ధి చెందాలంటే ముఖ్యంగా సబ్సిడీ బావుల అవసరం వుంది. మెట్ట తాలూకాలకు ఎక్కువగా సబ్సిడీ బావులు యివ్వవలసిందిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుచున్నాను. నందిగామ తాలూకాలోను, నా నియోజకవర్గమైన జగ్గయ్యపేట తాలూకాలోను మెట్ట ప్రాంత మెక్కువగా నున్నది. అక్కడ సబ్సిడీ బావులిస్తే రైతులు ఎక్కువగా పండించగలుగు తారు కాబట్టి ఎక్కువగా యిప్పించవలసిందిగా కోరుచున్నాము. షెడ్యూల్డు ట్రయిబ్స్ వారు, హరిజనులు ఏ గ్రామంలో అయినా ఒకటిన్నర నుంచి 5 ఎకరముల వరకు భూమి గలవారుంటారు. వారికి ఒకటిన్నర ఎకరం భూమి వున్నా కూడ ఒక సబ్సిడీ బావి యిచ్చినట్లయితే మొక్క జొన్న, గోంగూర, వంకాయ పైరులు వేసుకొని సంవత్స రానికి 600 రూపాయల వరకు ఆదాయం పొందడానికి అవకాశం వుంటుంది. అందు వల్ల ఒకటిన్నర ఎకరంవున్నప్పటికీ, హరిజనులకు, ట్రయిబ్స్‌కు తప్పకుండా సబ్సిడీ బావి యిప్పించవలసిందిగా కోరుచున్నాను. హరిజనులకు, షెడ్యూల్డు ట్రయిబ్స్‌కు ప్రత్యే కంగా కేటాయించి, సబ్సిడీ బావులిచ్చే పద్ధతి లేదు. నందిగామ తాలూకాలో నాలుగు పంచాయతీ సమితులున్నాయి. వాటిలో హరిజనులకుగాని, షెడ్యూల్డు ట్రయిబ్స్ వారికిగాని ఒక్కటైనా యిచ్చిన పాపాన పోలేదు. దీనిని గ్రహించవల సిందిగా కోరుచున్నాను. ఈక్వలైజేషన్ గ్రాంటు క్రింద షెడ్యూల్డు కులాల కెగలకు కేటాయించిన రాష్ట్ర ప్రభుత్వ నిధులు వున్నవి. మొదటి రెండు పంచవర్ష ప్రణాళికలు పూర్తి అయినప్పటికీ అందులో సగం మంచినీటి వనర్లకు ఉపయోగించాలని ప్రభుత్వం తలపెట్టినట్లు తోస్తున్నది. షెడ్యూల్డు కులాలకు సాంఘిక సంక్షేమ నిధికి ఏర్పాటు చేయవలసిందిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ఆదివాసి అభివృద్ధికి రాష్ట్రంలో 6 బ్లాకులలో చేపట్టాలని కేంద్ర ప్రభుత్వం కేటాయించింది. ఆదివాసి అభివృద్ధి బ్లాకులు రెండు ఒకటి విశాఖ పట్టణంలోని చింతపల్లిలోను, మరొకటి శ్రీకాకుళం జిల్లా లోని భద్రగిరిలోను అమలు చేయడానికి తీసుకోబడ్డాయని తెలిపారు. అందుకు వారికి నా హృదయ పూర్వక నమస్కారములు అర్పిస్తున్నాము. ఇంకొక బ్లాకు కుకూడ ఏర్పాటు చేశారు. మిగతా 3 బ్లాకులను కూడ ఆదివాసి అభివృద్ధి బ్లాకులుగా నిర్ణయించాలని కోరుతున్నాను. నా జగ్గయ్యపేట నియోజకవర్గంలో కనగపాడు నుంచి బొప్పాయిగూడెం మీదుగా ఒక రోడ్డు వేస్తే ఆ చుట్టుపట్ల గ్రామాలకు మంచి సౌకర్యంగా వుంటుంది కాబట్టి అది వేయించాలని కోరుతున్నాను. వర్షాకాలం 5, 6 మాసాలు బురదగా వుంటుంది కాబట్టి ప్రయాణీకులు నడవడానికి, బళ్లు నడవడానికి యిబ్బందిగా వుంటోంది. ఆ గ్రామానికి తిరుపతమ్మ నది అని ఉంది. అది ప్రయా ణీకుల రాకపోకల సౌకర్యం నిధి. కనకంచివల్లె నుంచి లింగాల ఆది బోనకల్లు రైలుస్టేషనుకు దగ్గరగా వుంటుంది కాబట్టి పంచాయతీ సమితి ద్వారాగాని, ప్రభుత్వం గాని, తప్పకుండా రోడ్డు వేయించవలసిందని కోరుతున్నాను.

మధిర నుంచి చామిరెడ్డిపల్లె మీదుగా కంచర్ల వెళ్ళడానికి రోడ్డు వేస్తే మధిర నుంచి విజయవాడ వెళ్లాలంటే all round తిరుగవలసిన బాధ తప్పుతుంది.

30 మైళ్లు విజయవాడ వెళ్ళడానికి అనుకూలంగా ఉంటుంది. ఈ రోడ్డు కూడా పూర్తి చేయవలసిందిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ విఠల్ రెడ్డి (నరసాపూర్) : అధ్యక్షా, జిల్లా పరిషత్తులు, పంచాయతీ సమితులు మన రాష్ట్రంలో ముఖ్య పాత్ర వహిస్తున్న విషయం అందరికి తెలిసినదే. మన ప్లానింగ్ మంత్రిగారు నిన్న డిమాండును ప్రవేశ పెడుతూ సుదీర్ఘమైన ఉపన్యాసమును చేసారు, చాలా మంది గౌరవ సభ్యులు కూడా మాట్లాడారు. జిల్లా పరిషత్తులలోను సమితులతోను సక్రమంగా పని జరుగక పోవడానికి కారణాలు ఏమిటో ఆలోచించాలి. సమితులు తీసుకున్న కార్యక్రమాలు ఎందుకు పూర్తి కావడం లేదో ఆలోచించాలి, ఇందుకు మూడు కారణాలు కన్పిస్తున్నాయి. ఒకటి, సకాలానికి సమితులకు, పరిషత్తులకు funds release చేయక పోవడం. రెండు, గ్రూపిజంవల్ల వైరుధ్యాలుండి సక్రమంగా పని జరుగక పోవడం. మూడు, కంట్రిబ్యూషన్ సమస్య వచ్చినపుడు సగం, నాలుగవ వంతు అనడం వల్ల పని సక్రమంగా జరుగక పోవడం. వీటి విషయమై ప్రణాళికా మంత్రిగారు ఆలోచించాలని మనవి చేస్తున్నాను. సి. డి, కార్యక్రమాలకు సంబంధించి జూన్, జూలై నెలలలో ఫండ్సు release చేస్తే సంవత్సరంలో ఏ కార్యక్రమం ఎలా పూర్తి కావాలో నిర్ణయం చేసుకుంటారు. కాని అట్లా release కావడం లేదు. ఫిబ్రవరిలోనో మార్చి మొదట్లోనో release అవుతున్నాయి. మార్చి 10వ తారీఖునే ఎంత ఖర్చు చేయగలిగేది, ఎంత surrender చేసేది రిపోర్టు పంపించ వలసి ఉంటుంది. ఉన్న కొద్ది రోజులలోను కార్యక్రమం పూర్తి చేయలేక పోతున్నారు. Equalization fund కూడా మూడు సార్లుగా ఇచ్చే బదులు ఒకేసారిగా జిల్లా పరిషత్తుకు ఇచ్చివేస్తే బాగుంటుంది. గ్రామీణ రవాణాల విషయంలో మొన్ననే release చేసారు. ఫిబ్రవరిలో release చేసి మార్చి 10కి అంతా ఖర్చు చేస్తారా, లేకపోతే surrender చేయవలసి ఉంటుందని జి. వోలు పంపారు. అంటే నెల రోజుల లోపులో దానిని ఖర్చు చేయాలి. ఈ ప్రకారంగా funds release చేయడంలో చాలా ఆలస్యం, నిర్లక్ష్యం కనిపిస్తోంది. సమితులు పరిషత్తులు సక్రమంగా పని చేయాలంటే ఫండ్సు సరిగ్గా release కావాలి, social welfare కు సంబంధించి ప్రభుత్వం కోట్ల రూపాయలు కేటాయించారు. అవి సక్రమంగా ఉపయోగపడుతున్నవా అనేది ఆలోచించాలి. జిల్లా పరిషత్తులలోను సమితులలోను స్టాన్‌డింగ్ కమిటీలున్నాయి. స్టాండింగ్ కమిటీలలో వుండే సభ్యులు సోషల్ వెల్ఫేరు క్రింద వచ్చే డబ్బును తమవైపు ఉపయోగించు కుంటున్నారు. ఈ డబ్బును సమితులలో వుండే జనాభా ప్రకారం distribute చేస్తే వీలుగా ఉంటుంది, కాని అట్లా కాకుండా జిల్లా పరిషత్తులలోని స్టాన్‌డింగ్ కమిటీ పరిష్కారం చేయాలి, అపుడే సమితులకు ఇస్తారు. దీనివల్ల కొన్ని సమితులు లాభపడుతున్నాయి. కొన్ని సమితులు లాభ పడడం లేదు. జనాభా ప్రకారం distribute చేస్తే బాగుం

టుందని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రణాళిక శాఖా మంత్రిగారు మెదక్ జిల్లాలో పర్యటన చేస్తూ ఎక్కడ కమ్యూనిస్టు సర్ పంచులున్నారో వారు వాలంటరీ దళాల ట్రయినింగ్‌కు పంపారని, ఎక్కడ కాంగ్రేసు సర్ పంచులున్నారో అక్కడ సక్రమంగా పంపలేదని ఒక స్టేటుమెంట్ ఇచ్చారు. పత్రికలలో కూడా వచ్చింది, అయినప్పటికి మెదక్ జిల్లా డిఫెన్సు కమిటీలో ఒక్క కమ్యూనిస్టును కూడా తీసుకోలేదు. మా జిల్లాలో సమితి ప్రసిడెంటుగా నేను ఉన్నప్పటికీ నన్ను కూడా డిఫెన్సు కమిటీలోనికి తీసుకోకుండా మరొకరిని నామినేషన్ చేసారు. ఈ విధంగా పక్షపాతం జరుగుతోంది. దానిని ప్రణాళికా మంత్రిగారు కూడా ఒప్పుకున్నారు. కమ్యూనిస్టులు ఎక్కడ ఉన్నారో అక్కడ సక్రమంగా వాలంటీరులను ట్రయినింగ్‌కు పంపుతున్నారని అన్నారు.

Sri P. O. Satyanarayana Raju: Mr. Speaker, Sir, I whole-heartedly support the demands for grants moved by hon'ble Dr. M. Chenna Reddy, Minister for Planning and Panchayat Raj for the year 1963–64.

The audit of the Panchayat Raj institutions is usually taken up annually, and, in some cases, after two or three years. The audit should be conducted without delay, as, otherwise, the irregularities, if any, committed by the staff of the concerned institutions will remain unsettled, because of the transfers of the staff; and ultimately it may be difficult to rectify the defects. Further, if audit is conducted regularly, in time and without delay, it will help a great deal the Panchayat Samithis and Zilla Parishads, to avoid those irregularities committed, in subsequent years.

As regards the administration of Panchayat Samithis the changes in the administrative set-up of the Panchayat Raj hampers to a considerable extent the proper working of the institutions. Originally, the Director of Local Administration was looking after our Panchayat institutions. Subsequently, the posts of Commissioner of Panchayat Raj, Joint Commissioner of Panchayat Raj, Deputy Commissioners of Panchayat Raj were created

and they were entrusted with the administration of the Panchayat Raj Institutions. But again, this set up was changed and these posts were abolished and the administration of these institutions has been given to the Collectors. At the District level, the post of Deputy Secretaries of Zilla Parishads were sanctioned and were in existence almost from the inception of Zilla Parishads ; but they are now being totally abolished. So also, the posts of Managers in Panchayat Samithis are kept in abeyance. The jurisdiction of the Extension Officer, Industries, in Panchayat Samithis is also changed.....

Mr. Deputy Speaker : Members should give a talk, instead of reading any paper.

Sri P. O. Satyanarayana Raju: I am not reading, Sir.

Mr. Deputy Speaker : It appears to me that you are reading out from a paper.

Sri P. O. Satyanarayana Raju: No, Sir. I am referring to the notes. I am not reading : it may look like that, but I am not reading out any written matter.

Thus, by the frequent changes in the administrative set-up of the Panchayat Raj Institutions at the State, District and Samithi level, official as well as non-officials of these institutions are in a confused state and are not having a clear knowledge of things.

I submit, Mr. Speaker, Sir, that the Government have issued a G. O. recently stating that the posts of managers in Panchayat Samithis are ordered to be kept in abeyance from 1—4—1963. In this connection, I would like to submit that there is every need to continue these posts and it is not desirable to dispense with the services

of the managers whose experience in the field of administration cannot be brushed aside. The statutory functions and the entire procedural work is on the shoulders of the managers and they have been of great assistance to the B. D. Os. who are left free to attend to the executive work in an efficient manner and for better progress. It is unfortunate, Mr. Speaker, Sir, that the opinion of the Panchayat Samithi Presidents was not taken before taking up this course of keeping the managers' posts in abeyance. So, to ensure efficiency in the administration of Panchayat Samithis, I would request the hon. Minister for Planning to reconsider the decision and restore the posts of managers. Further the officials in these institutions are placed in an uncertainty of their future. Therefore, it is absolutely necessary to see that whenever a change is made in the administrative set-up, a decision is taken after allowing the things to continue for some time without any change after which a careful decision is taken

As regards the release of grants in C. D. programme and grants in-aid in the other departments, I beg to submit, Sir, that the grants and other grants-in-aid from other departments are not being disbursed to the panchayat samithis at right time. As a result of this delay, the progress in the panchayat samithis is being staggered. Further, I beg to submit, Sir, that yesterday the hon. Minister for Planning in his speech was pleased to say that the Government is examining the issue of clubbing two blocks as one unit. This was, Sir, some thing like a bolt from the blue. In this connection, I feel that this idea may look quite good on the theoretical side of the issue. I submit, Sir, that it should be looked from the practical side of the issue. I am of opinion that it may not be correct to change the present system and another

term of five years be given for the present system to continue after which a thorough study can be made and such changes as may be deemed necessary may be made then A small and compact unit is always useful for proper and efficient functioning of the institution.

Another thing, I would like to submit is that a comprehensive water supply scheme was sanctioned in 1956–57. Investigation was made by the public health engineering staff. But to this day Kosigi village has not been fortunate to get it. I made representations to the hon. Minister, etc. but nothing tangible has been done. I would appeal to the hon. Minister for Planning to see that the scheme is taken up immediately.

Further, I submit, Sir, that in Alur taluk about 14 villages mainly depend upon water stored in rainy season, for drinking purposes. During the last four years drinking water was supplied to these villages by means of lorries. I am given to understand that steps are being taken to dig deep water wells and tap the underground water resources. I request that adequate and full thought be given to this.

I am of opinion that all the present works, if implemented may help us.

Thank you, Sir.

శ్రీ జె. లక్ష్మీనారాయణ చౌదరి (చీరాల): అధ్యక్షా. Plan outlay ప్రకారం 305 కోట్లు నిర్ణయించుకున్నటువంటిది యింతవరకు మూడు సంవత్సరాలలో 157½ కోట్లు మాత్రమే ఖర్చుపెట్టి యిక రెండు సంవత్సరాలలో మిగతా 147½ కోట్లు ఖర్చు పెడతారని విశ్వాసం లేకపోవడం చూస్తే ప్లాను అంటేనే అసహ్యించుకునే వారికి మరింత బలం చేకూర్చడం జరుగుతుంది. గ్రామీణ ప్రాంతాలలో ప్రజలను ఋణగ్రస్తులనుచేసి ఏటేటా ప్లాను ప్రకారం కోటి 50 లక్షల రూపాయలను జమీందారుల జేబులలో పోయడానికి సిద్ధమయినప్పుడు పంచాయతీ రాజ్యం మూడు

కోట్లు ప్రజలకు చెందే సౌకర్యాలకు ఆరుకోట్లకంటే ఎక్కువ యివ్వడానికి చేతులు రాలేదని ఆశ్చర్యం వేస్తుంది. మహారాజుల దగ్గర జమీందారుల దగ్గర కొనుక్కున్న స్వరాజ్యమా ఇది, లేక ఎనలేని త్యాగాలుచేసి సాధించుకున్న స్వతంత్రమాఅని అనుమానం వేస్తున్నది. అలాంటప్పుడు పంచాయతీ రాజ్యానికి.....

డా. టి. వి. ఎస్. చలపతిరావు (విజయవాడ-సౌత్) : దేశస్వాతంత్ర్యం అనేది ఒక commodity కాదుకదా ఒకరి దగ్గరనుంచి కొనుక్కోడానికి.

Mr. Deputy Speaker : There is nothing wrong. Let him give his observation.

శ్రీ జె. లక్ష్మీనారాయణ చౌదరి : పంచాయతీ రాజ్యం మన దేశంలో చాల చిరకాలంగా అమలులో ఉన్నరాజ్యం. రాజ్యంగరీత్యా ఇంగ్లీషు పేర్లతో పార్లమెంటు అనుకున్నా అసెంబ్లీ అనుకున్నా అఖిలభారత పంచాయతీగా, రాష్ట్ర పంచాయతీగా అంతా పంచాయతీ రాజ్యమే. ఈ స్థాయిలో ప్రజా ప్రభుత్వం ఏదయినా సమిష్టి ప్రయోజనాలను సాధించినదా అంటే గ్రామీణ ప్రాంత ప్రజలకు వాటిని అందించడానికి పంచాయతీ రాజ్యం చాల ముఖ్యమైన వ్యవస్థ, గ్రామీణ ప్రజల జీవన ప్రమాణం పెంచడానికి అవకాశం కలిగిన వ్యవస్థ, గ్రామీణ ప్రజలకు 'సింద్రీ, చిత్తరంజనీలు కట్టించినాము' అని చెబితే వారు గుర్తించలేరు. వాళ్ళ ఇండ్లముందున్న రోడ్లుగాని మురుగు కాలువలుగాని మంచినీటి వసతులుగాని, పాయిఖానా సౌకర్యములుగాని చేసినప్పుడు, గ్రామ గ్రామానికి మధ్య ఉన్న రహదారుల, తిరుగుడు దారుల సౌకర్యములు కలుగజెసినప్పుడే వారు నిజానికి స్వాతంత్ర్యాన్ని అర్థం చెప్పుకుంటారు ప్రభుత్వం మీద పరస్పర విశ్వాసంతో కూడా ఉంటారు. అలాంటివి సంభవించనప్పుడు ప్రజలలో విశ్వాసం కలిగించలేరు. ప్రజారాజ్యాన్ని మంత్రిగారి స్టేటుమెంటులో కలవిచ్చినట్లు ఎన్నయినా అనడానికి ఆస్కారం వస్తుంది. నిజమే కొద్ది సంవత్సరాలలో ప్రారంభించబడినప్పటికీ 200 సంవత్సరాలలో ఇంగ్లీషు వారి హయాములో చేయని పనిని కూడా 16 సంవత్సరాలలో ప్రభుత్వం చేసినదని నేను అంగీకరిస్తున్నాను. ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్నాను. సమితుల ద్వారా రోడ్లు సమితి పరియాలో యిదివరకు లేనటువంటి రోడ్లు అనేకం కనిపిస్తున్నాయి. ఒకవైపు సంతోషిస్తూ ధన్యవాదాలు చెబుతూ వెంటనే కష్టనిష్టురాలను మంత్రిగారి దృష్టికి తెస్తున్నాను. రోడ్డువేసే టప్పుడు పంచాయతీ సమితులకు రాజ్యాంగమైన యిబ్బందులవల్ల చాలా ఆటంకాలు ఏర్పడుతున్నాయి. డొంకలలో పొరంబోకులలో రోడ్డు వేయాలంటే ఆ రోడ్డులు ఉన్న డొంకల హక్కులను కరణాలుగాని రెవిన్యూ అధికార్లుగాని మార్చి పంచాయతీ సమితులకు hand over చేయనందువల్ల ఎస్టిమెంట్సు వేసినని మురిగి పోయిన సంఘటనలు ఉన్నాయి. అంతేకాదు. గ్రామాలలో ఎన్నడూ మెడికల్ సదుపాయాలులేనిచోట కూడా హెల్తు

సెంటర్సు, ఆయుర్వేద డిస్పెన్సరీలు అధికంగా open చేయడం, బ్రిటిషు హయాంలో కూడా లేనివి, డిస్ట్రిక్టుబోర్డు పరిపాలనలో 400-500 సీళ్ళుపోసి మందు ఇచ్చే అసుపత్రులలోకూడా రెండువేల మొదలు నాలుగువేల వరకు యిస్తున్నది పంచాయతీ సమితి.

అలా అభివృద్ధి చేయగలిగారు. పూరికొంపలలో స్కూల్సు పెట్టుకొన్న గ్రామాలలో ఈనాడు పక్కాబిల్డింగ్సు కట్టారు. కాని మరల ప్రభుత్వ యంత్రాగమునుంచి వస్తున్న ఇబ్బందులే ఇక్కడ ఎదుర్కొంటున్నాము. ఈ సంస్థలకు చందాలు ఎవరయినా ఇస్తే విరాళాలు ఇచ్చిన దాతలు చచ్చేవరకు రెవెన్యూ బోర్డు sanction చేయని సంఘటనలున్నవి. కారంచేడు గ్రామానికి సంబంధించినది మంత్రిగారి దృష్టికితెస్తే వారు ఆర్డరు వేశారు రు. 15,000-లు పెట్టి బిల్డింగు పూర్తిచేశాను మంత్రిగారిని ప్రారంభోత్సవానికి పిలుద్దామనుకొంటే alienation లేక పోయినందువల్ల రారేమో అని భయపడుతున్నాను. 5 సంవత్సరాలయినా alienation ఇవ్వలేదు. ప్రభుత్వ యంత్రాంగములోవున్న జాప్యము, రెవెన్యూ బోర్డులోవున్న జాప్యమే దీనికి కారణము కనుక ఈ విషయములో ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. పశువుల ఆసుపత్రులు గ్రామాలలో పెట్టారు ఇదికూడ స్థలాల పేచీతోనే అలా నిలబడి పోతున్నవి. కారంచేడులో 5 సంవత్సరాలనాడు రు. 10,000/- ఒకదాత ఇస్తే ఇంతకాలము స్థలం acquire కాక నిన్ననే శంకుస్థాపన చేయవలసి వచ్చినది వ్యవసాయ రంగములో అప్పులు ఇచ్చేదానిలో కొన్ని ఇబ్బందులున్నవి అప్పులు ఎవరికి దొరుకుతున్నవి అనే విమర్శవున్నా ఏదో ఒక మోతాదులో అప్పులు అప్పులుగానే ముడుతున్నవి ఎక్కువగా బాధలు తొలగించడానికి ప్రయత్నముచేస్తే ప్రజల విశ్వాసము పొందడానికి అవకాశము కలుగుతుంది. ఎరువులు, Pesticides, కొంత epuipment సమితుల ద్వారా అందచేయకలుగుతున్నారు. ఎరువుల విషయములో చాల విమర్శలున్నవి. ఎరువుల పంపిణీకి సంబంధించి కొద్ది లోపాలున్నప్పటికి ఏదో ఒక మోతాదులో అందుతున్నవి. Minuteగా విమర్శించ దలచుకోలేదు కేంద్రము రాష్ట్రానికి ఇచ్చే కోటాలోను రాష్ట్రము ప్రతి జిల్లాకు ఇచ్చే కోటాలోను లోపంవున్నదని మనవిచేయదలిచాను. జియోగ్రాఫికల్ సర్వేనుబట్టిఎకరాలనుబట్టి ఎరువులు ఇస్తున్నారు. అవసరములకొద్దీ ఇవ్వడము లేదు కరీంనగర్ జిల్లాలో సమృద్ధిగా సప్లై చేసినారు అని సంతోషాన్ని వెలిబుచ్చారు. కాని నేను object చేస్తున్నాను అనవసరముగా వాడలేని వారికి ఇచ్చారు. మా ఏరియా వారు black marketలో తెచ్చుకొవడం జరుగుతున్నది.

శ్రీ ఎ. వాసుదేవరావు (హుజూర్‌నగర్): అధ్యక్ష మహాశయా, ప్రణాళిక, పంచాయతీ రాజ్ శాఖా మాత్యులు ప్రవేశపెట్టిన డిమాండును నేను సమర్థిస్తున్నాను. ప్రప్రథమముగా పంచాయతీ వ్యవస్థీకరణ చేసుకొని పంచాయతీలు, పంచాయతీ

సమితులు, జిల్లా పరిషత్తులను పెట్టుకో గలిగినందుకు చాల గర్వించి వున్నాము. 3 సంవత్సరముల అనుభవాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొంటే కొన్ని మార్పులు తెచ్చుకొనడం తప్పదేమో అని అనిపిస్తోంది Blocks యొక్క స్థిరీకరణ ప్రాతిపదిక సూత్రాలపైన జరగలేదేమో అని అనుభవమువల్ల తెలుస్తున్నది. తాలూకాకు బ్లాకులకువున్న సంబంధాలను బట్టిగాని అసెంబ్లీ నియోజక వర్గాలకు బ్లాకులకువున్న సంబంధాలను బట్టిగాని ఏ కోణముతో చూసినప్పటికి ఈ వ్యవస్థీకరణ సరిగా జరగలేదని అభిప్రాయపడే వారిలో నేను ఒకణ్ణి. దీనిని పునర్వ్యవస్థికరించవలసిన అవసరము వుంది ప్రతి 10 సంవత్సరాలకు జనాభా మార్పిడినిబట్టి ఆసెంబ్లీ నియోజక వర్గాలు నిర్ణయించబడుతూ వుంటాయి. ఆ సైజులోనే blocksను ఏర్పరచినట్లయితే కొంత పొదుపు చేసుకొనే అవకాశము వుంటుందని అభిప్రాయ పడుతున్నాను. అత్యవసర పరిస్థితి దృష్ట్యా సిబ్బందిపైన తీసుకొన్న పొదుపు కార్యక్రమము సమర్థనీయము. S. E. O. Post అనవసరమనే అభిప్రాయము దేశమంతా వుంది. ఈ అత్యవసర పరిస్థితులలో Village Volunteers mass education ఇవ్వవలసిన సందర్భములో S. E. O. ప్రాముఖ్యత పెరిగిందనే ఉద్దేశముతో వారిని అట్లావుంచిందేమో అని అనుకొంటున్నాను. S. E. O. Postని తీసివేసినందువల్ల నష్టములేదని అభిప్రాయపడే వారిలో నేను ఒకణ్ణి అని మనవిచేస్తున్నాను. సమితులు మీన రాష్ట్రమంతా ఏర్పడి అవి వాటి కార్యక్రమాలు నిర్వహిస్తున్న తరువాత జిల్లా పరిషత్తుల ప్రాముఖ్యత ఏమీ కన్పించడము లేదు. శాసనసభ్యులు, పరిషత్తులలోను, సమితులలోను సభ్యులుగా వున్నారు. జిల్లా పరిషత్తుల కార్యక్రమాలు సమితుల కార్యక్రమాలను co-ordinate చేయడానికి ఉపయోగ పడుతున్నవి తప్ప అదనముగా మోయవలసిన భారమువున్నట్లుగా భావించడము లేదు. కాబట్టి వాస్తవ పరిస్థితులను దృష్టిలో పెట్టుకొన్నపుడు జిల్లా పరిషత్తులను తీసివేయడములోనే మేలువున్నదని అభిప్రాయపడే వారిలో నేను ఒకణ్ణి ఆ విధముగా పొదుపు చేయడమేకాక మిగతా కార్యక్రమాలలో ఉపయోగించుకోవచ్చు. ప్రణాళికా శాఖా మాత్యులు ఈ సంవత్సర కాలమునుంచి జిల్లా పరిషత్తుల జనరల్ బాడీ సమావేశములకు హాజరయి ఎట్లాసాగుతున్నవి పరిశీలించారు. పంచాయతీ రాజ్ వ్యవస్థ కార్యక్రమాలు జిల్లా స్థాయిలో జిల్లా అధికారుల మేరకు ఏదయితే గుర్తింపురావాలో అది కలగడములేదు. రెవెన్యూ డిపార్టుమెంటుగాని మరొక డిపార్టుమెంటుగాని గానుగ ఎద్దుమాదిరి ఎప్పుడూ కళ్ళుమూసుకొని పనిచేసే విధానము ఏదయితే ఉన్నదో ఆ జబ్బే పంచాయతీ రాజ్ వ్యవస్థలో కూడ ప్రవేశిస్తూ వచ్చింది. జిల్లా స్థాయిలో ఈ కార్యక్రమాలకు ఇవ్వవలసిన శ్రద్ధ, గుర్తింపు జిల్లాఅధికారులు ఇవ్వడములేదు. దీనిని బహుశా మంత్రిగారు గుర్తించి కాబోలు ప్రతి జిల్లా పరిషత్తు సమావేశాలకు హాజరయినారు. జిల్లా స్థాయిలో administrationను tone up చేయడానికి విశేషమయిన కృషి చేస్తున్నారు కాబట్టి వారికి నా అభినందనలు. Health centresను స్థాపించడానికి అదనముగా కొన్ని లక్షలు కేటాయించినందుకు నా కృతజ్ఞతను తెలియచేస్తున్నాను.

మహబూబునగర్ జిల్లాకులోని కలమలచెరువులో ఒక Primary Health Centreను పెట్టడానికి అక్కడి ప్రజలు భూమిని ఇచ్చారు. విరాళాలు ఇచ్చారు. కాని ఈ రోజు వరకు అది ఏర్పడలేదు. ఈ విషయములో శ్రద్ధ తీసుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను. అట్లాగే కోదాడ పంచాయతీ ఉత్తమ పంచాయతీగా ఎన్నిక చేయబడినది. ఆ పంచాయతీలో Protected water schemeని implement చేయడానికి Proposals వెళ్ళినవి. జిల్లా పరిషత్తువారు తమ సిఫార్సులను కూడ పంపించారు. తప్పదు అన్నట్లయితే 1/3 గాని 50% గాని contribution ఇవ్వడానికి పంచాయతీ కమిటీ వారు సిద్ధముగావున్నారు కాబట్టి ఈ స్కీమును మంజూరుచేసే దానికి చర్యలు తీసుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను.

ముఖ్యంగా హరిజన ఇండ్లస్థలాల వ్యవహారాన్ని పరిష్కరించవలసి వచ్చినప్పుడు సోషల్ వెల్‌ఫేర్ ఆఫీసర్ వున్నారు, వారిసిబ్బందివుంది. లాండ్ ఎక్విజిషన్ చేయటానికి ఆర్. డి. ఓ. వున్నారు. వారికి ఇండ్ల స్థలాలను ఇవ్వవలసి వచ్చినప్పుడు పంచాయతీ నుండి కాగితం ఈ అన్ని ఆఫీసులకు తిరగటంలో చాలా ఆలస్యం అవుతున్నది. ఆంధ్ర ప్రాంతములో సోషల్ వెల్‌ఫేర్ ఆఫిసరే లాండ్ ఎక్విజిషన్ వ్యవహారంకూడా చూస్తారని వింటున్నాము. అదే విధంగా తెలంగాణా ప్రాంతములోకూడా సోషల్ వెల్‌ఫేర్ ఆఫిసర్‌కు లాండ్ ఎక్విజిషన్ ఆఫీసర్‌కు వుండే అధికారాలు ఇస్తే కొంత ఉపయోగంగా వుంటుంది కనుక ఆ విధంగా చేయాలని కోరుతున్నాను.

ఇక, పంచాయతీ రాజ్య వ్యవస్థను మంచి కట్టుదిట్టంగా నడిపితే ప్రజలలో మంచి అభిప్రాయం కలగటానికి, గ్రామాలలో మంచి వాతావరణం ఏర్పడటానికి అవకాశాలు వున్నాయి. ఎన్నికలలో ప్రజలు పాల్గొనే విధానం చూసినా, అధికారం అంటే ప్రజలలో వున్న ఆకాంక్ష చూసినా వారిలో చాలా చైతన్యం వచ్చినట్లు కన్పిస్తుంది. కాని వారి చైతన్యానికి తోడుగా గ్రామ వ్యవహారాలలో వారికి సరైన సలహాలు ఇచ్చేవారు కావాలి. బ్లాకు మొత్తంకు పంచాయతీ ఎక్స్‌టెన్షన్ ఆఫీసర్ వున్నారు. ఆయన సిబ్బంది పంచాయతీ వ్యవహారాలను తీర్చిదిద్దగలిగిన సంఖ్యతోలేదు కనుక వారి సంఖ్యను పెంచవలసిన అవసరంవుందని మనవిచేస్తున్నాను. అట్లా పెంచి పంచాయతీ కమిటీలకు వారు తోడ్పడేటట్లుగా చేస్తే పంచాయతీలు సక్రమంగా పనిచేయటానికి అవకాశం వుంటుంది. పంచాయతీ వారు ఏవైనా పొరబాట్లు చేస్తూవుంటే వాటిని సరిదిద్దటానికి, వ్యవహారాలను చెకప్ చేయటానికి వీలుంటుంది కనుక అలాంటి చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతూ సెలవుతీసుకొంటున్నాను.

श्री रामचन्द्रराव देशपांडे (नारायणखेड):– अध्यक्ष महोदय। मैं आज पंचायतराज के संबंध में कुछ बातें कहना चाहता हूँ। अभी श्री तेन्नेटी विश्वनाथमजी ने भी कुछ बातें कहीं। मैं सबसे पहले यह बात कहूँगा कि दूसरे पक्ष से जो बातें हाउस के सामने आती हैं माननीय मंत्रीजी उनको ध्यान में रखें। यदि वह ऐसा न करें और केवल यह समझें कि यह अपोजीशन से आयी हुई बातें हैं तो आपका यह पचायतराज पंचायतराज नहीं रहेगा बल्कि एक पोलिटिकल तमाशा होकर रह जायगा।

अपनी इस भावना को प्रकट करने के बाद मैं थोडी-सी सूचनाएँ सभा के सामने रखना आवश्यक समझता हूँ ताकि पंचायतराज वास्तविक पचायतराज हो और वह पोलिटिकल तमाशा न बने। जैसा कि अभी श्री तेन्नेटी विश्वनाथम साहब ने कहा हमारा पंचायतराज पंचायत समिति, जिला परिषद और विलेज पंचायत यह सब मिलकर पंचायतराज की भावना है। लेकिन इनमें अधिकतर राजकरण आजाने का परिणाम यह हो गया है कि आज पंचायत समितियाँ और विलेज पंचायत्स ठीक तौर पर काम नहीं कर रही हैं बल्कि वे एक पोलिटिकल अखाडा और कांग्रेस कमेटियों की एक शकल बन गई हैं। फर्क केवल इतना है कि कांग्रेस कमेटी एक खानगी संस्था है और यहां पबलिक का पैसा खर्च होता है और पबलिक एक्सचेकर पर बार पडता है। आपको उदाहरण बतलाऊँ कि वहां किस प्रकार राजकरण काम कर रहा है। मुझे बडे आनन्द से यह कहना पडता है कि मंत्री महोदय ने भी इस बात को मान लिया है कि डिस्ट्रिक्ट सेलेक्शन कमेटी में बहुत-सी धांदलियां हैं। इस संबंध में बहुत से रिप्रेजेनटेशन भी किये गये हैं जो मैं समझता हूँ कि मंत्री महोदय के पास पहुँचे होंगे। आज हालत यह है कि डिस्ट्रिक्ट सेलेक्शन कमेटी की ओर से कोई सेलेक्शन नहीं होता। पंचायत समितियां ही खुद अपनी जगह सेलेक्शन कर लेती है। और उनके अपाइंटमेंट भी हो जाते हैं। जब डिस्ट्रिक्ट सेलेक्शन कमेटी के केनडीडेट वहां पहुँचते हैं तो पंचायत समिति उनको लेने के लिये तैयार नहीं होती और उनसे यह कह दिया जाता है कि हमारे पास जगह नहीं या उनको कोई और वजह बतला दी जाती है। इस प्रकार सेलेक्शन और अपाइंटमेंट्स में बहुत-सी धांदलियां चल रही हैं और उनमें काफी राजकरण काम कर रहा है। मैं आपको उदाहरण बतलाऊँ हमारे पास जो नान-तेलगू-नोइंग, उर्दू-नोइंग टीचर्स् थे उनको एक स्कीम के तहत ट्रेनिंग दिलाते समय उनसे यह बांड लिया गया कि वे पांच साल तक गवर्नमेंट के पास काम करेंगे और कहीं

बाहर नहीं जायेंगे। इस शर्त पर उन पर पैसा खर्च किया गया और उनको ट्रेनिंग दी गई। डिस्ट्रिक्ट सेलेक्शन कमेटी ने उनको सेलेक्ट किया था और अब पंचायत समिति उनको लेने के लिये तैयार नहीं होती। समिति ने जिनको सेलेक्ट किया था उनको ले लिया गया। जब गवर्नमेंट के सामने यह चीज लाई गई तो उनसे आंख पोंछने जैसा ट्रीटमेंट किया गया। इन तमाम चीजों को देखने से ऐसा मालूम होता है समितियों का व्यवहार ऐसा ही होकर रह गया है जिसको तेलगु में समती व्यवहार कहा जाता है। यदि इस ओर ध्यान दिया जाये तो ठीक होगा। पंचायत समिति का अध्यक्ष जिस केनडीडेट को चाहता है उसको सेलेक्ट किया जाता है। डिस्ट्रिक्ट सेलेक्शन कमेटी की लिस्ट को देखा भी नहीं जाता।

यही नहीं बल्कि ट्रांस्फर आफ टीचर्स एंड परसनल्स में भी राजकरण काम करता है। पंचायत समिति केवल अपनी पार्टी से संबन्ध रखने वालों को अपने पास रखना चाहती है। और जब कभी कोई मामूली सा भी संदेह होजाता है कि कोई आदमी अधिकारी पार्टी से संबंध नहीं रखता या किसी दूसरी पार्टी से उसका ज़रा सा भी ताल्लुक है तो उसका ट्रान्सफर कर दिया जाता है। गवर्नमेंट को एडमिनिस्ट्रेटिव ग्राऊंड पर तबादले करन का अधिकार तो है लेकिन आप विचार कीजिये कि इस तरह से तबादले करने का परिणाम क्या हो रहा है। इन का परिणाम यह होता है कि बच्चों की पढ़ाई खराब होती है। आप सोचिये कि इस तरह से पंचायत राज को अधिकार देने का लाभ क्या होगा।

इसके बाद मैं यह बतलाऊँगा कि वर्क्स की मंजूरी में किस प्रकार राजकरण काम कर रहा है। अध्यक्ष महोदय। आपको मालूम है कि हमार राज आजकल एलेकशन का राज होकर रह गया है। पंचायत समितीज़, जिला परिषद, ग़रज़ विलेज में हर लेवल पर चुनाव होते हैं। एलकशन में लोग एक दूसरे के खिलाफ लड़ते हैं। कोई हारता है और कोई जीतता है। यह स्वभाविक है। लेकिन खेद की बात है कि हारा हुआ व्यक्ति कोई अच्छा काम भी सुझाये तो उसकी मंजूरी नहीं दीजाती। जीतने वाली पार्टी यह समझती है कि दूसरी जानिब से कोई काम आये तो उसको न लिया जाना चाहिये। या उसको पूरा करने की जरूरत ही नहीं है। इसके कारण पंचायत राज में रचनात्मक कार्य नहीं हो रहे हैं। मैं आपको इसका उदाहरण बतलाता हूँ। मेदक ज़िला परिषद में बहुत से ब्लाक्स हैं। इनमें आम तौर

पर यह भावना पाई जाती है कि केवल चार ही ब्लाक्स यानी ज़हीराबाद, रामायमपेट, नारायणखेड और कोई एक और इन ही चार ब्लाक्स में काम होता है। इन के सिवा किसी और ब्लाक में कोई काम नहीं होता। यह राजकरण के सिवा कुछ और नहीं है। मुझे चूकि स्पेसिफिक बातें कहना है मैं परसनली कुछ न कहूँगा। मेरे नियोजिकवर्ग नारायणखेड में काँग्रेस का एक उम्मीदवार था और स्वतंत्र पार्टी की ओर से मैं खड़ा हुआ था। इत्तेफाक की बात है कि काँग्रेस का उम्मीदवार जीतकर नहीं आया और स्वतंत्र पार्टी से मैं जीत गया। वहां कंगटी नाम के एक ग्राम में हरिजनों के लिये पीने के लिये पानी का कोई प्रबन्ध नहीं है। और वहां बाओलियाँ बनाना आवश्यक है। लेकिन केवल इस लिये कि कंगटी के लोगों ने काँग्रेस को व्होट नही दिये इस लिये वहाँ बाओली नहीं बनाई जाती। कल्लेर में ज़िला परिषद की ओर से मिडिल स्कूल चल रहा है। उनमे अध्यापकों की कमी है। लेकिन उनका प्रबन्ध नहीं किया जाता। और जब कुछ कहा जाये तो उन लोगों से कहा जाता है कि आप स्वतंत्र पार्टी के लोगों से पूछिये। यदि इस प्रकार पंचायत राज मे राजकरण की भावना आजाये तो मैं समझता हूँ कि हम कुछ भी नहीं कर सकेंगे। इस भावना को निकालना ज़रूरी है। इसी राजकरण का परिणाम यह है कि पंचायतराज में जो डेमोक्रेटिक स्पिरिट होना चाहिये, वह नहीं है। और आज हकीकत में हर एक आदमी महसूस करने लगा है कि Democracy is only at the top and dictatorship at the bottom.

इसके साथ ही साथ मैं यह भी कहूँगा कि हमारे पास जो पंचायत समितीज़ एंड ज़िला परिषद एक्ट पास हुआ है उसमें भी राजकीय हेतु के सिवा कुछ नहीं है। यह ठीक बात है कि एम. एल. एज़ और एम. पीज़ अधिकार पद पर न होना चाहिये। लेकिन इसके साथ ही यह भी निर्णय लिया जाता है कि वे १९६४ तक वैसे ही रखे जायेंगे। यह भी राजकीय हेतु के सिवा कुछ नहीं है। मैं पूछना चाहता हूँ क्या कारण है कि उनको इस प्रकार एक्सटेनशन दिया जाये ताकि वे अपने अधिकारों का उपयोग राजकीय हेतु की दृष्टि से कर सकें। और अधिकार पद्वी पर ज्यादा से ज्यादा दिनों तक जमे रहें और इस तरह से उन्हें अपने अधिकार को जमाने का अधिकाधिक अवसर मिल सके।

अब मैं विलेज पंचायत के संबन्ध में थोडी सी चीज़ें बतलाना चाहता हूँ कि वहाँ किस प्रकार काम चल रहा है। इसमें संदेह नहीं कि

पंचायत इंस्पेकटर्स हैं, डिस्ट्रिक्ट पंचायत आफीसर्स हैं। समझ में नहीं आता कि वे क्या कर रहे हैं। क्योंकि पंचायत कमेटियों में हिसाबात बराबर नहीं रखे जाते। पैसा खा लिया जाता है। मिस-अप्रोप्रियेशन होते हैं। कई प्रकार धान्दलियाँ होती हैं लेकिन उनको देखनेवाला कोई नहीं है। मालूम नहीं क्या एडमिनिस्ट्रेशन है। गाँव वाले चाहते हैं कि उनमें तबदीली हो। लेकिन वे एक्ट की वजह से मजबूर हैं। उन्हें १९६४ तक खामोश रहना पडता है। इसलिये यह भावना आम हो गई है कि :

"The ruling party is, through the medium of democratic decentralisation, utilising power and resources of the administration to strengthen itself to be elected to power over and over again."

इस भावना को दूर करने की आवश्यकता है। बहुत से ऐसी पंचायत कमेटियाँ हैं जो ठीक तौर पर काम नहीं करतीं। हिसाबात में धान्दलियाँ होती है लेकिन उनके पीछे राजकीय हेतु काम करता है। और यह विचार काम करता है कि हमारी पार्टी का पावर चलता रहे...

डा. एम. चेन्ना रेड्डी : स्पीकर सर। मैं चाहता हूँ कि आनरेबल मेम्बर कोई स्पेसिफिक केसेस लायें। बजाये इसके यह कहना कि हिसाबात ठीक नही है, हम १९६४ तक कुछ नहीं कर सकते, हमको कुछ करने की गुंजाईश नही है, मैं नहीं समझता कि यह कोई मुनासिब बात है। क्योंकि एक्ट में वाजाबता व्होट आफ नो कानफिडेंस का प्राविजन है। अगर कोई केसेस हों तो वह गाऊं का नाम देसकते हैं। वरना सिर्फ इस तरह से एतेराज करना मैं समझता हूँ कि अपने दिल के गुस्से को बाहेर निकालने के सिवा कुछ नहीं है।

श्री रामचन्द्रराव देशपांडे : मैं उदाहरण भी आपके सामने लासकता हूँ। मैं ने इससे पहले भी माननीय मंत्रीजी के इल्म में यह बाते आयी हैं। लेकिन अब हाउस के सामने भी यह बातें लाता हूँ। एक्ट मे नो कानफिडस का प्राविजन है। हमारे पास हनमन्तरावपेट, सजीवनरावपेट और माधवार इन तीन जगहों पर नो कानफीडेंस मोशन भी पास हो चुके। इत्तला भी देदी गई। और यह लिखा गया कि फौरी तौर पर एलेक्शन होने चाहिये। तहसीलदार और आर. डी. ओ. के पास रिप्रेजेनटेशन भी किया गया। इसको दो तीन महीने हो गये। यह तमाम धान्दलियाँ चलती है। इस बारे में पंचायत

कमिश्नर के पास भी दरखास्त पहुँच चुकी है। बोरगी औराद और चौकन पल्ली की पंचायत कमेटियो के सिलसिले में आज भी यह मांग है कि उनके हिसाबात की जांच पडताल की जाये। लेकिन कुछ नहीं किया जाता। मैं एक और उदाहरण बतलाऊँगा। अन्दोल ताल्लुके में एक औरत के नाम पर साढे सात सौ रुपये सबसीडी मंजूर की गई। इसके बाद बाइस प्रेसीडेंट साहब किसी एक फरजी औरत को खड़ा करके उसकी दस्तखत लेकर उसको पैसा दिलाते हैं। यह केस कोर्ट में जाता है तो बलराम रेड्डी साहब सम्माननीय मंत्री स्टे आर्डर भिजवाते हैं। यह और बात है कि कोर्ट उसको विथड्रा करने के लिये तैयार नही होता। यह स्पेसिफिक केसेस हैं। इन पर विचार होना चाहिये।

इसके बाद में रूरल ड्रिंकिंग वाटर सप्लाई स्कीम के बारे में कुछ कहूँगा। खुशी की बात है कि स्कीम में इस तरह से बतलाया गया है:

Government have decided that before the end of the Third Plan, all villages in the State should be provided with drinking water facilities.

मैं इसके लिये गवर्नमेंट को धन्यवाद देता हूँ। केटगरी १ में यह बतलाया गया है कि:

Category (1)–villages which have no drinking water facilities at all and require such facilities immediately — हमारे पास बहुत से ग्रामों में हार्ड राक होने की वजह से बाओलियाँ बहुत गहरे खोदना पडता है। वहाँ पानी नहीं है। वहाँ के लोगों ने कान्ट्रिब्युशन भी जमा करके दिया लेकिन वहाँ पाँच साल से बाओलियाँ नहीं बनीं और वहाँ अब हालत यह है कि बेचारे गाँव वालों को दूरदूर से पानी लाने तक आँखों में पानी आजाता है। इस रिपोर्ट में यह बताया गया है कि:

"Government have also sanctioned special equipment of 40 power drilling sets and 8 air compressors where hard rock is met with for excavation levels."

इरक पल्ली और एनक पल्ली के लोगों ने जिला परिषद को १५०० रुपये डोनेशन दिया। कलेक्टर के इल्म में भी यह बात लायी गई। लेकिन आज तक कुछ नही होता। इस ओर जल्द से जल्द ध्यान देना चाहिए।

मै एक और बात कहना चाहता हूँ। रिपोर्ट में कहा गया है कि हमने रबी और खरीफ के लिये पंचायत समितियों और जिला परिषद को कुछ एलाटमेंट किया है ताकि इससे लोगों को उत्तेजना मिले। लेकिन आप देखिये कि इसका उपयोग किस प्रकार हो रहा है। मैं आपको उदाहरण बतलाऊँगा। फरवरी ६, ७ तारीख को मै मेदक की मिरजापूर पंचायत समिति में गया था। वहां कलेक्टर जिला और दूसरे अधिकारियों के सामने यह समस्या आयी कि रबी की फसलें तकरीबन तैयार हैं। चना और जवार तैयार होने को है। लेकिन रबी कमपेन के लिये जो रक़म मंजूर हुई उसका उपयोग नहीं हुआ। कुछ जगहों पर जो जवार और गेहूँ के बीजों की जो सबसीडी दी गई वह बीज डिफेक्टयू थे। एगरिकलचर असिस्टेंट ने बताया था कि रस्ट रेजिसटिंग सीड दिया गया था लेकिन उसी पर ताम्बूरा गिरा। यह चीज मे आपके इल्म में लाना चाहता हूँ। यदि यह हाल हो तो इस केमपेन का क्या उपयोग होगा इसकी ओर ध्यान देना चाहिये।

एक और बात मै यह कहूँगा कि सबसीडी की जो रक़म दी जाती है वह मल्टीपलस आफ लेंड रेवेन्यु के हिसाब से गरीबों को दीजाती है। इसका परिणाम यह हो रहा है कि उन गरीब लोगों को पैसा नहीं मिल रहा है। इसकी बजाये में मुनासिब समझता हूँ कि कोर्ट फीस की तरह से जमीन का मारकेट व्याल्यु किया जाकर उसके हिसाब से सबसीडी दी जाये तो कुछ गरीबों की मदद हो सकेगी।

డాక్టర్ టి. వి. యస్. చలపతిరావు : అధ్యక్షా! మన గ్రామసీమలను దివ్యసీమలుగా, దేదీప్యమైన జ్యోతులుగా తయారు చేయుటకు దాదాపు పది సంవత్సరాలక్రిందట కమ్యూనిటి డెవలప్‌మెంటు స్కీమును ప్రారంభించాం. దానితో అనాది కాలంనాడు మన దేశంలో ఉన్న పంచాయితీ రాజ్యాన్ని మూడు సంవత్సరాల క్రితం మిళితం చేయడం జరిగింది. భారత యూనియన్ మొత్తంలో దానిని ఆంధ్రప్రదేశ్ మొట్టమొదటగా రూపొందించి అమలు జరిపినందుకు మన ముఖ్యమంత్రి నీలం సంజీవ రెడ్డిగారికి; ఎంతో ఉత్సాహంతో అమలు జరుపుతున్న డాక్టర్ చెన్నారెడ్డిగారికి అభివంద నలు తెలుపుతున్నాను. ఇంతవరకు 22 కోట్ల 75 లక్షలు ఖర్చు ఐనట్లు మంత్రిగారు సెల విచ్చారు. 1962 మార్చి నాటికి దాదాపు నాలుగువేల గ్రామాలలో విద్యుద్దీపాలు రావడం జరిగింది. ఐతే ఆ విద్యుద్దీపాల నిర్వహణాధికారం పంచాయితీలకు లేదు. అనేక గ్రామాలలో వీధులలో లైట్ల స్తంభాలుంటాయిగాని లైట్లు వెలగవు. అందుకు కారణ మేమిటని అడిగితే ఆఫీసరుకు తెలియపరిచాము; stores‌లో bulbs లేవని అంటు న్నారు. వికేంద్రీకరణ సిద్ధాంతంక్రింద అమలు జరుగుతున్న పంచాయత్‌రాజ్‌లో వీధు లలో లైట్లుపోతే బల్బులు పెట్టుకొనే అధికారం పంచాయితీలకు లేకుండాపోవడం వాంఛ నీయం కాదు. ఈ విషయం గురించి ఆలోచించాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. ప్రభు త్వం అధికాహారోత్పత్తికి top priority ఇస్తున్నామంటున్నారు. ఇప్పటి జనాభా పెరుగుదల ప్రకారం, ఐదురెట్లు ఆహార ధాన్య ఉత్పత్తి పెరిగితేగాని అవసరాలను meet అవ్వలేమని చెప్పుతున్నారు. ఆ మేరకు ఆహారోత్పత్తి పెరుగుతున్నదని చెప్పలేక పోయినా మొత్తానికి పెరుగుతున్నదని మాత్రం ఒప్పుకోవలసి ఉంటుంది. ఐతే ఇప్పుడు అధికంగా పండించిన ధాన్యానికి గాని, ఇంతకు ముందు పండుతున్న ధాన్యానికిగాని అమ్ముకొనుటకు రైతుకు తగిన మార్కెటింగు అవకాశాలు కల్పించలేదు. మార్కెటింగు పోర్టుఫోలియో ఈ మంత్రిగారిది కాదనవచ్చు. కాని ఈ రెండు in seperable. ఎరు వుల పంపకం విషయంలో కూడ ఈ సభలోను, బయటాకూట ఎంతో తీవ్రమైన విమర్శ వినవస్తున్నది. ఈ రెండు లోపాలు పోవాలంటే ప్రకాశం పంతులుగారు మద్రాసు రాష్ట్రంలో ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు ప్రారంభించిన Co-operative Producer Cum Consumer societies ఏ కారణం చేతనో రద్దయి పోయింది. అధికోత్ప త్తిని సాధించే రైతుకు సరియైన ఎరువుల సప్లయి చేసే agency లేదు. రైతుకు తగిన మార్కెటింగు వసతులు లేనందున మిల్లర్ల దగ్గరకు వెళ్ళి అమ్ముకుంటున్నందున ఈ సంవ త్సరం పోయిన సంవత్సరంతో పోల్చిచూచిన 4, 5 రూపాయిల తేడా కనుపిస్తున్నది.

అదికూడా ఏ ఒకటవతేదీనో సరుకులువేస్తే 10వ తేదీవరకో లేక నెలాఖరువరకో రైతు కనిపెట్టుకొని ఉండవలసివస్తోంది. రైతు తనఅవసరాలను తీర్చుకొనేందుకు seperate‌గా ఒక agency వుంటే రైతుకు ఉత్సాహముకలుగుతుంది, అందుచేత post extension block‌లో నైనా (మనకు 33 వున్నాయి) యీ సహకార సంఘాలు (Producer Cum. Consumer cooperative societies)ను స్థాపించేటట్లు

యిచ్చే యీ లోపము తీరిపోతుందని నేను ముఖ్యంగా మంత్రి చెన్నారెడ్డిగారికి మనవి చేస్తున్నాను. అసలు చట్టం రూపొందించటంలోనే కొంత లోపం స్పష్టంగా కనబడుతోంది శ్రీ వాసుదేవరావుగారు కూడా అదే చెప్పారు. బహుశా మద్రాసు కార్పొరేషను వారు బ్రిటిష్ వారి హయాంలోనో చేసిన చట్ట నిబంధనలను మన ప్రభుత్వం కూడా carbon copy చెయ్యలేకపోయినా కొంతవరకు యీ చట్టంలో రూపొందించిందని మీకు స్పష్టముగా కనబడుతూనే వుంది అందుచేతనే శ్రీ చెన్నారెడ్డి గారు చెప్పారు ఈ చట్టంలోని నిబంధనలు standing committee సభ్యులకే తప్ప యింకెవరికి ఎక్కువగా తెలియదు అని చెప్పారు. అది యదార్థమేనని నా అనుభవంతోకూడా మనవి చేస్తున్నాను. అందులో clause (3) లో (ఆబ్కుకు రంబంధించిన చాకితో) స్థలంత్ర సభ్యులలో వుండేందుకు అవకాశం లేదు. అంటా దానికే ఉన్నట్లు కనిపిస్తుంది. జిల్లాపరిషత్తు సమావేశాలకు రమ్మని యింతకట్ట agenda పంపిస్తారు. 2 రోజులు మీటింగు జరుగుతుంది. గాని అందులో ఏమీవుండదు. ఒక్కరోజులో పూర్తిచేసేసి మమ్మల్ని వదలివేయండని మాబోటి సభ్యులు చెప్పుతున్నాంకూడా. Theoretical గా యిది పవిధంగా వర్ణింపబడుతున్నప్పటికీ practical దృష్టిలో ఆశయాలకుతగ్గట్టుగా పని చేయడంలేదని నేను అనుభవపూర్వకంగా మనవి చేస్తున్నాను. సాధ్యమైనంతవరకు activeగా పార్టిసిపేట్ చేసేవారికి అధికారాలు యిచ్చేవిధంగా యీ చట్టాన్ని రూపొందిస్తే కొంత ప్రయోజనం కనుపించేది. అనేక కమిటీల యితర రాష్ట్రాలలోనూ మన రాష్ట్రంలోనూ చేయవచ్చును. ఆ కమిటీల రిపోర్టులనుబట్టి మనం guide కావలసిన అవసరము లేదు. అందుచేత యీ చట్టనిర్మాణంలోనే కొంతవుందని మరొకసారి మనవి చేస్తున్నాను. అధ్యక్షా నేను ప్రారంభించి ఒక్క నిముషమే అయిందనుకుంటాను అప్పుడే గంట కొట్టారు. డాక్టరు చెన్నారెడ్డిగారు గంభీర ఉపన్యాసం చేశారు. చాలా గంభీర ఉపన్యాసమని మరొకసారి చెప్పుతున్నాను. కాని వారు అత్యవసర విషయాలు కొన్నింటినిగురించి ఎత్తుకోలేదని అనుకుంటున్నాను. ఇంకొక ప్రధానము అయిన అంశము యీ house దృష్టికి తీసుకొని రాదల్చుకున్నాను. పంచాయత్ బోర్డు సమితి అధ్యక్షుణ్ణి, క్లర్కు బ్రైబు తెంటును, municipal chairman ను remove చేసే అధికారము బ్రిటిష్ కాలంలో తీసుకొన్నారు. దానిని మన ప్రభుత్వం యింకా ఎందుకు కొనసాగుతువున్నదో అర్థం కాలేదు. పంచాయతీబోర్డు అధ్యక్షుడుగాని సమితి అధ్యక్షుడుగాని తన అధికారమును దుర్వినియోగపరుస్తున్నట్లు (అసలు అధికారాలే లేవు) తెలిస్తే సమితి సభ్యులు ఆ విషయాన్ని పరిశీలించాలి గాని majority వున్నంతవరకు అతనిని ఏదో సాకుతో తొలగించే అధికారము stateకు వుండరాదు. ప్రతిసారి state interference వలన అది State Governmentలో ఒక శాఖగా మాత్రం పనిచేస్తున్నదని అనుకోవలసి వస్తుందని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఒకవేళ డబ్బు అపహరణలాంటిది ఏదైనాజరిగితె అతనిపై charge sheet పెట్టి prosecute చేయవచ్చును. కోర్టుతీర్పుకు అతడు బద్ధుడౌతాడు. అంతేగాని majorityతో ఎన్నుకోబడిన వారిని కుంటిసాకులుచెప్పి

remove చేయడం మంచిదికాదు. ఆ వర్గానికి స్వస్తి చెప్పాలని తమరిద్వారా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. మరొక విషయము. Andhra Pradesh కమ్యూనిటీ డెవలప్ మెంటుపై 61-62 సం.ల రిపోర్టులో (4) మాటలు చెప్పబడింది. అందులో (c)లో "Panchayatraj institutions had been unable to inspire confidence in the people particularly in the working classses of the people and by actually of ignoring them" అనివున్నది. మంత్రి చెన్నారెడ్డిగారు యీ విషయం గురించి తమ గంభీరోపన్యాసంలో కొంత ఆయిన ప్రస్తావించి సభ్యులకు అందచేస్తారని అనుకున్నాము. నాకు తెలిసినంతవరకు యీ clause (c)లో పంచాయితీరాజ్ గ్రామ levelలో వచ్చిందని అనుకోడానికి వీలు లేదు. Working classలో నూటికి 60మంది వున్నారు. ఈ నూతన రాజ్ వలన వారికి ఏవిధమైన ఉత్సాహము కలుగలేదని చెప్పడం అతిశయోక్తికాదు వారి ఆర్థికస్థితి బాగుచేయడానికి మనం చేస్తున్నది ఏమిటి? వారికి కుట్టు మిషన్లు యిచ్చామన్నారు. Industries Department వారి నిర్వచనం ప్రకారం కుట్టుమిషన్ industry ఎట్లా అవుతుందో నాకు అర్థం కాలేదు.కోడిపెట్టెలు యిచ్చినంతమాత్రమున అది auxiliary to the income తప్ప దానివల్ల బ్రతకడం చాలా కష్టము. అయినప్పటికీ clause (c)లో when the panchayatraj can inspire confidence అని వ్రాసివుందికాని మన 10 ఏండ్ల అనుభవం ప్రకారం అటువంటిది ఏమి జరుగలేదని చెప్పడానికి విచారిస్తున్నాను. ఈ విషయంలో నేను ఒకటి మనవి చేయదలచుకున్నాను. Professor Lasky ఇలా అన్నారు: "Political power must be accompanied virtually by economic power, otherwise economic power is bound to be hand maid of the political power." గాని మనకు ఆదరములో ఏమి కనబడుతున్నదో మీ కందరికిని తెలుసును. మన చెన్నారెడ్డిగారు ప్రతిభావంతులు, ఉత్సాహవంతులు. పల్లెలలో identify అయి ఉటువంటి వ్యక్తి వారి దృష్టి రానున్న యీ రెండు సంవత్సరాలలోనూ యీ లోపాలపై పరిసరించి యీ లోపాలను తొలగించే ప్రయత్నం చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

శ్రీ పి. శేషావతారము (నరసాపురం) : అధ్యక్షా, యీ సమగ్రాభివృద్ధి ప్లానింగుశాఖకు సంబంధించినటువంటి 25 వ నెంబరు డిమాండును (రూపాయలు 5 కోట్లు 96 లక్షలు) నేను సంపూర్ణంగా బలపరుస్తున్నాను. దానియొక్క ఆశయాలు సర్వోత్కృష్టమైనవని ప్రతి ఒక్కరు చెప్పుకుంటారు. అయితే వాటిని ఆచరణలోకి తీసుకొచ్చేటప్పుడు వచ్చేటటువంటి చిక్కులను ఎదుర్కొనడంలోనే దానియొక్క విజయసాధన ఆధారపడి వున్నది. అటువంటి పరిస్థితులలో దానిని నిర్మొహమాటమైనటువంటి చొరవతో నాయకత్వం వహించి ఆ కార్యక్రమాలను నిర్వహించవలసి వుంది దానికి డా. చెన్నారెడ్డిగారియొక్క చొరవ చాలా అనుకూలమైనదని భావించే వారితో నేను ప్రథమునను. ఈ పరిణామిక యొక్క కార్యక్రమాలను నిర్వహించడంలో ఒకపార్టీని

విస్మరించడం జరిగిందని కొంతమంది మిత్రులు చెప్పారు. మన దేశమువై దండెత్తిన చైనా కమ్యూనిస్టులతో భావసంబంధం కలిగి వారికి ఆపుతైన ఏమ్యూనిస్టుపార్టీని విస్మరించడం జరిగిన మాట వాస్తవము. యుద్ధరంగంలోనికి వెళ్ళుతున్న సైన్యాధిపతులుగా ధళాధిపతులుగా అనుమానంతో కూడుకున్నవారిని వేయడం ఎంత సమంజసంగా పుంటుందో మీరే ఆలోచించాలి.

అందుచేత అనుమానిస్తులైన సేనాధిపతులకు ధళాధిపతులకు యుద్ధరంగంలో లేదా అభివృద్ధిరంగంలో స్థానం కల్పించబడదేదు. నమ్ముకున్నందువల్ల మనం సాఫల్యం సిద్ధిస్తుందనే నమ్మకం కలుగుతుందో అట్టివారికే నాయకత్వం యిచ్చి కార్య క్రమాలను ముందుకు నడిపించడం సమంజసంగా ఉచితంగా వుంటుంది నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఈపంచాయతీ రాజ్ సఫలం కావడానికి వాటికాళ్లపై అవి నిలబడగలగాలి అన్న విషయం మనకందరకు తెలుసు. అంటే stage (3) దాటినతరువాత వాటి కాళ్ళపై అవి నిలబడగలవు అని చెప్పుకోవాలి. ఇప్పుడు యీ stage (3) లో యిచ్చిన బ్లాకులు ఎంతవరకు స్వయంపోషకంగా వున్నాయన్న సంగతి పరిశీలించుకుంటే మనకు సమాధానం తృప్తికరంగా వుండదు. దీనికి అనేక కారణాలు వున్నాయి. నేను ముఖ్యముగా ఒకటి రెండు సంఘటనలు తమకు మనవి చేస్తున్నాను.

ఎందుచేత మనం ఏ నాయకత్వం అయితే పంచాయితీ సమితుల్లోనూ జిల్లా పరిషత్తుల్లోనూ నిర్వహిస్తున్నారో ఆ నాయకత్వంలో లోటుపాట్లు ఉండుటచేతనే ఈ కార్యక్రమం ఈవిధంగా ఉండుటకు కారణమని మనవి చేస్తున్నాను. ఉదాహరణకు పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా నర్సాపురం తాలూకా, పాలకొల్లులో ఒక పంచదార ఫ్యాక్టరీకి ప్రభుత్వం సుమారు 2 లక్షల 30 వేల రూపాయలు సెస్సు కేటాయిస్తే, ఆ ఫ్యాక్టరీ తీసుకొనేప్పటికి రోడ్లకొరకు sanction చేయబడింది. అని మాత్రమే ప్రత్యేకంగా circular యిచ్చారు. అయితే ఈ ఫ్యాక్టరీకి దెరకు సప్లయిచేసే రోడ్లు ఫలానా ఫలానా అని recommend చేస్తూ జిల్లా పరిషత్తుకు యిచ్చారు. కాని జిల్లా పరిషత్తు నెం. 1 Standing Committee వారి recommendation లేకుండానే పంపించడం జరిగింది. G. O. లోనే ఫలానా రోడ్లు అని నిర్దేశించడం జరిగింది. నిర్ణయించిన రోడ్లుకూడా హరిజన పేటలోనూ, రైల్వే స్టేషనుదగ్గర ఊళ్ళో ఉన్నటు వంటి చిన్నచిన్నరోడ్లను ఏర్పాటు చేయడం అని ప్రభుత్వ జి. ఓ. లో వుంది. అవి పంచదార ఫ్యాక్టరీకి ఉపయోగం లేకటువంటివని స్పష్టముగా తెలుస్తోంది. అయినప్పటికీ జిల్లాపరిషత్తు రికమెండేషను లేకుండానే ఈరోడ్లను నిర్దేశించడం న్యాయంగా కనిపించడంలేదు. అంతేగాక రోడ్లు వచ్చినతరువాత కూడా ఆఫీసరు చెయ్యబెట్టూ ఈ 2 లక్షల 30 వేల రూపాయలు commitments కే కాకుండా వచ్చే 3 సంవత్సరాల్లో sugar premises ఏమైనా ఉన్నాయి అంటే వాటన్నింటికి కావాల్సిన

Commitments ఎక్కడ అయితే చెరకు వుంటుందో అక్కడ, (బి) షెడ్యూల్సు భూములు ఉన్నాయో, (ఎ) షెడ్యూల్సు లేవో అక్కడ వాటిని నిర్మించాలి. అంటే అర్థం చెరకు నష్ట యిచేయడంగాని పండించడంగాని లేనిచోట్ల రోడ్లు నిర్మించరాదు. ఇంకోపడులక్షలచిల్లర మొత్తం commitments అంతా జిల్లాపరిషత్తు Finance Committe No. 5 వారు ఇచ్చారు. ఇది అక్రమమని, చట్ట విరుద్ధమని మంత్రి గారు కూడా మనవిచేయడం జరిగింది. కాని దానిమీద యింతవరకూ సక్రమమైన చర్య ఏవిధంగా తీసుకోబడలేదు. అన్యాయమని తెలిపినప్పటికీ దానిని క్రమంగిచేయడం జరిగింది. దానికి కారణం ఏమిటో వారు చెప్పాలి కాని నేను చెప్పడానికి వీలుకాని విషయం. Sugar farctoryకి చెరకు పండించే చోట్ల రోడ్డులేకపోతే వాళ్ళు ఎట్లా పండించ గలుగుతారు. ఉత్సాహం ఎట్లా కలుగుతుంది? చెరకును ఉత్పత్తి చేయ లేదని విమర్శించి ప్రయోజనం లేదు. కనక మనం చేసుకునేటటువంటి పనులయొక్క సక్రమ నిర్వహణనుబట్టి ప్రజల ఉత్సాహం ఆధారపడి వుంటుంది. ఉత్సాహం ఉన్నప్పుడే అధికోత్పత్తి జరుగుతుందని మనవి చేయుచున్నాను. అదేవిధంగా నర్సాపురం మొగల్తూరు రోడ్డులో తూర్పు తాళ్ళ 3, 4 మైళ్ళ పొడవు వుంది, ఆరోడ్డుకి ఒకలక్షా వలభై వేల రూపాయలు sanction చేయవలసిందని ప్రభుత్వాన్ని మేమందరమూ కోరాము. అది చాలా ఉపయోగకరమైన రోడ్డు. చాలా back ward villages తో కూడుకున్నటువంటిది. ఇంతవరకూ ఈరోడ్డు sanction కాలేదు. కాని కావాల్సినచోట్ల రోడ్లు లేవు. ఉండనక్కర లేనిచోట్ల వుంటున్నాయి. ఇది ఆలోచించాల్సిన విషయమని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

రెండుబ్లాకులు కలిపి ఒకటిచేసే పద్ధతివుంది. ఒక నియోజక వర్గానికి ఒక బ్లాకును ఏర్పాటుచేస్తే బాగుంటుందని నా ఉద్దేశ్యం. ఉదాహరణకు నర్సాపురంలో రెండుబ్లాకులు వున్నాయి. మూడు నియోజక వర్గాలు ఉన్నాయి. కనుక ఒకబ్లాకు ఖర్చు తగ్గడానికి వీలు అవుతుంది. పరిపాలనా సౌలభ్యం కూడా ఉంటుంది. పది సంవత్సరాల తరువాత మార్పులు వస్తాయి. అనుకుంటే రెండు మూడు గ్రామాలకు తప్ప కోట్లకొలది ప్రజలకు మేలు కలుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

شري سلطان صلاح الدين اويسى -- (پتھرگٹی) مسٹر اسپیکر سر - منسٹر صاحب متعلقہ نے اپنی تقریر میں اسکا حوالہ نہیں دیا کہ کتنی پنچایت سمیتیاں ایسی ہیں جنہوں نے محاصل ادا نہیں کئے ہیں - کیا یہہ ضروری نہیں ہے کہ ایسی پنچایت سمیتیوں کو جو ٹھیک طور پر محاصل وصول نہیں کرسکتی ہیں تحلیل کردیا جائے-یہہ بھی نہیں بتایا گیا کہ کہاں کہاں سے محاصل وصول ہونے باقی ہیں اور انکی وصولی میں کیوں دیر ہورہی ہے -

دوسری چیز جو ہمارے پاس ہورہی ہے وہ—.....

(INIERRUPTION)

کہا گیا کہ انڈسٹریز کیلئے پچاس فیصد لوگوں کو گھٹایا جارہا ہے - میں کہونگا کہ اس تخفیف میں خواتین کی تعداد کو گھٹایا جائے تو مناسب ہے کیونکہ جہاں یہہ ہیں وہاں محض ,,زلف و کاکل،، کی گفتگو ہوتی ہے اسلئے خواتین کی تعداد کو گھٹا دیا جائے تو مناسب ہے - ہمارے پاس بہت سے کام ہیں-ایجوکیشن کے تحت ۱۵ لاکھہ روپیہ رکھے گئے ہیں- نارائن کھیڑ میں ۸۲ کلب ہیں انکو امداد دیگئی ہے - وہاں دس کتب خانے بھی ہیں جو امداد سے محروم ہیں - سیبلا منڈل کے تحت جو سیونگ سوسئیٹیں دئے گئے ہیں وہ ضرور فائدہ

مند ھو سکتے ھیں لیکن اس میں بھی ۲/۳ کی اکثریت کا لزوم رکھا گیا ھے - سادہ اکثریت رکھی جاتی تو کافی تھا - ظاھر ھے کہ دو تہائی اکثریت کا لزوم رکھنا زیادہ مناسب بات نہ ھوگی اس سے اسکا فائدہ محدود ھوجائیگا -

ضلع پریشد کے تعلق سے مجھے یہہ کہنا ھے کہ یہاں کے اسٹینڈنگ کمیٹیوں کی صدارت بھی ضلع پریشد کے صدر کے تفویض کیجائے تو مناسب ھوگا - واقعہ یہہ ھوگا کہ عوام کے ھاتھہ میں جو اقتدار دیا گیا ھے وہ عہدہ داروں کے ذریعہ پھر حکومت کو حاصل ھوجائیگا - اقتدار کا اسطرح دوبارہ لے لینا مناسب نہوگا میں ایک اور امر کی طرف متوجہہ کرنا چاھتا ھوں وہ ھے گروپ بندیوں کے تعلق سے - یہہ بات واضح ھو چکی ھے کہ گروپ بندیاں ھو رھی ھیں اور رقمی امداد دھیں دیجاتی ھے جہاں اپنا گروپ کارفرما ھے - اسوجہہ سے عوام میں ایک ھیجان پیدا ھوچکا ھے - میں کہونگا کہ بودھن کے مسلمانوں نے اسطرح کے خطوط لکھے ھیں کہ کانگریس کے گروپ کا ساتھہ نہ دینے کی وجہہ سے ھمارے حلقے کو رقم نہیں دیگئی اور ھمارے حلقوں میں ترقیاتی کام نہیں کئے گئے - منسٹر صاحب اسطرف توجہہ کریں تو مناسب ھوگا - خاص طور پر میں کہونگا کہ جمیعت العلماء جو کانگریس کی ذیلی جماعت کہلاتی ھے

جا سکتی ہے اوس نے لکھا ہے کہ تمام مسلمانوں کو نما ئندگی نہیں دیگئي ہے جو دیجا ني چاہتے تھے -

(Mr. Speaker in the Chair)

اقلیتوں کے تعلق سے جہاں زبان کا مسئلہ آتا ہے اِسکے بارے میں میں کہونگا کہ ایجوکیشن کمیٹی نے سنہ ۱۹۶۲ع میں طے کیا تھا کہ سنہ ۱۹۵۹ کے اعداد و شمار کي بنیاد پر مدارس کھولے جائیں لیکن آجتک بھي اس پر عمل نہیں ہو رہا ہے - پرائمري ایجوکیشن کے تعلق سے بھی دیکھا جا رہا ہے کہ یہاں ایسی سہولتیں نہیں دیجا رہی ہیں خواہ تعداد کے اعتبار سے سہولت دیجائي ضروري کیوں نہوں - چنانچہ فارن کھیڑہ میں یہي ہوا کہ اردو جاننے والوں کو مشکلات پیش آئیں - سمیتیوں میں نامزدگیت کی بناء پر مختلف غیر قانونی کام ہو رہے ہیں ایسي چیزوں پر توجہہ کیجانی ضروری ہے -

ایک بات اور کہنی ہے وہ یہہ کہ سنّی کے ایم - ایل - ایز کا مسئلہ بھی عجیب ہے - کارپوریشن کا کام ,, کارپریشان ,, بنا ہوا ہے سرپنچ وغیرہ کو جو اختیارات دئے گئے ہیں اوس طرح کارپوریشن میں بھي دینا چاہئے - میں سمجھتا ہوں کہ بہت

سی ایسی چیزیں ہیں جنکی جانب خاص طور پر توجہ کی ضرورت ہے - اسطرف توجہ کیجائے تو زیادہ بہتر ہوگا۔

میں کہونگا کہ جہاں تک گروپ سسٹم کا تعلق ہے اسکو ختم کر دیا جائے تو مناسب ہے۔پنچایت سمیتیوں اور ضلع پریشد کو غیر سیاسی بنانا چاہئے ایسی صورت ہی میں وہ خرابیاں جو موجود ہیں ختم ہو سکتی ہیں - اس سے ہوگا یہہ کہ یہہ کہنے کا موقع نہیں ملیگا کہ ایک قسم سے اپنی جماعت کو مضبوط بنانے کے لئے یہہ طریقہ اختیار کیا گیا ہے - اسی سسٹم کی وجہ سے یہہ بھی کہنے کا موقع ملتا ہے کہ اگر ووٹ نہیں دیا جائے تو تمہارے حلقے میں کام نہیں کیا جائیگا - جس طرف سے بھی اس قسم کی باتیں کیجائیں درست نہیں ہیں - اتنا کہتے ہوئے میں آپکا شکریہ ادا کرتا ہوں کہ آپ نے مجھے وقت دیا —

డాక్టర్ కె. వి. రెడ్డి (కల్వకుర్తి). అధ్యక్షా! ప్రణాళికా మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన budget పై సమర్థిస్తూ నేను కొన్ని సూచనలు చేయదలచినాను. నేడు దేశానికి సంభవించిన క్లిష్ట పరిస్థితులలో మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికను మరం ఎక్కువ శ్రద్ధతో ప్రణాళికా సిబ్బందిగాని, ప్రజా సంస్థలుగాని, ప్రజాసేవకులు కాని, జిల్లా పరిషత్తులు, సమితులు పనిచేయవలసిన అవసరం వుంది. ప్రజానీకం అవసరాలు తీర్చవలసిన బాధ్యత గుర్తించి ప్రణాళికలో వ్యవసాయానికి ప్రాధాన్యత యివ్వడం జరిగింది. వ్యవసాయ అభివృద్ధికి సంబంధించినంత వరకు, నీటిపారుదల వసతులు, విద్యుచ్ఛక్తి రవాదార్లు వాటికి ప్రాధాన్యం యివ్వడం జరిగింది. 50 కోట్ల విలువ ఖర్చుచేసే ఈ ప్రణాళిక అన్ని శాఖలు ఎక్కువ పరిశీలనతో రూపొందించబడిన కార్యకలాపాలు కానవస్తున్నాయి. వ్యవసాయానికి సంబంధించినంతవరకు ప్రణాళికలో చూపెట్టిన కార్యక్రమాన్ని అంతా అమలు జరిపే బాధ్యత ప్రజానీకంమీద వుందిగనుక ఈరోజు రైతుయొక్క అవసరాలు ఏవిటో, గత రెండు ప్రణాళికలలో ఎంతవరకు రైతు అవసరాలను మనం తీర్చాము, అభివృద్ధిని సాధించాలి అని పెట్టుకున్న target ను ఎంతవరకు సాధించగలిగాం అని ఒక్కసారి వెనక్కి తిరిగి చూచుకోవలసిన అవసరం వుంది. ఇతర దేశాలలో ముఖ్యంగా అమెరికా, రష్యా దేశాలలో ఏ రకంగా వారు per acre ఉత్పత్తి సాధిస్తున్నారు అనే విషయాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకున్నట్లయితే, మనం వెనుకబడి వున్నామని. దానికి కారణం ఏమిటో పునర్విచారణ చేసుకోవలసి వుంటుంది అని ప్రణాళికలో చూపించినంత మాత్రాన రైతుకు కావలసిన అవసరాలను తీర్చిదిద్దేవరకు ఉత్పత్తి పెరుగదు అని నేను మనవి చేస్తున్నాను. రసాయనిక ఎరువుల దగ్గరనుంచి నీటి వసర్లు, పొలం దున్నకం వరకు చిన్నరైతులు ఈ రోజు చక్కగా తమ పొలాలను దున్నగలుగుతున్నారాఅని, అతనికి కావలసిన ఎద్దులు,tractors సమకూర్చగలుగుతున్నామా అనేది చూచుకోవలసిన విషయం. దున్నక పెడితే కొయ్యక పండే అన్న సామెత ఈరోజు జరుగుతున్నది. 2,3 ఎకరాలువున్న చిన్న రైతులు సక్రమంగా దున్నుకోలేని పరిస్థితుల్లో ఒకజత ఎడ్లను పోషించలేడు. ఇటువంటి రైతులకు సకాలంలో వ్యవసాయం జరక్క, పొలాలు సరిగా పదునుకాక కొంత లోపం జరుగుతున్నా, సకాలంలో వ్యవసాయానికి ఆవసరం అయిన పరికరాలు చేకూర్చుటకు service co-operatives కసీసం tractors సదుపాయాలు కలుగచేస్తేనే తప్ప ఈరోజున చిన్న రైతులు సరియైన వ్యవసాయం మన ప్రణాళికలో వేసిన పద్ధతుల్లో పండించే అవకాశం లేదని మనవి చేస్తున్నాను. చిన్న రైతులకు ఎంతో ప్రేమ వుంది. పండించాలనే ఆవేశం, తన కుటుంబాన్ని సక్రమంగా జరుపుకోవాలనీ స్వయంపోషకంగా ఉండాలి అనే ఆదుర్దా వున్నప్పటికీ కుటుంబం అంతా ఆ 2,3 ఎకరాల్లో పని చేసినప్పటికీ కొన్ని లోపాలువుండి సక్రమంగా పండించలేకపోతున్నాడు అనే విషయం మనంగుర్తించాలి. Ammonium Sulphate సకాలంలో దొరకడంగాని, కీటక బాధలనుంచి తన పంటలను రక్షించుకునే దానికి అవసరం అయినప్పుడు తక్షణం సహాయంగాని, సరిగా దొరకడంగాని లేదని

మనవి చేస్తున్నాను. ఈ లోటులను తీర్చిదిద్దేదానికి ప్రభుత్వ సిబ్బంది ప్రయత్నం చేస్తున్నప్పటికి యింకా వారికి సక్రమమైన పరిస్థితి ఏర్పడలేదని, ఈ చిన్నచిన్న తప్పులను, లోటులను సరిదిద్దుకుంటేతప్ప సక్రమంగా, అధికంగా ఉత్పత్తి చేయలేనని మనవిచేస్తూ వాటికి కావలసిన విషయాన్ని సమితుల level‌ల్లోని ఉద్యోగులు, రైతు ఆశించినప్పుడు అవి వెంటనే అందుబాటు చేసేటట్లు చూడవలసిన అవసరం వుందని మనని చేస్తున్నాను.

నీటి పారుదలకు ఈసంవత్సరం, రాబోయే సంవత్సరాలలోను సుమారు 10, 11 కోట్లు ఖర్చుపెడుతున్నారు. ఇది చాలా మంచి పని. కాని సక్రమంగా ఈ డబ్బు వినియోగపడి, నీటివనర్లు, ఒనగూడేటట్లు చేసేదానికి అవసరం అయిన Engineer ను Overseers ను సిబ్బంది అంతా ఈ పైకం lapse కాకుండా వుండే దానికి యిప్పటినించి ఒక యోచనచేసి నియమించడం అవసరము. ఏ నీటి వనర్లు కార్యక్రమాలకు estimates లేక, technical personnel లేనందువల్ల ఈపని ఆలస్యం అయింది అనే లోటు కనిపించకుండా చేసేదానికి ప్రభుత్వం ముందుకువచ్చి అవసరం అయిన చర్యలు తీసుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను. మట్టి ప్రాంతాల్లో అనేకచోట్ల రాగడి, పర్రెలు, బావులు త్రవ్వుకోడానికి ప్రభుత్వం ప్రత్యేకంగా శ్రద్ధచూపుతున్నది. దానికి అభినందిస్తున్నాను. ఎక్కడయితే బావులు 500 తో, 1000 లతో తయారు కావో ఆ ప్రాంతాల్లో 2,000, 3,600 వరకుకూడా అవసరం అయితే electric motors, oil engines యిచ్చేదానికి పథకం తయారు చేయడం అనేదానికి సంతోషించవలసిన విషయం. ఇవి అన్నీ అమలు జరపడంలో లోటురాకుండా వుంటే మన target కొంతవరకు achieve చేయగలుగుతామని, వాటిలో లోటురాకూడదని, దానికి కావలసిన చర్యలు గైకొనాలని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా వ్యవసాయ రాష్ట్రం అయినందున ఈ సమయంలో చైనా ప్రమాదం వున్నప్పుడు రాష్ట్రి ప్రజలు అంతాకూడా ఉద్రేకపూర్వకంగా దేశ రక్షణ, గ్రామపోషణ అభివృద్ధి అవసరం అన్ని దృష్టిని పెట్టుకొని యేరకమైన లోటురాకుండా ద్విగుణీకృతంగా పనిచేయాలని దీనిని ప్రజా సేవకులు, ప్రజా ప్రతినిధులు తోడ్పడాలని మనవి చేస్తున్నాను. గ్రామాల్లో ఏదో తగాదాలవల్లనో, వేరే కారణాలవల్లనో ఈ పంచాయితీలు దెబ్బతింటున్నాయని కాకుండా ప్రతిపక్షీయులుకూడా ఈ ప్రణాళిక అమలు జరిగే విషయంలో అవసరం అయినంత సహకారం యిచ్చి వారి దేశభక్తిని నిరూపించుకుంటేనే గాని, దేశం ముందుకు పోదు అనేదానిని అందరూ గుర్తించాలని నేను చెబుతున్నాను. ఇప్పుడు భూములమీద యిచ్చే అప్పులు, భూమి తనకూ Banks ద్వారా audit societies ద్వారా యిస్తున్నారు. శిస్తుకు 4, 5 రెట్లు అంట 50, 60 రూపాయలు వరి పంట పండించుకునేదానికి చాలదు. చెరుకు పంటకు అయినట్లయితే, కనీసం ఎనిమిది వందల రూపాయలు అప్పు కావలసి వస్తుంది. ఈ వసతి రైతులకు లేదు. ఉదాహరణకు నిజాంసాగర్ క్రింద నిజామాబాదు జిల్లాలో సుమారు 3 లక్షలు ఎకరాలు సాగు అవు

తుంది. అక్కడ వరి, చెరుకు పండిస్తారు వరి పండించేవారికి 50, 60 రూపాయలు మాత్రం అప్పు దొరుకుతుంది. చెరుకు పండించేవారికి 2, 3 వందలు అప్పు దొరుకుతుంది. దానితో సరి అయిన పంట తీసేదానికి బీలు లేకుండా ఉన్నది. ఉదాహరణకు Nizam Sugar Factory స్వంత వ్యవసాయం ఉన్నది. వరి average 40, 45 టన్నులు అయితే. అంతకంటె ఎక్కువ శ్రద్ధతో కష్టపడి బాలము దున్ని చేసే రైతుకు average 20, 25 టన్నుల వరకే వస్తుంది. దీనికి ప్రధానమైన కారణము, రైతుకు ఆర్థికంగా లోటు ఉండడమే. తాను ఎరువులకు కాలసినంత పెట్టుబడి పెట్టికొని, చేయలేకపోవడంవల్ల తన కష్టమంతా వృధా అయిపోతుంది. కనుక ముఖ్యంగా రైతుకు అటువంటి లోటు లేకుండా చేయవలసియున్నది. డా. చెన్నారెడ్డి గారికి ముఖ్యంగా రైతుతో సన్నిహిత సంబంధాలు ఉన్నాయి వారికి తెలుసును రైతాంగం ఎక్కువ పండించాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నప్పటికీ ఆర్థిక చిక్కులవల్ల అభివృద్ధి చేయలేకపోతున్నాడనే విషయం తృతీయ పంచవర్ష ప్రణాళికలో, రాబోయే 2, 3 సంవత్సరాలలోనైనా ఈ లోట్లు అన్నీ సర్దుబాటు చేసుకొంటే తప్ప, మనం ఉత్పత్తిని అధికం చేసుకోలేము అని మిద్వారా మనవి చేస్తున్నాను. నిజాంసాగర్ canals లేక, కాలవ చివర భూములు నీటిని అందుకోలేక ప్రతి సంవత్సరం పంటలు నష్టమైపోతున్నాయి. కనుక ఈ 2, 3 సంవత్సరాలలో ఈ కాల్వలు repairs చేయించినట్లయితే అదికోత్పత్తికి అది ఎంతో తోడ్పడుతుంది. తరువాత drainage కాలవలు సరిగా repairs లేనందువలన చాలా నీరు వృధాగా పోతున్నది. ఈ నీటిని మరల వినియోగించుకొనేదానికి చిన్న చిన్న irrigation projects కొరకు అప్పుడే suggestions పంపించాము. అవి అమలు జరిపినట్లయితే, ఒక పది లక్షల రూపాయలతో ఇంకా అదనంగా 10, 15 వేలు ఎకరాలు సాగు అయ్యే అవకాశం ఉన్నది. కనుక ఈ పథకాలు అమలు జరిపేందుకు పూనుకొనవలెనని కోరుతున్నాను. పంచాయితీ సమితుల ద్వారా త్రాగేదానికి మంచినీటి బావులు, drainage కొరకు culverts ఇవి చాలా అవసరం. గ్రామాలలో ఇళ్ళు కట్టుకొనేదానికి అవసరమైన సిమెంటు, zinc sheets, iron వీటియొక్క కోటాలు చాలా తక్కువగా వస్తున్నాయి. ముఖ్యంగా నిజామాబాదు జిల్లాలో ప్రతి మూడు మాసాలకు 150 టన్నులు మాత్రం ఇచ్చినారని తెలుస్తున్నది. ఇతర జిల్లాలలో 800, వెయ్యి టన్నులు ఇవ్వడంకూడా జరిగింది. ఈ రకంగా అభివృద్ధి కార్యక్రమాలన్నికూడా లోటు పడుతున్నాయి. కొంత అవసరమైన సిమెంటు, zinc sheets, iron ఈquotas అన్నీకూడా అవసరాన్ని బట్టి ఎక్కువ చేయవలసి యుంటుంది. లేకపోతే అభివృద్ధి కార్యకలాపాలు అన్నికూడా లోటు పడతాయి.

Planning విషయంలో అధికంగా staff ఉన్నదని, దుబారాఖర్చు తగ్గించుకొనేదానికి ఇప్పుడు కొన్ని సూచనలు ప్రభుత్వంవారు చేసినారు. అవి ప్రక్రమమైన

సూచనలు. అందులో మిగిలిన సిబ్బంది అంతాకూడా ద్విగుణీకృతంగా ఎక్కువ కష్టంతో plan ను అమలు జరిపేదానికి ప్రయత్నం చేయవలసిన అవసరం ఉంటుంది. అదే రకంగా సైన్యంలో ఉండేవారు కష్టపడి పనిచేయవలసి యుంటుంది. వ్యవసాయదారులు కార్మికులు అందరుకూడా ఎక్కువ కష్టంతో, ద్విగుణీకృతంగా దేశంకొరకు పాటుపడ వలసియుంటుంది. అదేరకంగా, ఖర్చు తగ్గించుకొని production ఎక్కువ చేసుకునే చానికి, ఇంకా ఎక్కువ డబ్బు ఖర్చు పెట్టితే మంచిది. ఈ నిర్ణయం ప్రభుత్వము తీసుకోవడం చాలా ఉచితమైన విషయమని నేను దీనిని సమర్థిస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ వి. రామచంద్రరావు (మేడ్చల్): అధ్యక్షా, మనదేశం స్వరాజ్యం. తరువాత ప్రజాతంత్రం ఆ తరువాత వికేంద్రీకరణం, ఒక ఘట్టం తరువాత ఇంకొక ఘట్టములోకి రావడం, ఇప్పుడు మూడవ దాని దగ్గరకువచ్చి నిలిచి ఉన్నాము. ఈ వికేంద్రీకరణ చాలా మంచి అత్యం. మనదేశం దీనిని సాధించే ధృడ సంకల్పముతో ఉన్నది అంటే నిజంగా మన దేశంయొక్క చర్య ప్రశంసనీయము అయినది. ప్రపంచంలో democracyని అనుసరిస్తున్న పెద్దపెద్ద దేశాలు ఉన్నాయి. ప్రథమంగా, ఇంచుమించుగా పూర్తి democraticగా పరిగణింప బడేటటువంటి Englandలో కూడా ఈ వికేంద్రీకరణ సిద్ధాంతం—దానిని decentralisation అనండి, లేక ఏ పేరైనా పెట్టండి, పంచాయితీ రాజ్ అని నామకరణం చేయండి—వారు ఇంతవరకు గ్రామ levelలో decentralisation చేయలేదు. అక్కడ Counties, Municipal Buronghs ఉన్నాయి. కాని గ్రామ స్థాయిలో ఇలాంటి self-governing unit మాత్రం వాళ్ళు ఇంతవరకు చేసుకొలేదు. ఈ experiment వాళ్ళు చేయలేదు. అట్లాగే ప్రాచీన democracy అయిన Franceలో Communes ఉన్నాయి కాని గ్రామ స్థాయిలో ఈ పంచాయితీ రాజ్ unitగా ఉండే పంచాయితీ కమిటీగాని ఇంకొకటిగాని అక్కడ లేదు. Self-governing unit అక్కడ లేదు. జర్మనీకూడా ఈ సిద్ధాంతం ఇంతవరకు పాటించలేదు, సాధారణంగా జర్మనీ ప్రజలు Fascist సిద్ధాంతానికి అనుయాయులుగా ఉంటారు. కాబట్టి ఈ సిద్ధాంతాన్ని అనువర్తించలేదు. సాధారణంగా U. S. S. R. ఉదాహారణ మన కమ్యూనిస్టు సోదరులు ఇస్తూ ఉంటారు. అక్కడ Republics ఉన్నాయి. Soviet Republics కాని గ్రామ స్థాయిలో ఇదివరకు political democracy అనేది అక్కడ ప్రాకినట్లు ఏమీ కన్పడదు. ఇదిచూస్తూ ఉంటే, నాకు ఎట్లాగ అనిపిస్తుందంటే దేవతలు కూడ నడచేందుకు పంచేపెంచే మార్గాన మనం పోతున్నామా అని అనిపిస్తున్నది. కాని మనదేశం ఎందుకు అనుసరించింది. దానికి కారణాలు లేకపోలేదు. ఈ పంచాయితీ రాజ్ అనేది, కనీవం మన దేశానికి కొత్త పద్ధతికాదు మన ప్రాచీన చరిత్ర చూచినట్లయితే స్పష్టమవుతుంది. కేవలం గ్రామ పంచాయితీలు లేక జాతి పంచాయితీలుకూడా

మన దేశంలో ఉండేవి. ఈ పంచాయితీ అనే పద్ధతికి మనం అలవాటు పడినాము. మన దేశములో ఇవి ప్రాచీన పద్ధతి. కాబట్టి ఆ ప్రాచీన పద్ధతిని మన ప్రభుత్వము అమలులో పెట్టుతున్నదనే విశ్వాసంతో మన ప్రజానీకం అంతా దీనిని ఒప్పుకొన్నారు. కాని ఒక మాట మాత్రం చెప్పవలసియుంటుంది. పంచాయతీ రాజ్ ఒకప్పుడు మన దేశములో ఉండినట్లు, దీనితోపాటు ఇంకొక పద్ధతికూడా అమలులో ఉండేది కాబట్టి అది విజయవంతముగా కొనసాగించబడింది. కాని ఇప్పుడు దీనికితగిన companion లేదు. చెన్నారెడ్డిగారు ఉత్సాహవంతులు, చేస్తాము అనే పట్టుదల వారికి చాలా ఉన్నది. పంచాయితీ రాజ్యంలో వారికి గొప్పవిశ్వాసం ఉన్నది. అందుకే వారు ఆ portfolio. తీసుకొని దానిని సక్రమంగా నిర్వహిస్తున్నారని అందరు అనుకొనడం జరుగుతున్నది. కాబట్టి వారికి నేను ఒకమాట మాత్రం మనవిచేస్తున్నాను, అది చాలా rdiical మన చెన్నారెడ్డిగారు ఈ decentralisation గురించి ఇది చాలా revolutionary అని అన్నారు. కాని అంతకంటే revolutionary సిద్ధాంతాన్ని నేను చెప్పదలచుకొన్నాను. అది మన దేశములో అమలులో ఉండినది. అప్పుడే పంచాయితీ రాజ్ విజయవంతముగా కొనసాగించబడింది. అది వర్ణాశ్రమ ధర్మం. Decentralisation తోపాటు ఈ పంచాయితీ రాజ్‌తోపాటు, వర్ణాశ్రమ ధర్మంకూడా తెచ్చినట్లయితే పంచాయితీ రాజ్ విజయవంతంగా కొనసాగించబడుతుంది లేకపోతే ఇది పంచాయితీరాజ్ కాక పంచాయితీల రాజ్యం అనిపించుకొంటుందేమో అనేభయం మాత్రం నాకు ఉన్నది.

పంచాయితీ సమితి, జిల్లా పరిషత్‌లో ఉన్న అధ్యక్షులు, సదస్యులుచేసే కార్యక్రమం పైనుండి వస్తుంది. వారు నిర్ణయంచేసేది ఏమీలేదు. ప్లాన్స్ ఇక్కడ గవర్నమెంట్ వద్ద తయారై అక్కడకు వస్తాయి. వారు ఫార్మల్‌గా చర్చించి వాటిని అమలు జరపటంతప్ప, ప్లాన్స్ సమితి లెవెల్‌లో, పరిషత్ లెవెల్‌లో తయారు చేయటమన్నది లేదు. వికేంద్రీకరణ సిద్ధాంతం మనం ఒప్పుకొని, పైనుండి ప్లాన్స్ జిల్లాపరిషత్, సమితులకు వస్తున్నాయంటే అది చాలా అసహ్యకరంగా ఉంటుంది. నామటుకు నాకు ఇట్లాగే జరగటం మంచిదనిపిస్తున్నది. ఇట్లా ఒకదానికొకటి కాంట్రడిక్టరీగా మాట్లాడుతున్నాడేమని గౌరవ సభ్యులు అనుకోవచ్చును. పంచాయితీ రాజ్య సిద్ధాంతంతోపాటు వర్ణాశ్రమ ధర్మంకూడా ఉంది, క్రిందినుండి ప్లాన్స్ తయారైతే బాగుంటుంది. పంచాయితీ సభ్యులకు క్వాలిఫికేషన్స్ లేవు. శాసనసభ్యులకు ఏమి క్వాలిఫికేషన్స్ ఉన్నాయన వచ్చును. పంచాయితీలకు ఎగ్జిక్యూటివ్ అథారిటీ ఉంది. శాసనసభ్యులకు శాసన నిర్మాణాధికారం తప్ప, ఎగ్జిక్యూటివ్ అథారిటీ లేదు. ఎగ్జిక్యూటివ్ వర్క్ చేయటానికి నియుక్తులైనవారికి కేరక్టర్ లేకపోతే, ఆ వర్క్ విజయవంతం అవుతుందనే విశ్వాసం నాకులేదు. నేను ఒక సంగతి చెబుతాను. ఒక వ్యక్తిని విమర్శించాలనే దృష్టితోగాని, ఆ వ్యక్తిపై చర్య తీసుకొంటారా, లేదా, అనే దృష్టితోగాని నేను

చెప్పటం లేదు. మేడిచర్ల సమితి ప్రెసిడెంటు ఉన్నారు. అక్కడ సమితి ఎలక్షన్స్ వచ్చినపుడు ఒక తగాదా వచ్చింది. "ఈయన ఒక విలేజ్ ఆఫీషియల్. విలేజ్ ఆఫీషియల్ ఎలక్షన్‌లో నిలబడటానికి వీలులేదు; అది అతనికి సాంప్రదాయసిద్ధంగా వచ్చిన పోస్టు అయినా, ఆయన ట్రాన్స్‌ఫర్ పిటీషన్ అప్లయిచేశారు. ట్రాన్స్‌ఫర్ అవటానికి ఒక ప్రొసీజర్ ఉంది. అది అనుసరించబడి ట్రాన్స్‌ఫర్ జరిగిందో, లేదో కూడ తెలియకుండానే—అతడు సమితి అధ్యక్షుడుగా ఎన్నుకోబడ్డాడు. విలేజి ఆఫీషియల్స్ పదవి ట్రాన్స్‌ఫర్ కాకూడదని సుప్రీమ్‌కోర్టు ఆర్డర్ ఉంది. కాని అతడు సమితి అధ్యక్షుడుగా కంటిన్యూ అవుతున్నాడంటే—ఎక్కడ కేరక్టర్ ఉంది? దీనిని గురించి చెన్నారెడ్డిగారు ఎంక్వయిరీ చేయాలి. ఆ సమితి అధ్యక్షుడు సర్ పంచ్‌గా ఉన్న గ్రామానికి హైదరాబాదు జిల్లా ఆర్. డి. ఓ. గారు ఎంక్వయిరీ కొరకు వెళ్ళారు. హరిజనులు తమ హౌసింగ్ కొరకు లోన్ అడిగినట్లు, ఆ లోన్ డ్రా చేసినట్లు తెలుస్తున్నది కాని అది హరిజనులకు ముట్టలేదు. పంచాయితీ రాజ్యంలో సమితి ప్రెసిడెంట్స్ ఇట్లా ఉంటే, మన పంచాయితీ రాజ్యం ఎట్లా చక్కబడుతుంది? ఇది ఒక నిదర్శనంగా చెప్పారు. దీనిని గురించి మంత్రిగారు ఎంక్వయిరీ చేస్తారా, లేదా అన్నది కూడ నేను ఆలోచించటం లేదు. పంచాయితీ రాజ్యంలో ఇటువంటి లోట్లు జరగకుండా తగిన కట్టుదిట్టాలు చేయాలని యీ శాఖ నిర్వహిస్తున్న చెన్నారెడ్డిగారికి నేను మనవి చేస్తున్నాను. పంచాయితీ రాజ్యంలో అధికారుల, అనధికారుల మధ్య సంబంధ బాంధవ్యాలు ఎట్లా ఉండాలనే విషయం ఇంతవరకు మన ఆఫీషియల్స్ తెలుసుకున్నట్లు కనబడదు; నాన్ ఆఫీషియల్స్ తెలుసుకొన్నట్లు కనబడదు. అనధికారులు వచ్చి తమమీద అధికారం చెలాయిస్తున్నారని అధికారులు అనుకొంటున్నారు. వారు చేస్తున్న కార్యక్రమానికి తోడ్పడటానికి వచ్చామని అనధికారులు తెలియజెప్పాలి. అధికారుల అనధికారుల మధ్య కో—ఆపరేషన్ ఉండాలి. ఇందుకు సెమినార్స్ జరుగుతూ ఉండాలి. సభలు, సమావేశాలు జరుగుతూ ఉండాలి. ఇంకుకు కొంతమంది అనధికారులే ఒప్పుకోరేమో అనిపిస్తుంది. డిఫెన్స్‌కు సంబంధించి హైదరాబాద్ జిల్లాలో పబ్లిక్ మీటింగ్ పెట్టి, చైనా దురాక్రమణ గురించి, ప్రజలు రక్షణనిధి ఇవ్వవలసిన అవశ్యకత గురించి తెలియపర్చుదామని చెబితే, కొంతమంది నాన్ ఆఫీషియల్స్ యీ మీటింగ్ అవసరంలేదని తెలియజేశారు. పంచాయితీ సమితి ప్రెసిడెంట్స్, వాటి సభ్యుల మధ్య కో—ఆపరేషన్ అవసరము. పంచాయితీ సమితిలోని డిఫెన్స్ కమిటీలో ఆ నియోజకవర్గం శాసనసభ్యుడు యొక్క సలహా తీసుకోవలసిన అవసరంలేకుండానే, పంచాయితీ సమితి అధ్యక్షుడు ఉంటేచాలు, మనపని మనం నిర్వహించుకోవచ్చునని చెబుతున్నారు. ఇది చాలా సీరియస్ ఆరోపణ. ఇది విచారించాలి. పంచాయితీ పరిపాలనలో మన ప్రాచీన సంస్కృతి ఉన్నదిగనుక ప్రజలు పంచాయితీ రాజ్యాన్ని ఒప్పుకొన్నారు. ఇప్పుడు పంచాయితీ రాజ్యంలో ఆ సంస్కృతికి తావులేకుండా, కేవలం స్వార్థానికి ఎక్కువ తావు ఉండటంవల్ల, పంచాయితీరాజ్య ప్రాణంపై విశ్వాసం ప్రజలకు తేకుండా పోతున్నదని మనవిచేస్తూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ పి. బాపయ్య (తిరువూరు) : ప్రణాళిక పంచాయితీరాజ్య శాఖామాత్యులు ప్రవేశ పెట్టిన డిమాండ్‌ను నేను బలపరుస్తున్నాను. ఈ సమాజ వికాసకార్యక్రమాలు 10 సంవత్సరాలనుండి జరుగుతున్నవి. మనం పంచాయితీ రాజ్యం ఏర్పాటుచేసుకొని మూడు సంవత్సరాలైంది. అన్ని రాష్ట్రాలకంటే ముందు మనం పంచాయితీ రాజ్యాన్ని ఏర్పాటు చేసుకొన్నాము. పంచాయితీ రాజ్యంవల్ల గ్రామాలకు ఎన్నోలాభాలు కలుగుతున్నవి. పంచాయితీ రాజ్యం కేవలం గ్రామాలకు సంబంధించింది. గ్రామాలకు సంబంధించిన అన్ని శాఖలతో యీ ప్రణాళికశాఖకు సంబంధం ఉన్నది. పంచాయితీరాజ్యంలో మొట్టమొదట పంచాయితీలు ప్రజలచేత ఎన్నుకొనబడతాయి. పంచాయితీ అధ్యక్షులచే పంచాయితీ సమితులు ఏర్పడతాయి. సమితి అధ్యక్షులచే జిల్లాపరిషత్‌లు ఏర్పడతాయి. గ్రామ పంచాయితీ రాజ్యంవలన ఇదివరకటి గ్రామాల పరిస్థితికి, ఇప్పటి గ్రామాల పరిస్థితికి చాలాభేదం ఉన్నది. చాలా ఉత్సాహంగా పంచాయితీలు పనిచేస్తున్నవి. ప్రైయిజ్ కాంపిటీషన్స్, మేచింగ్ గ్రాంట్స్ పెట్టిన తర్వాత ప్రతి పంచాయితీ తాము కూడ బాగా అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు నిర్వహించి ప్రైయిజెస్ పొందాలనే ఉత్సాహంతో అనేక రకాలు అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు జరుపుతున్నది. అంతే కాదు. ప్రాథమిక విద్య పంచాయతీ సమితులకు అప్పజెప్పాఎరు. అప్పజెప్పినప్పటినుంచి గ్రామాలలో ఉండే ప్రాథమిక పాఠశాలలు యిదివరకు కంటె బాగా పని చేస్తున్నాయనడంలో ఏ మాత్రం సందేహం లేదు. ఆ గ్రామంలో పంచాయతీ అధ్యక్షులు పంచాయతీ సభ్యులకు కొంత బాధ్యత ఉన్నది పాఠశాలల మీద కాబట్టి అవి ఉత్సాహంగా పని చేస్తున్నాయి. అదే విధంగా అనేక విషయాలలో పంచాయతీలు చాల అభివృద్ధికరంగా పని చేస్తున్నాయి. ఎన్నికలలో పంచాయతీలకు విద్య రానటువంటివారు, నిరానీ దారులు కూడ అధ్యక్షులుగా రావడానికి అవకాశం ఉన్నది. ఇది democracy ప్రజలు తమ యొక్క గౌరవానికి పాత్రుడైనటువంటి వారిని, గ్రామానికి మేలు చేస్తాడు అనుకొన్న వారిని విద్య లేకపోయినప్పటికి న్యాయకత్వం వహించి సక్రమంగా పరిపాలన సడుపుతాడు అనుకొన్న వారిని ఎన్నుకోవడం సహజం. పంచాయతీలలో లెక్కలు వగైరాలు చాల ఉన్నాయి. వాటిని సరిగా యుంచడంలో కొంత లోపం కనబడుచున్నది. ఈ లోపం తీర్చడానికి ప్రభుత్వం వారు ఏదో ఒక ఏర్పాటు చేయాలి. చిన్న చిన్న పంచాయతీలు గ్రూప్ పంచాయతీలు చేసి ఈ లెక్కలు వగైరా చూడడానికి ఒక ఉద్యోగస్థుని ఏర్పాటు చేసి, సౌకర్యం కలుగజేయకపోతే చదువులేనటువంటివారు పంచాయతీలకు అధ్యక్షులుగా వచ్చిన కారణం చేత జరిగే లోపాల వలన వారు ఎన్నో చిక్కులకు లోనవుతున్నారు. ఈ మధ్య Chamber of Panchayats ఏర్పాటు చేశారు. చాల సంతోషమైన విషయం. మనం పంచాయతీలను అభివృద్ధి చేయాలి. జిల్లా పంచాయతీ సంఘాలు పెట్టారు.. అవి చాలడం లేదు. కాబట్టి బాగా పని చేసేటటువంటి

State Chamber ఉండడంవల్ల పంచాయతీలు ఏ విధంగా పని చేయాలి అనేది అప్పుడప్పుడు సమావేశాలు ఏర్పాటు చేసుకొని చర్చించుకోడానికి వీలు ఉంటుంది. Monthly పత్రిక ఒకటి పెడతారు అన్నారు. ఈ పత్రికలలో పంచాయతీలన్నిటిలో ఎక్కడ ఏమి పనులు జరుగుతున్నవి ఏమి లోపములు జరుగుతున్నవి. ఇకముందు, భవిష్యత్తులో పంచాయతీలు ఏ విధంగా ఉండాలి, మొదలైన విషయాలన్నీ పత్రికలో చర్చించడం ఆ పత్రిక ప్రతి పంచాయతీకి వస్తూ ఉంటే కొన్ని రోజులు అయ్యేటప్పటికి పంచాయతీలు యింకా అభివృద్ధి అవుతాయి. భవిష్యత్తులో అభివృద్ధి కనబరిచే State Chamber ను ఏర్పాటు చేసినందుకు మంత్రిగారిని అభినందిస్తున్నాను. దానివల్ల ముందు ముందు ఎక్కువ లాభం కనబడుతుందని ఆశిస్తున్నాను. Minor Irrigation పంచాయతీ సమితులకు యిచ్చారు. 30, 40 గ్రామాలు పంచాయతీ సమితిలో ఉంటాయి. చెరువులు తెగిపోతే వెంటనే బాగు చేసుకోవడం, కట్టలు అభివృద్ధి చేసుకోవడం, నీరును ఉపయోగించుకోవడం కొరకు చిన్న చిన్న వనరులను ఏర్పాటు చేసుకోవడం యిటువంటి చిన్న పనులు గ్రామాలలో వారికే తెలిసి ఉంటాయి. కాబట్టి వెంటనే repair చేయించుకోడానికి అవకాశం ఉంటుంది. శ్రీ వెంగళరావుగారు మొదలైనవారు ఆ కార్యక్రమం పంచాయతీ సమితులకు యిచ్చారు గాని సరైన staff లేకపోవడం చేత, P. W. D. వారి మీద ఆధార పడడం చేత ఈ పనులలో జాప్యం జరగడానికి అవకాశం ఉన్నది. కనుక దీనికి ప్రత్యేకమైన staff ను ఏర్పాటు చేస్తే ఈ పనులన్నీ చురుకుగా జరగడానికి అవకాశం ఉంటుంది. రహదారులు కూడ పంచాయతీ సమితులకు యిచ్చారు. చిన్న చిన్న approach roads వంటివి పంచాయితీ సమితులు చేసుకోడానికి అవకాశం ఉన్నది. ఇదివరకు జిల్లా బోర్డ్సుకు ఉండే 20, 30 మైళ్ళ పెద్ద పెద్ద రహదారులన్నీ ఈ రోజున పంచాయితీ సమితులకు యిచ్చారు. పంచాయతీలకు వచ్చే general funds లో నుంచి R T. C. బస్సులు తిరుగుతూ ఉండే పెద్ద పెద్ద రహదారులన్నీ పంచాయితీ సమితులు repair చేయాలంటే సాధ్యమవుతుందా ? సాధ్యం కాదు. పంచాయితీ సమితులకు యిచ్చిన పెద్ద రోడ్లన్నీ bad condition లోనే యుంటున్నవి వారు repair చేయించలేక పోతున్నారు. వారి ఆదాయము మేస్త్రీలకు చాని మీద పని చేసే వాళ్ళకు మాత్రమే సరిపోతుంది. అదనంగా ఖర్చు పెట్టడానికి అవకాశం లేదు. ఇటువంటి రోడ్లన్న Highways వారు తీసుకోవాలి. పెద్ద రోడ్లు అన్ని పంచాయితీ సమితుల నుంచి తొలగించి Highways వారు తీసుకొనే టట్లుగా మంత్రిగారు ప్రయత్నించాలని కోరుతున్నాను. Blocks తగ్గించాలి అని చెప్పారు. బ్లాక్స్ తగ్గించాలని చాల మందికి అభిప్రాయం ఉన్నది. ఒక విషయం మంత్రిగారికి మనవి చేస్తున్నాను. కొన్ని సమితులలో నిబ్బంది quarters, offices లేవు. క్రొత్తగా Offices కట్టబోతున్నారు. ఏ సమితి తగ్గిస్తారు, ఏ సమితిని ఏ సమితిలో amalgamate చేస్తారో యివన్నీ ఆలోచించి క్రొత్త నిర్మాణం

చేయబోయే సమితి ఆఫీసుల నన్నిటిని ప్రస్తుతం ఆపివేసి, సమితుల పునర్నిర్మాణం జరిగిన తరువాత buildings కట్టడంకు ఆర్డర్లు యిస్తే బాగా ఉంటుందని మనవి చేస్తున్నాను సిబ్బంది తగ్గించే విషయం చెప్పారు సమితులలో managers ను తీసివేయుటకు నిర్ణయం జరిగినట్లు చెప్పినారు. దీనికి మొదట నేను వ్యతిరేక అభిప్రాయం కలిగి ఉన్నాను. సమితి ఉన్నది అంటే దానికి ఎంతో correspondence ఉంటుంది. Manager అంటే ఆ correspondence అంతా జరుపుకొనే దానికి అవకాశం ఉన్నది. Managers ను తీసివేస్తే B. D O. ఎప్పుడూ ఆఫీసులో ఉండి correspondence చూచుకోవలయును. కాబట్టి B. D. O. కు కొంత outside work కు నష్టం అవుతుందనే ఉద్దేశ్యం ఉన్నది. కొంత ఆఫీసు work కూడ తగ్గించే ఏర్పాటు చేస్తున్నామని మంత్రిగారు తమ ఉపన్యాసంలో చెప్పారు. తగ్గిస్తే Extension Officers, clerks చేసుకోడానికి అవకాశం ఉంటుందని అభిప్రాయ పడుతున్నాను. Extension officersలో Co-operative Extension officer ఉన్నారు. Co-operative Extension officer కు Junior Inspector నో. Senior Inspector నో తోడు యిచ్చి permit శాఖకు సమితికి సంబంధమైన పనులన్నీ ఆయన చేసేటట్లుగా చేస్తాము అన్నారు. అది బాగానే ఉంటుంది. Department Officer మరొకరు ఉండడము అనవసరం. ఇప్పుడు ప్రతి తాలూకాలో land mortgage banks ఉన్నాయి. Land mortgage bank కు C. S. R. ఉండి పని చేయాలి. ఇప్పుడు రెండు, మూడు బ్యాంకులకు కలిసి ఒక C. S. R. ను యిస్తూ ఉన్నందున అన్ని బ్యాంకులలో పని చేయడం చాల కష్టంగా ఉన్నది. Land Mortgage Bank Sub-Registrar గ్రామాలకు వెళ్ళి పొలాలు చూచి valuation కట్టడం మొదలైన పనులన్ని చేయవలసి ఉన్నది. Co-operative Extension Officer ఒకరు ఉన్నారు. ఆయన C. S. R. కేడరే గనుక ఈ పనులన్నీ ఆయనకే అప్పజెప్పితే బాగా పనులు చులకనగా జరుగుతవి. ఈ మార్పు వలన సహకారం విషయంలో ఎక్కువ పనులు జరగడానికి అవకాశం ఉంటుంది. కనుక ఈ విషయంకూడ ఆలోచించవలసిందని తమద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పనస రామన్న (అనప ర్తి) : అధ్యక్షా, పంచాయితీ వ్యవస్థవల్ల గ్రామసీమలలో కొంత అభివృద్ధి జరిగిన మాట నిజమే. ఇంకా ఎక్కువగా ప్రజలయొక్క సహకారం తీసుకోడానికి కృషి చేయవలసిన అవసరం ఉన్నది. అసలు ప్రభుత్వ విధానంలోనే కొంత పక్షపాత విధానం ఉన్నది. అది లేకుండా ఉండేటట్లయితే ప్రజలు యింకా ఎక్కువ ఉత్సాహంతో ముందుకు రావడానికి అవకాశం ఉన్నది. కాని అనేక కారణాలవల్ల ఈ పక్షపాత వ్యవహారం కొనసాగుతూనే ఉన్నది. మంత్రిగారు జాగ్రత్తగా ఆలోచించి దానిని పరిదిద్దడానికి ప్రయత్నిస్తారని నేను ఆశిస్తున్నాను. క్రిందటిపారికూడా

యీ విషయాన్ని నేను చెప్పాను. తమకు అనుకూలంగా లేవనుకునే వాటి విషయంలో కొంత పక్షపాత వైఖరి అవలంబించడం జరుగుతున్నదని ప్రభుత్వదృష్టికి తీసుకురావడం జరిగింది మరల కొన్ని విషయాలు యీ సమయంలోకూడ ప్రభుత్వదృష్టికి తీసుకు రావడానికి ప్రయత్నిస్తాను. తాపేశ్వరం అనే గ్రామానికి ఒక శివారు వుంది. ఆ గ్రామానికి రోడ్డు వేయడానికి గత మూడు సంవత్సరాలుగా ప్రయత్నం జరుగుతున్నది. గత సంవత్సరం పంచాయితీ సమితిలో దీని కొరకు కొంత డబ్బు ఎలాట్ చేయడంకూడా జరిగింది. కాని ఆ డబ్బును ఖర్చు చేయకుండా ఆపివేశారు. ఎందుకు యీ విధంగా జరిగింది? ఆ గ్రామంలో తమకు మెజారిటీ లేదని, ప్రెసిడెంటు తమకు అనుకూలంగా లేడని, ప్రజలు తాము ఎట్లాచెబితే అట్లా నడవరని యీవిధమైన పక్షపాతదృష్టితో వ్యవహరించడం మంచిదికాదు. ఈ దృక్పథంతోగాకుండా సక్రమంగా వ్యవహారాలు నడిపితే యింతకంటే ఎక్కువ అభివృద్ధి సాధించడానికి వీలుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. వికేంద్రీకరణ పేరుతో కేంద్రీకరణ జరుగుతున్నది. 'ప్రజలకు తాము తరువాత సమాధానము చెప్పుకోవలసి వుంటుంది' అనే పరిస్థితి ఏర్పడితే యీవిధమైన అవ్యవస్థ కొంత వరకు సర్దుబాటు కావడానికి అవకాశముంటుంది. దీనికి ప్రత్యక్ష ఎన్నికలు అవసరం.

ఉపాధ్యాయుల ట్రాన్స్‌ఫర్స్‌కు సంబంధించి కొంత చెప్పవలసివుంది. ఈనాడు ఉపాధ్యాయుల ట్రాన్స్‌ఫర్స్ చాలా దారుణంగా జరిగిపోతున్నాయి. సంవత్సరం మధ్యలో వందలాది టీచర్స్‌ను యీవిధంగా ట్రాన్స్‌ఫర్ చేసేస్తున్నారు. మా ప్రాంతంలోని కపిలేశ్వరంలో జరిగిన విషయాలు ప్రభుత్వదృష్టికి తీసుకురావడం జరిగింది. ఈ మధ్య రాయవరం, తాపేశ్వరం మొదలైన చోట్లకూడా యీ విధంగానే చేశారు. అక్కడ భార్య భర్త టీచర్స్‌గా వుంటున్నారు. సమితి ప్రెసిడెంటుగారికి ఏమి ఆగ్రహం వచ్చిందో ఏమో భర్తను తుని తాలూకాలో వేసేశారు. కనీసం యిద్దరినీ వేరొకచోటికి ట్రాన్స్‌ఫర్ చేసినా బాగుండేది. ఈ విధంగా కక్ష సాధించుకొనడానికి చేస్తున్నారు. దీనిని గమనించవలసిందిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

ఇక రాయవరం పంచాయితీసమితిలో సమావేశాలు ఎట్లా జరుగుతున్నాయో నాకు తెలియదు. నేను ఒక్క సమావేశానికి మాత్రం వెళ్ళడం జరిగింది. ఆ తరువాత నా ఆరోగ్యం బాగుండకపోవడంవలన, హాస్పిటల్‌లో వుండడంవలన వెళ్ళడం పడలేదు. జనరల్ బాడీ మీటింగు మధ్యాహ్నం రెండుగంటలకు అంటారు. అంతా 'yes' అనడమే గదా అని ఎక్కువమంది సమావేశానికి రాకపోవడం, వారిని తీసుకురావడానికి జీపు వేసుకుని బయలుదేరడం, చివరికి 4 గంటలకు కొంతమంది చేరడం జరుగుతుంది. ఇక ఏ విషయాలు 'వివరించడానికి వైము లేదు కాబట్టి మీరు pass చేయండి, రిపోర్టువ్రాసి నేను పంపుతాను' అంటారు B. D. O. గారు. ఈవిధంగా వ్యవహారం సాగుతున్నది. ఇవి సక్రమ పద్ధతిలో జరిగేట్లు చూడవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వముపై వున్నదని మనవి చేస్తున్నాను.

మంచినీటి సరఫరా విషయంలో ప్రత్యేక శ్రద్ధ వహిస్తామని మంత్రిగారు చెప్పారు. అందుకు ధన్యవాదాలు అర్పిస్తున్నాను. ఈ సందర్భంలో రాయవరం సమితి ఏరియాలోని వుప్పెనపాడు గూర్చి చెప్పవలసివుంది. అక్కడ గత నాలుగైదు సంవత్సరాల నుండి మంచినీటి పర్చాట్లకోరకు విశ్వప్రయత్నం చేస్తున్నాడు అక్కడ వుప్పునీరు తప్ప మంచినీరు పడడంలేదు. రెండు, మూడుమైళ్ళు వెళ్ళి మంచినీళ్ళు తెచ్చుకోవలసివస్తున్నది. అక్కడివారు కూడా యీ పర్చాట్లకు సంబంధించి కొంత contribution యిస్తామని చెబుతున్నారు. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం కాస్త ఎక్కువ శ్రద్ధ తీసుకొనవలసి వున్నదని మనవి చేస్తున్నాను. దీనిలోకూడ కొంత పక్షపాతంగా వ్యవహారం నడుస్తున్నదేమోనని నాను అనిపిస్తున్నది. ఈ పంచాయితీ అభివృద్ధికికూడ ప్రయత్నించవలసిందిగా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. గత సమావేశంలో నేను ఆలమూరు పంచాయితీగూర్చి తెలియచేశాను, అక్కడ పంచాయితీ ప్రెసిడెంటు యింటిపన్ను కట్టకపోతే పంచాయితీ కమిషనర్ ఆయనకు తొలగిస్తూ ఆర్డర్సు పంపించడం జరిగింది. కాని, నేటికి ఆయనే అక్కడ ప్రెసిడెంటుగా వున్నాడు. ఇది ఏ విధంగా జరిగిందో అర్థం కావడంలేదు. పైగా 'నేను శాలూకా కాంగ్రెసు ప్రెసిడెంటుని, నాపై పిటిషన్స్ పెడతారా' అని ప్రజలపైపడడం జరుగుతున్నది. ఎంక్వయిరీ జరిపే అతను పన్ను కట్టలేదని తెలిసే దానిపై పంచాయితీ కమీషనర్ చర్య తీసుకుంటే ప్రభుత్వ పక్షపాతంగా వ్యవహరిస్తూ తమవారిని కాపాడుకోవాలని యీవిధంగా వ్యవహరించడం ఏవిధంగాను న్యాయంకాదు దీనినిగూర్చి ఆలోచించవలసినదిగా కోరుతున్నాను. ఇంతేకాదు. ఆ ప్రెసిడెంటుగారి ఒక చుట్టానికి ఆ గ్రామంలో ఒక సినిమాహాలువుంది. దానికికూడా పన్ను కట్టడంలేదు. పెటిషన్ వేసినప్పుడు, కమిషనర్ గతంలో ఆయన రెండువేలరూపాయలు దానికి పన్నుగా కట్టాలని లేకపోతే ఆ ప్రెసిడెంటుగారైనా దానిని కట్టవలయునని నోటీసు యివ్వడం జరిగింది. దానినిగూర్చికూడా ఆలోచించవలసిందిగా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో ప్రగడవరంనుండి నరసింహాపురం వరకు రోడ్డు వేయడానికి అక్కడి పంచాయితీ 1/8th contribution యిస్తామని 1/4th grant సమితిని యివ్వమని కోరడం జరిగింది. అంతేగాక పంచాయితీయే శ్రమదానంద్వారా రెండుమైళ్ళు మట్టిరోడ్డు వేయడం జరిగింది. తరువాత ఆ కంట్రాక్టు ఒకవ్యక్తికి యివ్వడం జరిగింది. ఆతను, వీరు శ్రమదానంద్వారా వేసుకున్నరోడ్డుకు కొలతలుతీసుకొని డబ్బు డ్రా చేసుకోడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాడు. అప్పుడే కొంత డ్రా చేసినాడనికూడ తెలుసోంది, ఆపంచాయితీ ప్రెసిడెంటుగారు ముఖ్యమంత్రి గారికి, ఇతర మంత్రులకు పిటిషనులు పంపడం జరిగింది. ఇటువంటి విషయాలలో గట్టి చర్య తీసుకోవలసి వుంటుంది. పంచాయితీ ప్రెసిడెంటు తాను శ్రమద్వారా, విరాళాలద్వారా ఆ పని చేయించుకుంటానని చెప్పినప్పుడు ఒక వ్యక్తికి కంట్రాక్టుకివ్వవలసిన పరిస్థితి ఎందుకు వచ్చింది? దీనిని ప్రధానంగా ఆలోచించాలి.

ప్రజలు కష్టపడి మట్టిరోడ్డు వేసుకుంటే ఆ కంట్రాక్టరు వేసినట్లుగా—డబ్బేమీ ఖర్చు పెట్టకపోయినా, ప్రభుత్వమిచ్చే డబ్బు తీసుకోవడం ఏమి న్యాయం?

శ్రీ జె. నరసింగరావు (సిరిసిల్ల): అధ్యక్షా, ప్లానింగుమంత్రిగారు తమ ప్రసంగంలో తాము తేదలచుకున్న ఛేంజెస్ గురించి ఒక ఫరం కన్విక్షన్‌లో మాట్లాడినట్లున్నాయనే భావం ప్రకటితమైంది. వాటి యింప్లిమెంటేషనులోకూడ అదే స్పిరిట్ వుంటుందని వాకు విశ్వాసం వుంది. పంచాయితీ రాజ్యంపై విశ్వాసం లేనివారికికూడ విశ్వాసం కల్గించేటట్లు వారి ప్రసంగం వుందని నేను మనవి చేస్తున్నాను. చాల రోజుల నుంచి పంచాయితీ రాజ్యం రావాలి, దానివల్లనే దేశం బాగుపడుతుంది అని ఉద్దేశించాము. పంచాయితీ రాజ్యం పటిష్టం కావాలంటే మొదట పంచాయితీలే పటిష్టం కావాలి. పంచాయితీల ఆదాయాలు పెరగాలి. సోర్సు టాక్సులు వసూలు చేయడం అవుతుంది. ఇప్పుడున్న సిబ్బంది సరైన పద్ధతిలో వసూలు చేయలేకపోతున్నారు. బకాయిలు వుంటున్నాయి, కార్యభారం వుంటోంది, పనులు సాగటంలేదు. కాబట్టి అందుకు ఉద్యోగులను నియమించేటప్పుడు ప్రభుత్వం సరిగా ఆలోచన చేయాలి. ప్రభుత్వ సిబ్బందిని కొంత తగ్గించాలని వారు చెప్పారు. తగ్గించడం మంచిదనే నేనుకూడ భావిస్తున్నాను. ఇండస్ట్రీస్ ఎక్స్‌టెన్షన్ ఆఫీసర్సును తగ్గించి రెండు బ్లాకులకు కలిపి ఒకరినీ వుంచుతామంటున్నారు. అదిమాత్రం మంచిదికాదని నా అభిప్రాయం. రెండు బ్లాకులకు ఒక ఆఫీసరును పెట్టితే ఏ బ్లాకులోనుకూడ సరైన విధానాలతో పనిచేయలేరనే అనుమానం వుంది. కో—ఆపరేటివ్ ఎక్స్‌టెన్షన్ ఆఫీసరులకు కొంత ట్రెయినింగిచ్చి ఇండస్ట్రీస్‌కు సంబంధించిన కార్యక్రమంకూడ వారికి అప్పగించి, బ్లాకు ఒక్కరిని వుంచితే మంచిదని నా అభిప్రాయం. ఎన్ని స్కీములు వచ్చినా, వ్యవసాయానికి, అధికోత్పత్తికి ప్రాముఖ్యత నిస్తామని చెప్పారు, అది చాల మంచి విషయం. కిందిస్థాయి ఉద్యోగులకు—వి. ఎల్. డబ్ల్యు లకు ట్రైనింగు సరైన పద్ధతులలో యివ్వడం జరుగలేదా అనే అనుమానం వస్తోంది. రైతులడిగినదానికి వారేమీ సమాధానం చెప్పలేని పరిస్థితులు వున్నాయి. నా పొలానికి ఫలానా రోగం వచ్చింది, ఏమి చేయాలి అని అడిగితే వారు చెప్పలేకుండా వున్నారు. వారికి హెచ్చుస్థాయిలో శిక్షణ యివ్వాలని మనవి చేస్తున్నాను. జిల్లాపరిషత్తులలో వారికి పనిలేదు. జిల్లాపరిషత్తులపైన యింత డబ్బు ఖర్చు చేసి, అవి వుండాలని వాంఛించినప్పుడు రూరల్ ఎలక్ట్రిఫికేషను, చిన్న పరిశ్రమలకు సంబంధించిన కార్యక్రమం వంటివి వారికి అప్పచెప్పాలి, లేకపోతే వాటిని అసలు తీసేయడమే మంచిదని మనవి చేస్తున్నాను. వెంగళరావుగారు ప్రభుత్వం—వున్నప్పుడే ఎక్కువ ట్రాన్స్‌ఫర్సు అయ్యాయి, ఇప్పుడు చాల కమ్మి అయినాయని అన్నారు. అయితే, కావచ్చు. కాని అసందర్భముగా ఇప్పుడు మార్చినెలలో కూడ ట్రాన్స్‌ఫరులు జరుగుతున్నాయి. మార్చి, ఏప్రిలు నెలల్లో పరీక్షలు వుంటాయి. ఇటువంటప్పుడు బదిలీలు జరిగితే విద్యార్థులకు, ఉపాధ్యాయులకుకూడ కష్టం అవుతుంది: సబ్సిడీ బావులకు ఎక్కువ

కేటాయించాలని చెప్పారు. అది మంచిదే. కాని, జాయింటు పట్టాల సమస్య రెవిన్యూ శాఖతోకూడ సంప్రదించి తొందరగా తేలిస్తే సరైన పద్ధతిలో యీ రెండువేలు అందడానికి అవకాశం వుంటుంది. జాయింటు పట్టాలో వున్న యిద్దరిలో ఒకరు ఒప్పుకోకపోతే సబ్సిడీ మంజూరుకాదు. ఈ జాయింటు పట్టాల పద్ధతి తొందరగా తీసేయడానికి మంత్రిగారు ప్రయత్నించాలని కోరుతున్నాను. పంచాయితి రాజ్య సంస్థలకు సెస్సుల సర్దుబాటు గురించి ఒక సూచన చేశారు. అందులో మార్పులు తెస్తామన్నారు. తాలూకా స్థాయిలోనే తహశీల్దారుకు మంజూరు చేసే అధికారం యివ్వడం మంచిది. పంచాయితి అధ్యక్షులకు, బి. డి. ఒ లకు సరైన అపోర్చ్ లేదు. హాఫ్—హార్టెడ్ అపోర్చ్ వుంటోంది. బి. డి. ఒలు రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటునుంచి వస్తారు. వారు జనరల్ డిలేస్‌కు అలవాటు పడివుంటారు. పంచాయితీ రాజ్యంలోవుండే స్పిరిట్ వారికి రావాలంటే సరైన పద్ధతులలో ట్రయినింగ్ వుండాలి. లేకపోతే తప్పుడు విధంగా వుంటుందని నా అభిప్రాయం .పంచాయితి రాజ్యంలో డిలేలు వున్నట్లయితె పంచాయితి రాజ్యంపై ప్రజలకు వుండే విశ్వాసం పోతుందని మనవిచేస్తూ, యీ అవకాశమిచ్చినందుకు కృతజ్ఞతలు తెలుపుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న (ఉరవకొండ) : అధ్యక్షా, మంత్రిగారు తెచ్చిన డిమాండు బలపర్చలేక పోయినప్పటికీ, మంత్రిగారు ప్రసంగం ఉత్తేజకరంగా, విప్లవాత్మకరంగా వున్నందుకు వారికి ధన్యవాదాలు అర్పిస్తున్నాను. పంచాయతి రాజ్యం వర్ధిల్లాలంటే ఉద్యోగులు, ఉద్యోగేతరులు—యిద్దరూ సమానమనే దృష్టి ప్రప్రథమంగా వారిందరిలోకూడ రావాలి. దేశ భవిష్యదభివృద్ధి కృషిలో మనమంతా భాగస్వాములమనే విషయం మొదట గుర్తించాలి, పంచాయతీ స్టాఫ్ కంట్రోలు—ఎక్స్‌టెన్షన్ ఆఫీసరులు చాలమంది పెత్తందారులుగా వున్నారు. వీరు ఎవరిక్రింద కాపురం చేయాలో తెలియకుండా వుంది, ఒకవైపు ఆర్. డి. ఒ, పంచాయతిసమితి ప్రసిడెంటు, జిల్లాలలో టెక్నికల్ హెడ్—అంతా పెత్తనం చేస్తున్నారు. ఒకరు క్యాజువల్ లీవు, ఒకరు మరోలీవు, మరొకరు ప్రమోషను—గకరకాల పద్ధతులుగా వుంటున్నాయి. డిస్ట్రిక్ట్ హెడ్స్ టెక్నికల్ అడ్వయిజర్స్ మాదిరిగానే వుండాలి గాని స్టాఫ్ పైన వారికి కంట్రోలు వుండకూడదు. స్టాఫ్ పైన పంచాయతి సమితికే కంట్రోలు వుండేటట్లు చేస్తే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. బ్లాకులలో అగ్రికల్చర్ ఎక్స్‌టెన్షన్ ఆఫీసర్సు వుంటున్నారు. వారు సమితికి సంబంధం లేకుండా డిస్ట్రిక్ట్ అగ్రికల్చరల్ ఆఫీసర్స్‌క్రింద డైరెక్టు కంట్రోలులోవుంటూ పని చేస్తున్నారు. అది కంప్లీటుగా పంచాయతి సమితులక్రిందకు తేవాలి. పూర్తిగా తీసేయాలి అంతేగాని ఇప్పుడున్నట్లుండే క్రమంగా జరగ్గదు. రైతులకు మంచి విత్తనాలు యిస్తే సరిపోతుంది. ఇది సరిగా జరగడంలేదు. కాబట్టి యీ పరిపాలన వార్మల్ డిపార్టుమెంటు క్రిందలేకుండా పంచాయతి సమితుల కంట్రోలులో వుండాలి. వెల్ ఫేరు డిపార్టుమెంటు వుంది.

ఆఖరి సమయంలో ఫండ్సు వస్తాయి, ఇష్టానుసారం జరిగిపోతాయి. ఎలిమెంటరీస్కూల్సు ఫండ్సు—పంచాయతీ సమితులకు అలాట్ మెంటుచేసి అందుబాటులో వుండేటట్లు చేస్తే బాగుంటుంది. లేకపోతే అవకతవకలు జరుగుతాయని మనవి చేస్తున్నాను.

జనరల్ ఫండ్సు పంచాయతీ సమితులకు each per head ఎదో వస్తోంది. ఈ సమితులకు జనరల్ ఫండ్సుఇచ్చేటపుడు defunct district boards నుంచి వచ్చిన మెటర్నటీ సెంటర్లు, హాస్పిటల్సు ఎన్ని ఉన్నాయి, పంచాయతీ సమితి well-developed అవునా కాదా, drought area అవునా, ఇటువంటివన్నీ ఆలోచించి allocate చేస్తే పంచాయతీసమితి కార్యక్రమాలు సరిగా జరుపుకోడానికి వీలుంటుంది కాని తలకు ఇంత వస్తుందని అన్నింటికి జనరల్ ఫండ్సునుంచే వాడాలంటే దానికి బొత్తిగా చాలదు. ఆసుపత్రులలో మందులు లేకుండావుండే పరిస్థితి వస్తుంది. కాబట్టి జనరల్ ఫండ్సు ఇవ్వడం ఈరకంగా ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. గత సంవత్సరం బడ్జెటు సందర్భంలో కూడా చెప్పాను. కర్నూలుజిల్లాకు రైల్వేసెస్సు అని వస్తుంది. పంచాయతీలకు దానివల్ల బ్రహ్మాండమైన సహాయం కలుగుతోంది. అనంతపురంజిల్లాకు రైల్వేసెస్సు లేకుండాపోయింది. ఏవిధంగా అన్ని జిల్లాలకు వస్తుందో తెలియదు. అది వస్తే చాలా ఉపయోగకరంగా ఉంటుంది. గ్రామపంచాయతీలకు ప్రక్క stone quaries వుంటుంటాయి. రెడ్డియో కరణమో వ్రాసుకుంటుంటారు. ఎక్కువ భాగం తింటూంటారు. కొన్నిబండ్లు తోలినట్లు లెక్క వ్రాసుకుంటూంటారు. ఇటువంటివి పంచాయితీకి అప్పగిస్తే పంచాయతీకి మంచి ఆదాయం వస్తుంది. ఫండ్సు allotment జూన్, జూలై నెలల్లోనే వస్తే సక్రమంగా పనిజరిగే అవకాశం ఉంటుంది కాని ఫిబ్రవరి, మార్చి నెలల్లో ఇచ్చి మార్చి నెలలోపల ఖర్చు చేయాలి, లేకపోతే lapse అవుతుంది అంటే చాలా waste. misappropriation జరిగే అవకాశం ఉంటుంది. అందుచేత జూన్, జూలైలలో ఇచ్చే అవకాశం చూడాలని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : కర్నూలు రైల్వేసెస్సు గురించి—సుమారు నలభై సంవత్సరాలక్రితం రైల్వేలైన్ వేయాలనే ఉద్దేశంతో కొన్నిలక్షలు వసూలు చేశారు. అక్కడ రైల్వేలైను వేసే ప్రవక్తి లేదు కనుక ఆద్రవ్యం—ఏ 30, 40 లక్షలో ఉండవచ్చు. దానిపై వడ్డీ ఈవిధంగా సమితి జిల్లా పరిషత్తు కార్యక్రమాలకు ఖర్చు చేస్తున్నారు. ఇటీవల రైల్వేసెస్సు ఏమీ వసూలు చేయలేదు, నాకు తెలిసినతరువాత, It is an accumulated fund forty years before.

శ్రీ పి. వెంకటరెడ్డి (ఉదయగిరి) : అధ్యక్షా, మీన ప్రచారశాఖా మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన డిమాండును నేను బలపరుస్తూ నేను తమద్వారా కొన్ని విష

యాలు మనవి చేయదలచుకున్నాను. ప్రజలలో నూతన చైతన్యం కలిగించడానికి పంచాయతీ రాజ్య వ్యవస్థను ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టి నాలుగు సంవత్సరాలైనది. చాలా మంది సభ్యులు ఈవ్యవస్థ పనికిరాదని, చాలా అనర్థకాలున్నాయని జీపులి డెవలప్ మెంటుతప్ప ఏమీ జరగడంలేదని విమర్శ చేస్తున్నారు. అయితే ఈ వ్యవస్థను రద్దు చేయాలని అనడం అన్యాయమని నేను భావిస్తున్నాను. సమితి ప్రసిడెంటుగా ఉన్న నా అనుభవంబట్టి, 1959 నవంబరునుంచి, చైతన్యం ఏమాత్రం లేకుండా నిర్జీవంగా ఉంటున్న గ్రామాలలో సమితులు వచ్చిన తరువాత నవచైతన్యం తొణికిసలాడుతోందని చెప్పక తప్పదు. నూటికి నూరుపాళ్లు లక్ష్యాలను సాధించడంకాని సాధించామని చెప్పడంకాని ఎవరివల్ల కాదు. అది అసాధ్యం కూడా. మంచితోపాటు కొంత చెడ్డ కూడా ఉంటూంది. మనకు తెలుసు—అమృతంకోసం దేవతలు సముద్రం చిలికినప్పుడు విషముకూడా పుట్టింది. చెడును క్రమంగా తగ్గించుకుని మంచిని పెంచుకుంటూ పోవాలి కాని ఈ వ్యవస్థే అసలు పనికిరాదని చెప్పడం అన్యాయమని మనవిచేస్తున్నాను, పైరు వేసినపుడు చిన్నచిన్న తెగుళ్లు తప్పకుండా వస్తాయి. వాటికి మందులు వాడి పోగొట్టుకోవాలి కాని పైరులను నాశనం చేసుకోలేము. అందుకు మంచి డాక్టరు గారు ప్రణాళికలమంత్రిగా వుండడం అదృష్టం Teachers transfers, mismanagement ఇవన్నీ సర్దుబాటు చేసుకోవాలికాని మొత్తమే తీసివేయాలనడం మంచిది కాదు. బ్లాకును తాలూకాబోర్డు చేయాలని, నియోజక వర్గంగా చేయాలని ప్రభుత్వం భావిస్తున్నట్లు తెలుస్తోంది. దానిని తిరిగి consider చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. మనం ఒకనిర్ణయం చేసినపుడు త్వరత్వరగా మార్పులు తెస్తుంటే ప్రజలలో ఆయోమయస్థితి ఏర్పడుతుంది. మానేజర్ పోస్టు తీసివేశామని అన్నారు. నిజానికి అది చాలా essential అని నేను భావిస్తున్నాను. బి. డి. వో గారు ఎప్పుడూ ఆఫీసులో పని చేస్తుండడు. అలా చూస్తుంటే executive line లో పనులు దెబ్బతింటాయి. పనులు చురుగ్గా జరగాలంటే ఆఫీసుపని చురుగ్గా జరగడానికి అక్కడ ఒక మేనేజరు ఉంటేనేతప్ప లేకపోతే ఆఫీసువస్కు కుంటుపడుతుంది. మానేజర్లు ఉంటేనే బాగుంటుందని నా అభిప్రాయం.

మిస్టర్ స్పీకర్ : మీరు సమితి ప్రసిడెంటుగా ఉంటున్నారా ?

శ్రీ పి. వెంకటరెడ్డి : అవును. మానేజరుల తీసివేసి డబ్బు పొదుపుచేసే బదులు Extension Officers ను తగ్గించవచ్చునని నా అభిప్రాయం, కో—ఆపరేషన్‌కు ఇండస్ట్రీస్‌కు తగ్గించి ఒకే Extension Officer, General అని ఉండవచ్చును. ఇద్దరు Extension Officers ను తగ్గించినా బాధలేదు కాని మానేజరుపోస్టు తీసివేయడంవల్ల నష్టం వస్తుందని చెబుతున్నాను. మైనర్ ఇరిగేషన్‌ను సమితులకు జిల్లా పరిషత్తులకు ఇచ్చారు. రెండు తాలూకాలకు ఒక ఒక మైనర్ ఇరి

గేషన్ ఓవర్‌సీర్ ఉంటున్నాడు సరియైన ఎస్టిమేట్లు తయారు చేయాలన్నా సమితికి కంట్రోలు ఉండాలన్నా అవకాశం లేకుండా పోతుంది. బ్లాకుకు ఒక M. I. Oversees స్టేజి I లో నైనా ఉంచితేనేతప్ప పనులు జరిగే అవకాశం లేదని మనవి చేస్తున్నాను. అన్ని సమితులు ఏర్పడిన తరువాత జిల్లా పరిషత్తులకు ఏమీ పనిఉండదని అందుచేత జిల్లా పరిషత్తులను ఎత్తివేస్తే మంచిదని అన్నారు. జిల్లా పరిషత్తులు లేకపోతే సమితులకు సక్రమమైన guidance ఉండదు. జిల్లా పరిషత్తులలో పెద్దలు ఉంటారు. వారి అమూల్యమైన సలహాలవల్ల ప్రయోజనం ఉంటుంది. జిల్లా పరిషత్తులను తీసివేయడం భావ్యంగా ఉండదని మనవి చేస్తున్నాను. వారు నెకండరీ ఎడ్యుకేషనునే కాకుండా చాలా కార్యక్రమాలు తీసుకుంటున్నారు. Spill over works చేపడుతున్నారు. పెద్దరోడ్లు, ఆర్థికంగా సమితికి మించిన పనులు జిల్లా పరిషత్తు చేయడానికి అవకాశం ఉంది. నా అభిప్రాయంలో ఎలిమెంటరీ ఎడ్యుకేషన్ కూడా సమితులనుండి తీసివేసి జిల్లా పరిషత్తులకు ఇస్తే టీచర్ల ట్రాన్స్‌ఫర్లు వగైరా లేకుండా సక్రమంగా పని చేస్తాయేమో అనిపిస్తుంది. సమితులకు కొన్ని అధికారాలు ఇస్తేనే తుణ్ణంగా పనులు జరిగే అవకాశం ఉంటుంది. కొన్నింటికి funds అనవసరమేమో అనిపిస్తుంది. ఎలక్ట్రిసిటీ, కమ్యూనికేషన్ సదుపాయాలు లేకుండా వుంటూంచే artificial insemination centres కు అనవసరమేమో అనిపిస్తుంది. అక్కడ breeding bulls కు అవకాశాలు లేవు. ఫండ్సు డైవర్ట్ చేయాలంచే సమితి తీర్మానంచేసి పంపుతుంచే ప్లాన్ ఆఖరుకు వస్తుంది; స్టేజి I లో implementation చేయడానికి వీలులేకుండా పోతుంది. సమితి ఇష్టపడితే జిల్లా పరిషత్తు funds divert చేసే పద్ధతివుంచే పనులు త్వరగా జరగడానికి అవకాశం ఉంటుంది. సి. డి. గ్రాంట్సు అన్ని బ్లాకులకు ఒకేవిధంగా వస్తున్నాయి. వాటిలో చాలా వెనుకబడిన ప్రాంతాలున్నాయి. వాటికి స్పెషల్ గ్రాంట్సు ఇస్తేతప్ప పనులు సక్రమంగా జరగడానికి అవకాశం ఉండదు.

ఇప్పుడు $\frac{1}{4}$ contribution కు పర్మిషను యివ్వాలంచే కలెక్టరుకు అవకాశం యిచ్చారు. కాని ప్రతి individual work కి పర్మిషను యివ్వాలంచే విలంబనమై పనులు జరుగకుండా పోవడానికి అవకాశం ఉంది. జనరలుగా ఏదయినా ప్రాంతం వెనుకబడి ఉంచే అక్కడ బ్లాకులో జనరలుగా పర్మిషనుయిచ్చే అవకాశం యిస్తే పనులు చురుకుగా జరుగుతాయి. ఇటీవల స్పెషల్‌గా backward గా ఉన్న మెడ్యూల్డు ఏర్యాలకు 5% contribution or drinking water wells యిచ్చారు. చాల సంతోషము. అదే విధముగా వెనుకబడిన ప్రాంతాలను డెల్టా ప్రాంతాలతో పోల్చుకుండా కంట్రిబ్యూషన్సువిషయంలో తగ్గించి స్పెషలుగ్రాంట్సుయిస్తే వెనుకబడిన ప్రాంతాలు బాగుపడతాయని మనవిచేస్తూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : అధ్యక్షా, రెండు డిమాండ్లు ఉన్నాయి. పంచాయతీ కాకుండా ఇంకో డిమాండు ఉంది. Boiler Inspector మొత్తం డ్రిల్‌లో ఉండలేదు. ఎందువల్ల చీల్చారు ? "గజం కి ఒక తాను" అనే సామెత మాదిరిగా ఒకొక్కళ్ళకి మంత్రికి యిచ్చారు. Miscellaneous లో పెద్ద మొత్తం ఉంది. వారికి యిచ్చిందిమాత్రం రు 1,50,000 లు కనబడుతుంది. దానిగురించి వారు ఏమీ చెప్పలేదు. Boiler Inspector సెపరేటుగావుంచే న్యాయంగాని administrative గా ఉన్నవారిని తీసుకొనిపోయి లేబరు కమీషనరుక్రింద ఉంచడం న్యాయంకాదు, మార్చాలని చెబుతున్నాను. పంచాయతీసమితుల వ్యవహారం చూస్తే ఒకటి జ్ఞాపకంవస్తుంది. మనం తుగ్లక్ పద్ధతిలోనైనా ఉన్నాం లేక చిన్నపిల్లల పద్ధతిలోనైనా ఉన్నాం. ఢిల్లీనుంచి దేవగిరికిపోయి మళ్ళీ ఢిల్లీకిపంపడం మాదిరిఅంటే అంత న్యాయంకాదేమోగా పసిపిల్లల మాదిరి ఉంది. ఒక రోజు ఒక డిపార్టుమెంటుని తీసుకొనివచ్చి కలపడం మరల తగ్గించడం మొదలు పెట్టారు. సోషల్ వెల్ఫేరు జిల్లా పరిషత్తులో కలిపారు. ప్లానింగు తీసుకువచ్చి జిల్లాపరిషత్తులో కలిపారు, జిల్లాబోర్డు తీసుకువచ్చి జిల్లాపరిషత్తులో కలిపారు. దానివల్ల Services ఏమయిపోయిందో ఎవరికీ తెలియడంలేదు. అయోమయస్థితిలో పడిపోతున్నారు. బ్రతుకుతారో లేదో మనుషులుగా వారి గురించి శ్రద్ధ తీసుకునేవారే లేరు. వారికి increment రావలసి ఉంటుంది. ఇచ్చేవాడు అగపడడంలేదు. అక్కడ సంతకం చేయించుకో ఇక్కడ సంతకం చేయించుకో అంటారు. ఈ లోగా Head of the Department మారిపోతున్నాడు. Village Level Worker ను తీసుకువచ్చాము. వారికి permanency లేదు, సర్వీసు రూల్సు లేవు. ఈ రోజు తీసిపారేశామంటే వెళ్ళిపోవాలి. సోషల్ వెల్ఫేరు వుమన్‌ను తీసుకువచ్చాము. ఆమె ఏమవుతుందో తెలియలేదు. ఇవన్నీ imagination లేకుండా పసిపిల్లవాని మాదిరిగా ఉన్నవి. పసిపిల్లవాడు చెట్టువేస్తాడు. పెరుగుతుందో లేదోనని పైకితీసి బాగానేవుందని మళ్ళీ పాతిపెడతాడు. అకు కత్తిరిస్తే బాగుంటుందని కత్తిరిస్తాడు. మొత్తం చెట్టు చచ్చి పోతుకుంటుంది. Imagination లేకుండా డెమోక్రసీ నడవదు. Decentralization లో అధికారం యివ్వలేదుగాని abuse చేయడానికి కావలసిన అధికారాలు ఉన్నాయి. ఉదాహరణకు జిల్లాపరిషత్తు ఎన్నిక జరపాలంటే పంచాయతీసమితి ప్రెసిడెంటుని తొలగించడం ఎట్లా అని ఒంగోలులో తొలగించారు. అవతల మెజారిటీ వచ్చేటట్లు చేశారు. పంచాయతీ వచ్చేటప్పటికి అతనిమీద show cause notice యిచ్చేసి తొలగిస్తాం అంటే గవర్నమెంటుదగ్గర show cause notice తీసుకొని immunity యిచ్చేశాము అన్నారు. మల్లిఖార్జునగుప్తగారు ఉపవాసం చేస్తున్నారని పత్రికలోకూడా వస్తోంది. అయన ఉపవాసం చేయడానికి రెండు కారణాలున్నాయి. ఒకటి ప్రొహిబిషన్‌కు సంబంధించి, రెండవది పంచాయతీకి సంబంధించినది. మండపల్లి పంచాయతీ ప్రెసిడెంటు అన్యాయంచేస్తున్నాడని ఉత్తరంవ్రాస్తే ఆఫీసియల్ను తొలగిం

చాలని వ్రాసినా అక్కడ ఎలక్షన్లు వచ్చాయికనుక stay order యిచ్చారు. అందువల్ల ఇది న్యాయంజరిగేటట్లు లేదని 35 రోజులు ఉపవాసం చేశారు. ఇచ్ఛాపుర ఆసుపత్రికి తీసుకుపోయారు. డీసెంట్రలైజేషన్ యితర రాష్ట్రాలలో జరుగుతున్నది. ఒకసారి మమ్ములనుకూడా ఆ ప్రదర్శనం చూడనిస్తే అర్థమవుతుంది. బొంబాయిలో బాగాఉందని ఒకసారి అంటారు. వారిదగ్గర ఏమీలేదని మరొకసారి అంటారు. రాజస్థాన్‌లో ఆమోఘముగా ఉందని ఒకసారి అంటారు. మరల తీరాచూస్తే మనకంటే వెనుకబడిఉంది అంటారు. ఈ పరిస్థితిలో చాల కష్టంగాఉంది. ప్రకాశంపంతులుగారు పెట్టినటువంటి బ్లాకు డెవలప్‌మెంటు పద్ధతి పెడితే నయం. Constituency ప్రకారం మారుస్తాం అంటున్నారు. ఏ పద్ధతి లేకుండా constituency మార్చడానికి వీలులేదు. 300 constituencies ఉన్నాయి. లోక్‌సభకు 3 constituencies తగ్గిపోయాయి population మీద. 27 మెంబర్లు తగ్గిపోతున్నారు. వారు ఏమిచేస్తారో తెలియదు. Staff మాత్రం చాల ఎక్కువగా ఉంది. వారిని తీసుకొని పోయి బజార్లో వదిలేస్తే నిరుద్యోగసమస్య జాస్తి అవుతుంది. మనకు clear picture లేదు. Over-burdened staff ఉంది. సెంట్రల్ గవర్నమెంటు డబ్బు యిస్తుంది. వారిని ముట్టుకొనడానికి వీలులేదు. Reorganisation అవసరం. Over-staff ఉంది. Decentralization లేదు. Centralization ఉంది. గ్రూపు పాలిటిక్సు నడుస్తున్నవి. Reorganize చేసేటప్పుడు staff చచ్చిపోకుండా బ్రతకడానికి ఆలోచన చేయాలని కోరుతున్నాను.

Mr. Speaker : They are going to be absorbed in the other Departments.

శ్రీ కె. గురునాథరెడ్డి (చినకొండూరు) : అధ్యక్షా, పంచాయతీరాజ్ లక్ష్యం బాగానేఉన్నా సాధనాలుమాత్రం లక్ష్యాలను మేనేస్తున్నాయి. మీటింగులలో జరిగే పనులు అసంతృప్తిగానే ఉన్నాయి రోడ్లు C. D. funds నుంచి మొదలుపెట్టినప్పుడు ¼ contribution ఉన్నప్పుడు కొన్నిపనులు జరిగాయి. సగం కంట్రిబ్యూషను అనేవరకు మధ్యనే ఆగిపోయాయి. రోడ్లు ఖరాబయి వర్షాలువస్తే కొట్టుకొనిపోతున్నాయి. డబ్బు నష్టం అయిపోయింది. అందుచేత ¼ contributionకు మార్చితే చాల ఉపయోగం అవుతుంది. నిలిచిన పనులు జరిగి రోడ్లు పూర్తవుతాయి. భవనాలు మొదటిదశ బ్లాకు ¼ గా ఉన్నా రెండవదశలో సగం కంట్రిబ్యూషను అనే వరకు భవనాలు కట్టలేకపోతున్నారు. అందుకని వాటినికూడా ¼ చేయాలి. మొత్తం funds ను ఖర్చుచేసే అధికారం స్టాండింగు కమిటీలకు లేదు. కంట్రిబ్యూషను ¼ క్రింద మార్చుకొని స్టాండింగు కమిటీలకు ఖర్చుపెట్టే అధికారం యివ్వాలని కోరుతున్నాను.

(Mr. Deputy Speaker in the Chair)

తెలంగాణా funds క్రింద నిర్వహించబడుతున్న రోడ్లు పట్టాదారు అక్షేపణచేస్తే ఆగిపోతున్నాయి. ఉదాహరణకు మిరియాలగూడెంనుంచి సూర్యాపేటకోడ్డు ఆగిపోయింది. నార్కట్‌పల్లినుంచి అమరవోలు రోడ్డు ఆగిపోయింది. మనం ఇంత డబ్బు ఖర్చుపెట్టినతరువాత అవు చేయడంవల్ల లక్షల రూపాయలు నష్టపడుతున్నాం. అందువల్ల ప్రభుత్వంవారు పట్టాదారులకు నష్టపరిహారం యిచ్చి రోడ్లను పూర్తిచేయాలని కోరుతున్నాను. సమితులలో ఎన్నో కష్టాలు జరుగుతున్నాయి. చిన్నచిన్న పరిశ్రమలు సమితి అధ్వర్యాన జరుగవలసినవి సరియైన అజమాయిషీ లేక దుర్వినియోగం అవుతాయి. లోళ్ళపరిశ్రమ దెబ్బతింటూంది. కాబట్టి సరియైన చర్య తీసుకొని మంచిగా నడిచేటట్టు చూడాలి కోళ్ళ కేంద్రాలకు అయిదారువందల రూపాయలు సబ్సిడీ యిస్తున్నారు. ఎక్కడాకూడా కోళ్ళకేంద్రాలు నిర్వహించడంలేదని చెప్పవచ్చు. డబ్బంతా మేసి కూర్చున్నారు. కోళ్లు లేకుండాపోయాయి. సబ్సిడీగా యివ్వకుండా అప్పుగా యిచ్చి అయిదారు సంవత్సరాలు నడిచినతరువాత సబ్సిడిక్రింద మారిస్తే ఉపయోగపడతాయి. సమితులద్వారా సప్లయిచేసే విత్తనాలు నాట్లుఅయినతరువాత వస్తున్నందువల్ల ఉపయోగంలేకుండా పోతోంది, సకాలానికి మంచివిత్తనాల సౌకర్యం క్రిమిసంహారణకు సబ్సిడీ యివ్వాలి. నిండుధర యిచ్చి క్రిమిసంహారకమందులు తీసుకొనలేకుండా పోతున్నారు రైతులు. మందుల ఉపయోగం చేయనందువలన పంటలన్నీ నష్టంఅవుతున్నాయి, అందుచేత క్రిమిసంహారణ మందులు కొనడానికి సబ్సిడీగాయిచ్చి తోడ్పడాలి. అదేకాక మంచినీటిబావుల కార్యక్రమాలున్నాయి. జిల్లాబోర్డువారు అయిదారు సంవత్సరాలక్రితం తలపెట్టిన బావులు ప్రతిగ్రామంలోనూ ఇంచుమించు పూర్తికాకుండా నిలిచిపోయాయి.

ఎవరోకంట్రాక్టు తీసుకొనడము, అవి పూర్తికాకుండా వెళ్ళడం జరిగింది. సమితులు వాటిని పూర్తిచేయాలంటే అవి జిల్లా పరిషత్తులవి కాబట్టి మేము చేయము, జిల్లా పరిషత్తే పూర్తిచేస్తాయని చెపుతున్నారు. సమితులచేత పూర్తిచేయిస్తేనే బాగుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. రు. 2000/- లు అయినా మంజూరు చేస్తాము కాని దానిని పూర్తి చేయము అని అంటున్నారు కాబట్టి సమితులకు అప్పచెప్పి పనులు పూర్తి చేయించాలని మనవి చేస్తున్నాను. లంబాడీలకు కావలసిన చెక్కలను supply చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఇక subsidy wells బావులున్నవారికి బావులు ఇవ్వకూడదని చట్టంలో ఉన్నది. తండ్రి కొడుకులు వుండే అంతకుముందున్న బావులు కొనుకు పేర్లు పెట్టి ఇంకొకరి పేరుమీద బావులు తీసుకోవడము జరుగుతున్నది, చిన్న కారు రైతులకు ఉపయోగపడటము లేదు. బావిలేనివారికి బావి ఇవ్వవచ్చునని మాత్రమున్నదికాని, ఒక బావి వున్నప్పటికి ఇంకొకరి పేరుమీద subsidy తీసు

కొంటున్నారు. కాబట్టి చిన్న కారు రైతులకు అందేటట్లుగా చూడాలని కోరుతున్నాను. తక్కావీ రుణాలుకూడ వేలకొలది రూపాయలు సమితులచే పంపిణీ జరుగుతున్నప్పటికి ఎద్దు వున్నవారికి మరల తక్కావీ ఋణాలు ఇవ్వబడుతున్నవి. కనుక సక్రమమయిన చర్యలు తీసుకొని సక్రమముగా వినియోగించేటట్లు చూస్తారని కోరుతున్నాను.

* శ్రీ పి. వి. రమణ (కొండకర్ల) : అధ్యక్షా, 1952 లో సమూహాభివృద్ధి కార్యక్రమముగా ప్రారంభించి 1959 లో పంచాయితీ రాజ్ గా ఆవిర్భవించి సమూహాభివృద్ధి, స్థానికాభివృద్ధి కార్యక్రమాలు జరుపుకొంటున్నాము. అయితే పునకువున్న అనుభవముదృష్ట్యా వీటిని పునఃపరిశీలించుకోవలసిన అవసరము ఎంతయిఉా వుంది మంత్రిగారు మాట్లాడుతూ సమితుల విస్తీర్ణములో మార్పులు చేయాలని సూచించారు. ఈనాడు రెవెన్యూ అధికారానికి సంబంధించిన విస్తీర్ణానికి, పంచాయితీరాజ్ అధికారానికి సంబంధించిన విస్తీర్ణానికి ఏమాత్రము సంబంధము లేకుండా వుంది. ఒక పంచాయతీలో 2 రెవెన్యూ గ్రామాలు వుంటాయి. ఒక రెవెన్యూ గ్రామములో 2 పంచాయితీలు వుండే సమస్య వున్నది. ఒక block లో 2 రెవెన్యూ ఫిర్కాలు, ఒక రెవెన్యూ ఫిర్కాలో 2 blocks వున్న పరిస్థితులు వున్నవి. వీటిని పునర్వవస్థీకరించి మార్పులు చేసేటప్పుడు ఇప్పుడున్న పరిస్థితిని ఆలోచించవలసి వుంటుంది. 2 blocks merge చేసి ఒకటి చేస్తారా? ఏవిధముగా చేసినప్పటికి 289 blocks గా విభజించే అభిప్రాయాన్ని మంత్రిగారు సూచించారు. ఇప్పుడు blocks headquarters లో కట్టిన అనేక బిల్డింగ్సు, అనేకము వున్నవి. ఆ blocks ని రద్దుచేసినట్లయితే ఇవన్నీ ఏమి కావాలి? అలాంటి ఉద్దేశము ప్రభుత్వానికి వున్నట్లయితే ఇకముందు కట్టబోయే వాటిని ఆపి, సమగ్రమయిన పరిశీలనచేసి పూర్తి నిర్ణయము తీసుకొన్న తరువాత డబ్బు వెచ్చించడము మంచిదేమోకాని ఇప్పటికే బిల్డింగ్సు కొరకు కొన్ని వేల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టారు. ఆ blocks ను రద్దు చేసినట్లయితే ఈ బిల్డింగ్సును ఏమి చేయాలనే సమస్య వస్తుంది. Economy drive చేసేటప్పుడు ఏయే ఉద్యోగులను తొలగించాలి, 2 blocks లో వున్న ఉద్యోగులను ఒక block లో వేయాలా ఏమిచేయాలనే సమస్యలు వచ్చినప్పుడు కొన్ని సూచనలు చేయడము జరిగినది. ఇనాఫా ఏరియా ప్రాతిపదికగా లేకుండా V. L. Ws. ని వేయడము జరిగినది. వారిని సరిచేసినట్లయితే 3 లక్షల రూపాయలు ఆదాయము చేయవచ్చునని వారి ఉద్దేశాన్ని వెలిబుచ్చారు. ఈనాడు class II పంచాయితీలలో Executive Officers వేరు. Group Assistants అక్కడక్కడ వున్నారు. ఇంకా పెంచి అయినా వారికి ఆ పని అప్పచెబితే integrated గా వుంటుందని నా మనవి. సమితుల, పంచాయితీల మధ్యవున్న సంబంధాలు పెంపొందడానికి అవకాశము వుంటుంది. ఆ విధముగా చేయాలని కోరుతున్నాను. వైతిక స్థాయిని పెంచాలని, దృక్పథములో మార్పులు తీసుకొనిరావాలని, వేవాతత్వము ప్రజలలో పెరగాలని, పాంథిక పరిస్థితులన్నిటి

మార్చాలనే ధృక్పథముతో పంచాయితీరాజ్ వ్యవస్థలోకి దిగాము. దీనిని ఎంతవరకు సాధించగలిగాము, ఎంతవరకు సాధించగలుగుతాము అనేది చూసుకోవాలి. కమిటీలలో వచ్చిన భాగాలను నింపేటప్పుడు గాని, no confidence motion తీసుకొని వచ్చినప్పుడు ఈ తీర్మానాన్ని నెగ్గించుకొనే విషయములోగాని, సమితి మెంబర్లను ఎత్తుకుపోయి దాచడము జరుగుతోంది. దీనివల్ల నైతిక స్థాయిని పెంచుకోలేక పోతున్నాము అనేది స్పష్టపడుతున్నది. బడ్జెటును pass చేయకుండా ఓడించి, తద్వారా సమితిని dissolve చేయించాలనే మనస్తత్వము కూడిన పరిస్థితులుకూడ మీరకు తెలుసు. నైతిక స్థాయి ఎంత అయితే పెరగాలని ఆశించామో ఆది పెరగ లేదని తెలుస్తున్నది. ఒక సమితి ఏరియాలో 44 వేల ఎకరాలుంటే 54 వేల ఎకరాలో compost pits అని చూపించారు. ఒక్కొక్క pit ఎకరానికి మించిపోయినది. 2 సంవత్సరాల తరువాత మొత్తము సమితి అంతా compost pit లో వుంటుందేమో? అది లెక్కలో కనిపిస్తుందేమో? ఎన్ని compost pits వున్నప్పటికి పెంట కుప్పలు గ్రామాల మధ్యలో యథాతథముగానే వుంటున్నవి ఇలా ఎందుకు వుంటున్నవో అర్థము కావడములేదు. గ్రామాలలో latrines కట్టినా రోడ్డు ప్రక్క గాని, కాలువల ప్రక్క, చెరువుప్రక్క, ఈ న్యూసెన్సు తగ్గలేదని అందరికి తెలుసు. ప్రతి పథాలకు పరులు జరగలేదని అనుమానము వున్నది. పనులు జరగలేకుండ, జరిగినప్పటికి డబ్బు ఇవ్వడములో అనేక జాప్యాలు చేస్తున్నారు. ఈ మనస్తత్వాలను మార్చితే బాగుంటుంది ఒక ఆసామికి 3,4 సార్లు subsidies లేకుండానే రు.3000/- అప్పు sanction చేసిన సంగతులున్నవి. ఎప్పుడో recovery చేద్దాము అని అలాంటి ఆస్తిని pass చేసిన సమితి ప్రెసిడెంటు చర్యలు వున్నవి. ఎరువుల పంపిణీని రాజకీయ ప్రయోజనాల కొరకు ఉపయోగిస్తున్నారని వ్యవసాయ మంత్రిగారి దృష్టికి తెస్తే అలాంటిది జరగకుండా చూస్తాము అని చెప్పారు. 200 బస్తాలు చెరుకు సాగు రైతులకు సమితి ప్రెసిడెంటు వారిచే ఇప్పుటకు మినహాయించబడినది అనే తీర్మానాలు చేసి discretionary కోటాలు వారు వుంచుకొని రాజకీయ ప్రయోజనాలకోసము ఉపయోగించుకొన్న పరిస్థితులున్నవి. వ్యవసాయ మంత్రిగారిచ్చిన హామీ నేటివరకు అమలు జరుగలేదు. ఈనాడు ప్రణాళిక మంత్రిగారు దీనిపై ఏమిచర్య తీసుకొంటారో అర్థము కావడము లేదు. ఈ House లో ఇచ్చిన హామీలే అమలు జరగలేదు. ఆచరణలో కన్పిస్తున్నది కాబట్టి అనుమాన పడవలసి వస్తున్నది. ఉద్యోగుల బదిలీల విషయములో లెక్కలు కనుక చూస్తే ఇదివరకటికంటె చాలతక్కువ వున్నవి అని వెంగళరావుగారు చెప్పారు. తక్కువ, ఎక్కువ అనే సమస్యకాదు General Elections అయిపోయిన తరువాత ఒక సమితిలోవున్న టీచర్సును నూటికి 80, 90 మందిని మూక ఉమ్మడిగా transfer చేశారు. మనము ఆశించిన పంచాయితీ రాజ్ ఎక్కడకు వెడుతున్నది ఆలోచించాలని కోరుతున్నాము. Sugar-cane

cess కి సంబంధించిన schemes చూపుకోవ్వవుకు sugar-cane కి గాని factory కి గాని ఏమి సంబంధము వుండదు. ఎన్నికలలో ఇచ్చిన వాగ్దానాలను సరిపెట్టుకోవానికి జరుగుతున్నని అనేకమున్నవి.

అంతేకాదు, ఈనాడు B.D.O. కాని, జిల్లాపరిషత్ అభ్యర్థులుకాని, సెక్రటరీ గాని. వీరియొక్క అభిమానం చూరకొంటేకాని ఎక్కడాలో కార్యక్రమం రాకుండా వుంది. దీనికి ఉదాహరణ చెప్పాలంటే విశాఖపట్టణం జిల్లాలో రామవరం అనే గ్రామంలో High Schoolలో ఒక teacher ఒక అప్పీలు పెట్టుకొంటే అది జిల్లా పరిషత్ అయిదవ కమిటీ ముందు పెట్టవలసి వున్నప్పటికీ ఇప్పటికి అయిదు సంవత్సరములు కావస్తున్నా అది ఈనాటి వరకూ ఆ అయిదవ కమిటీ ముందుకురాని పరిస్థితులు వున్నాయి. అభివృద్ధి కార్యక్రమాల గురించి అనేక లెక్కలు ఇస్తున్నారు. ఈ అంకెలు మాత్రం పెరుగుతున్నాయి. విశాఖపట్టణం జిల్లాలో నక్కపల్లి బ్లాకు వుండేది. అక్కడి బి.డి.ఓ ఒక రాజకీయ శాఖితులలో ఒకరు. ఒకసారి ఒక మంత్రిగారు వచ్చి ప్రణాళికకు సంబంధించిన వివరాలుచూస్తూ ప్రతిదాని ప్రక్కన ఒక సున్నాచుడితే వచ్చేనష్టం ఏమిటని ప్రతి item ప్రక్కన ఒక సున్నాచుట్టారు. దానితో సున్నవిలువ ఎంత పెరిగిందంటే ఆంధ్ర రాష్ట్రంలోని సమాజాభివృద్ధి కార్యక్రమం ఢిల్లీ రేడియోద్వారా ప్రపంచానికంతా తెలిసి అభినందనలు, పొగడ్తలు పొందింది. 50 కోళ్ళువుంటే ప్రక్కన సున్నా చుట్టేసరికి '500' కోళ్ళు అయ్యాయి 500 కోడిగ్రుడ్లు వుంటే ప్రక్కన సున్నా చుట్టేసరికి '5000' కోడిగ్రుడ్లు అయ్యాయి అలా ఒక్క సున్నా చుట్టేసరికి ఆంధ్ర రాష్ట్ర స్థాయి ఢిల్లీవరకూ వెళ్ళింది. అది పొగడ్తలు పొందటానికి పనికిరావచ్చు కాని ఆచరణలో ఏమి అభివృద్ధి కన్పించదు. అదే విధంగా శ్రమదానం చూస్తే దాదాపు 30 పర్సంటువరకు రాష్ట్రం సాధించగలదని తెలియచేశారు. అది కేవలం లెక్కల adjustment తప్ప దానిలో నిజంకాదు, కేవలం ఇచ్చిన టార్గెట్‌ను పూర్తిచేయటానికి మాత్రం లెక్కలలో adjust చేసి సరిపెడుతున్నారు. తప్పితే నిజంకాదు. ప్రజల దృక్పథంలో నిజంగా మార్పువచ్చి నిజంగా శ్రమదానం చేస్తే గ్రామాలలో అనేక పనులు వారే నిర్వహించే మనస్తత్వమే వుండేది. కాని అలా జరగలేదనేది స్పష్టం. రెండవ స్టేజి అయిన తరువాత కూడా ఏమీ జరగలేదనే అభిప్రాయం ప్రభుత్వానికి వచ్చిందంటే దానిలోవున్న యథార్థం ప్రభుత్వానికి తెలుస్తుంది. ఏది సాధించాలన్నా ముందు ప్రజలలో నైపాతత్వం అలవడాలి. కాని అది ముందుగా ఆఫీసర్స్‌లో రావాలి. B. D. O. transfer కాకుండా ఒక్కచోట వుంటేనే ప్రెసిడెంట్ యొక్క interestను కాపాడగలుగుతాడు. ఆయనే అక్కడనుంచి వెళ్ళితే చాలా విషయాలు పైకి వస్తాయి కనుక ఆయన్ని relieve చేయకుండా ఆపి పైరవీకారులు వచ్చి ఇన్‌ఫ్లుయన్స్ చేసి ఆయన్ని అక్కడే వుంచటానికి అనేక ప్రయత్నాలు జరుగుతూ వుంటాయి. ఆరోదువల్ల నిష్పాక్షపాతంగా పనిచేయాలన్నది సాధించలేక పోతున్నాము.

ప్రభుత్వ స్థాయిలో స్థిరమైన మనస్థత్వం, నేవాతత్వం నిష్పక్షపాతమైన వైఖరి లేకపోవటంచేతనే క్రింది స్థాయిపరకూ అదే పరిస్థితి సాగుతోందని అనేక సంఘటనలు రుజువు చేస్తున్నాయి. ఉదాహరణకు చెప్పాలంటే నిశాఖపట్టణం జిల్లాలో అచ్యుతాపురం పంచాయితీ సమితిలో ప్రాథమిక ఆరోగ్యకేంద్రాన్ని రాంబెల్లిలో పెట్టాలని సీలం సంజీవ రెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రిగా వున్నప్పుడు ఆర్డర్ ఇచ్చారు. వారు పెళ్ళిన తరువాత సంజీవయ్యగారు ముఖ్యమంత్రిగా వచ్చి రాంబెల్లిలోగాక అచ్యుతాపురంలోనే పెట్టాలనే ఆర్డర్ ఇచ్చారు. వారి తరువాత మరల సంజీవరెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రిగా వచ్చి మరల అచ్యుతాపురంచేసిన ఆర్డర్‌ను కాన్సిల్‌చేసి తిరిగి రాంబెల్లిలోనే వుండాలని మూడో ఆర్డర్ చేశారు. ముఖ్యమంత్రి మారినప్పుడల్లా ఆర్డర్స్ మార్చవలసిన అవసరం ఎందుకు వచ్చింది? సాఫీగా నడిచేపద్ధతి ప్రభుత్వ స్థాయిలోనే లేనప్పుడు పంచాయితీ రాజ్యంలో మనం ఆశించిన ఫలితాలు ఎలా వస్తాయని అడుగుతున్నాను. పంచాయితీ విషయాలలో ఆర్. డి.ఓ చాలా అధికారాలు పంచాయితీ ప్రెసిడెంట్‌ను తీసివేసి అధికారంనుండి కూడా ఇచ్చారు. ఈ విషయంలో ప్రతిపక్షం, ప్రభుత్వపక్షం అనే తేడా ఏమీలేకుండా అందరు సభ్యులు ఆర్. డి. ఓకు ఇలాంటి అధికారాలు వుంచవద్దు, విత్‌డ్రా చేసుకోవలసిందని కోరటం జరిగింది. కాని దానిని అమలుజరిపే ధోరణి కన్పించటం లేదు. ఈనాడు మేజర్ పంచాయితీలలో, క్లాస్‌వన్ పంచాయితీలలో రివిజిన్ ఆఫీసర్స్‌నువేసి పన్నులను అధికంచేసే ప్రయత్నములు జరుగుతున్నాయి. ఈనాడు 14 వేళ్ళకు పైగా క్లాస్ టెండు పంచాయితీలు వున్నాయి. ఇదివరకు వున్నదానిని కాకుండా అక్కడ రివిజిన్ ఆఫీసర్‌తో పాటు పర్మెనెంట్ స్టాఫ్‌నుకూడా వేసి అయిదు సంవత్సరాలకు కార్యక్రమం వేసుకొని వారు గ్రామాలకు పోయి పన్ను విధించే అధికారం వుండే విధంగా దాని నిప్పును ప్రభుత్వం తీసుకోబోతున్నదని నాకు తెలుస్తున్నది. దీనివల్ల ప్రజలలో తీవ్రమైన అసంతృప్తి కలగటానికి వీలుంది. ఇప్పటికే ప్రజలు నానా విధాల పన్నులతో బాధ పడుతున్నారు. ఇక ఈ రివిజిన్ ఆఫీసర్లు గ్రామానికి ప్రతి గుడిసెమీద పన్నులువేస్తే వారు ఏ మాత్రం భరించలేరు. రివిజిన్ ఆఫీసర్లు ప్రమోషన్ కోసమైనా ఈ కార్యక్రమాన్ని తప్పనిసరిగా చేపడతారు. దీనిపై పంచాయితీలు అప్పీలు చేసుకొనే అధికారం వుందికదా అని ప్రభుత్వం చెప్పవచ్చు. అందువల్ల వీరికి వ్యతిరేకంగా పంచాయితీచేసే తీర్మానాలను సెట్ ఎసైడ్‌చేసే అధికారం కలెక్టరుకు, ప్రభుత్వానికి వుంది. ఆ అధికారాలను పురస్కరించుకొని అది చేసిన తీర్మానాన్ని రద్దు చేయవచ్చు. అప్పుడు ఆ పన్ను అలాగే వుంచటానికి అవకాశం వుంది. ఇక, కొన్ని పంచాయితీలకు గ్రూప్ అసిస్టెంట్స్‌ను ఏర్పాటుచేసి స్థానికంగా వుండే పరిస్థితులను చూడటానికి, పన్నులు విధించటానికని అలా వారిని ఏర్పాటు చేయాలనే ఆలోచనలో ఇప్పటికి 11 మందిని ఏర్పాటు చేశారు. అలా రాష్ట్రం మొత్తంమీద ఆ స్కీమును తీసుకోవాలని అనుకొన్నారు కాని తరువాత అది సాధ్యం కాదనుకొని వదిలిపెట్టారు. కాని ఇంతవరకు

వున్న గ్రూప్ అసిస్టెంట్స్‌గా వున్నవారి సర్వీసెస్‌ను డిక్లేర్ చేయలేదు, ప్రొబేషన్‌ను డిక్లేర్ చేయలేదు, సర్వీస్ కండిషన్స్ ఏమీలేవు. ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసర్లకు వుండే రూల్స్ వీరికి వర్తించవు. వారికి ప్రత్యేకమైన రూల్స్ తయారుచేయ లేదు. కనుక వారి సర్వీసెస్‌ను రెగ్యులేట్ చేయటానికి, ప్రొబేషన్ డిక్లేర్ చేయటానికి అవసరమైన చర్యలు తీసికోవాల్సిన అవసరం వుంది.

పంచాయితీలలో డి. అండ్ ఓ. బ్రేడ్స్‌కు లైసెన్స్‌లు ఇచ్చే పద్ధతిలో ప్లానింగ్ డిపార్టుమెంట్‌నుండి డి. అండ్ ఓ. రూల్స్ గెజిట్‌లో పబ్లిక్ చేయాలని ఆర్డర్స్ వస్తున్నాయి. కాని పబ్లిక్ హెల్త్ డిపార్టుమెంటు వచ్చేసరికి సూపర్ వైజరి స్టాఫ్ లేకపోతే అతిమాత్రాన లైసెన్స్ తీసేసే అధికారంలేదని అన్నారు. అలా పరస్పర విరుద్ధమైన ఆర్డర్స్ ఇవ్వటంవల్ల కోర్టులకు వెళ్ళినా అవి ఓడిపోయే పరిస్థితులు అనేకం వస్తున్నాయి. కాబట్టి ఆ రకంగా ఆర్డర్ పాస్ చేసేటప్పుడు పంచాయితీకి అవసరమైన అధికారాలు ఇచ్చి అన్ని విషయాలను సమన్వయంగా దృష్టిలో వుంచుకొని, అన్నీ స్థూలంగా పరిశీలించిన తరువాతనే ఆర్డర్స్ పాస్ చేయటం మంచిదని మనవిచేస్తూ ఇంతటితో సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

1-30 P. M. The House then adjourned till Half-past Eigh of the clock on Saturday the 9th March, 1963.